

PSM

PAYMENT SYSTEMS MAGAZINE

NİSAN 2020

Sayı: 108 / Fiyatı: 10 TL

www.psmmag.com

Kişiyeye özel dijital bankacılık
bankacılık
VakıfBank'ı
tercih eden
"beyaz yakalı"
sayısını artırdı

Akıllı şehirler

Teknoloji 5.0'ın

aynası olacak

Finanstan sağlığa,
tarımdan ulaşımaya
teknolojinin yeni adı

IoT

Banka banka

koronavirüs

tedbirleri...

FinTek'lerde

hizmet

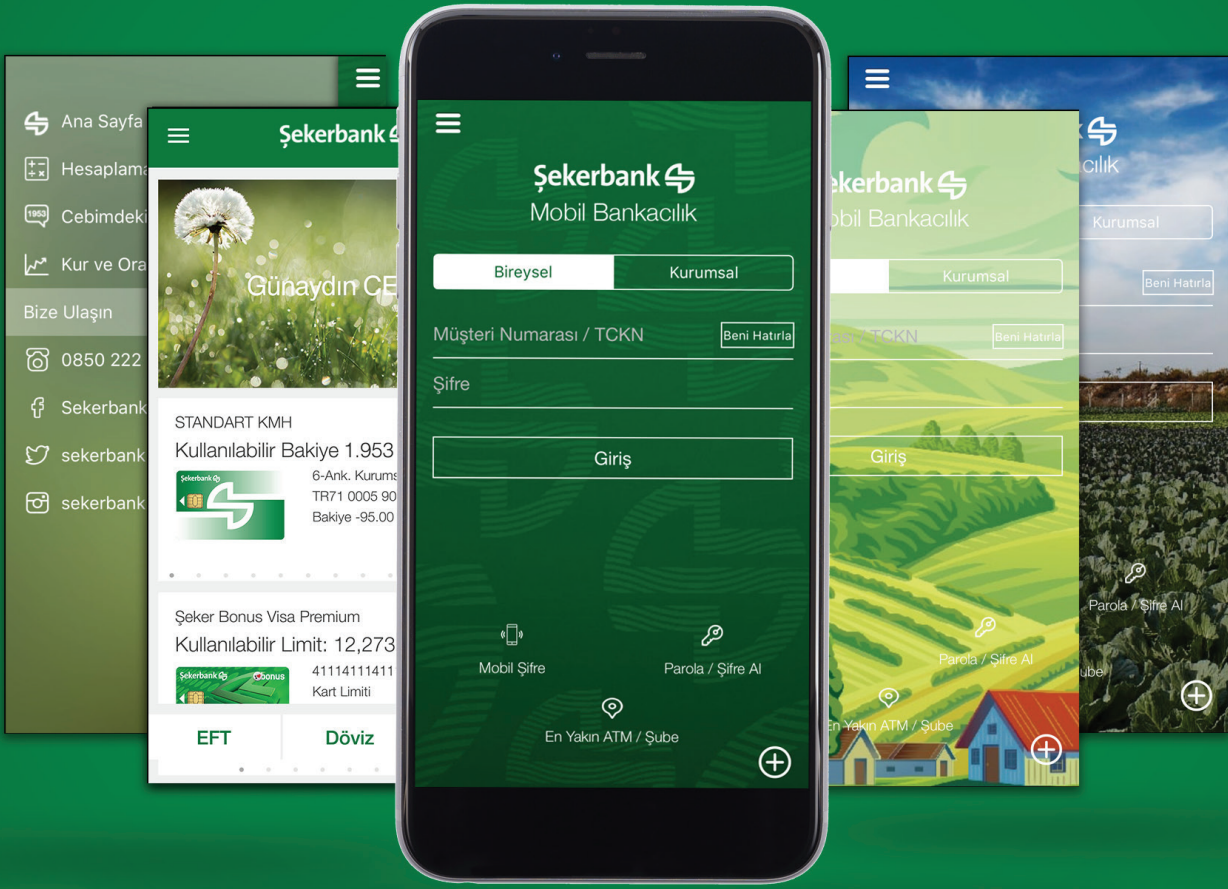
çeşitliliği artıyor

ISSN: 2148-8983

9 772148 898306

Şeker Mobil Şube ile
ihtiyaç duyduğunuz
tüm bankacılık işlemlerini
şubeye gitmeden, 7 gün 24 saat
kolaylıkla yapabilirsiniz!

Şekerbank

EDITÖRDEN...

Abdullah Çetin
acetin@psmmag.com

Dolaylı vergilere de bir el atsanız...

Çok değil 3 ay öncesine kadar küreselleşmenin nimetlerinden, fırsatlarından söz ediyorduk. Şimdi geldiğimiz yere bakar mısınız? "Evinde kal Türkiye! Evinde kal dünya!" Uyarı yerinde olsa da sevmedim, sevemedim bu sloganı. Özellikle de büyükşehirlerde kapana kısılmışçasına eve hapsolanları artık irite ettiğini düşünüyorum...

Koronavirüs salgını dünyanın başına gelmiş ilk musibet değil, kuşkusuz son da olmayacak. Küreselleşme ile vahşi kapitalizm arasına keskin bir çizgi

çekilmediği sürece korkarım daha büyük musibetlerle karşılaşacağız. İçinizi daha fazla karartmak istemem. Zaten bundan ötesi bizim konumuz da değil... Bankalarımız Covid-19 salgınına karşı aldıkları tedbir, teşvik ve destekleri, sağladıkları kolaylıkları bir bir açıkladı. Deyim yerindeyse "elimizi taşın altına koyuyoruz" dediler. Banka banka alınan önlemleri, sağlanan kolaylıkları ilerleyen sayfalarda bulabilirsiniz...

Biraz gecikmeli olsa da kamu yönetimi tarafından alınan önlemleri de takdir etmek gerekiyor. Ancak ilk etapta açıklanan destekler doğrusu rahatlatıcı olmaktan uzak. Vergi ertelemeleri vs iyi de zengin-fakir ayırt etmeksizin herkesin ödemekte olduğu dolaylı vergiler azaltılsa, hiç olmazsa bu dönem için kaldırılrsa şık olmaz mıydı? Dergimizin içeriğine dönecek olursak... Koronavirüs salgını temassız ödemelerin önemini bir kez daha ortaya çıkardı; bir musibet nedeniyle de olsa "nakitsiz topluma ulaşma" yolunda önemli bir alışkanlığın yerleşmesini sağladı.

Bu dönemde dijital hizmetlerin önemi daha da belirginleşiyor. Başta kamu kurumlarında olmak üzere pek çok işlemin dijital kanallar üzerinden yapılabilmesi için çalışmalar hızlandı, uygulamalar arttı. IoT (nesnelerin interneti) ve akıllı şehirler konusunda hazırladığımız haberler de dijitalleşmenin geldiği seviye ve önümüzdeki dönemde bizi nasıl bir dünyanın beklediği açısından önemli ipuçları barındırıyor... Keyifli okumalar.

www.psmmag.com

Erişim Medya Radyo Televizyon ve Dergi Yayıncılık A.Ş. adına
İMTİYAZ SAHİBİ VE SORUMLU MÜDÜR

Kayhan Öztürk

GENEL KOORDİNATÖR

Barış Bekar

HABER MÜDÜRÜ

Orhan Pala

EDITÖRLER

**Esin Gedik, Berrin Uyanık Bekar,
Seda Uygun Pala**

YAYIN DANIŞMANI

**Abdullah Çetin
acetin@psmmag.com**

DÜZELTMEN
Celalettin Kafesoğlu

FOTOĞRAF
Çelik Çelikyaman

GÖRSEL TASARIM
**Erişim Medya Radyo
Televizyon ve Dergi Yayıncılık A.Ş.**

HABER MERKEZİ
Yağızhan Coşkun

YURTDIŞI TEMSİLCİLİKLER
**Sinem Büber Singh (New York),
Özlem Aydın (Londra),
Zeynep Turan (Roma)**

REKLAM & REZERVASYON
suygun@psmmag.com

DANISMAN, Marka ve Etkinlik Yönetimi
tulin.cakmak@gundemmedyagrubu.com

YÖNETİM YERİ

Sirket Ünvanı

Erişim Medya Radyo Televizyon ve Dergi Yayıncılık A.Ş.
Cumhuriyet Cad. No: 147 / 6 Harbiye / Şişli - İstanbul
Tel: 0212 255 32 92-93-94 / Faks: 0212 238 72 07

BASKI

PLUSONE Basım Matbaa Ambalaj ve Reklam San. Tic. Ltd.
Maltepe Mah. Litros Yolu 2. Matbaacılar Sit. ZF3 34025
Zeytinburnu - İstanbul Tel: 0212 544 58 20
www.plusonebasim.com

YAYIN TÜRÜ

AYLIK - YAYGIN - TÜRKÇE
(EKONOMİ - HABER DERGİSİ)

PSM, T.C. Yasalarına uygun olarak yayımlanmaktadır.
Dergide yayımlanan yazı, fotoğraf, harita, illüstrasyon ve konuların her hakkı saklıdır. Kaynak gösterilmeden alıntı yapılamaz. Köşe yazıları yazarlarının sorumluluğundadır.

iÇİNDEKİLER

PAYMENT SYSTEMS MAGAZINE • NİSAN 2020

42

AKILLI ŞEHİRLER

Akıllı şehirler Teknoloji 5.0'ın aynası olacak

6

VİTRİN

İş Bankası'ndan e-dönüşüme destek

14

DİJİTAL BANKACILIK

Kişiyeye özel dijital bankacılık, VakıfBank'ı tercih eden "beyaz yakalı" sayısını artırdı

20

ÖNLEM & DESTEK

Banka banka koronavirüs tedbirleri ve müşteri destekleri

26

YENİ ÜRÜN

Verisoft gözünü yükseklerle dikti

28

ARAŞTIRMA

FinTek'lere yatırım azalsa da hizmet çeşitliliği artıyor

32

NESNELERİN İNTERNETİ

Finanstan sağlığa, tarımdan ulaşım teknolojisinin yeni adı: IoT

39

TEMASSIZ ÖDEMELER

Türkiye temassız ödemeleri tercih ediyor

40

FİNTEK DÜNYASINDAN GELİŞMELER

Findemik

48

ZİRVE YOLUNDA

"Nasıl yaklaşırsanız hayata, size öyle cevap veriyor"

52

MEVZUAT

Türkiye ve dünya ekonomisine koronavirüs etkisi

54

EXTRE

Temassız kartlarda şifresiz işlem limiti 250 TL oldu

56

DÜNYADAN

Avrupa'nın 2020 dijital ödeme hacmi beklentisi 802 milyar dolar

► İş Bankası'ndan e-dönüşüme destek

2020 yılında cirosu 5 milyon TL ile 10 milyon TL arasında olan yaklaşık 200 bin firma e-fatura uygulamasına; doktor, avukat, mali müşavir gibi 200 bin serbest meslek erbabı da e-serbest meslek makbuzu uygulamasına geçecek. Türkiye İş Bankası, İşNet ile birlikte, KOBİ'ler ve serbest meslek erbabının elektronik dönüşümüne destek olacak yeni bir kampanya başlattı. Yasal düzenlemeler gereği, 2020 yılında e-fatura ve e-serbest meslek makbuzu (e-SMM) uygulamasına geçecek İş Bankası müşterileri, ihtiyaç duyacakları e-belge hizmetlerinden kampanya kapsamında 1 yıl süreyle ücretsiz olarak yararlanabilecek. İş Bankası Genel Müdür Yardımcısı Şahismaail Şimşek, 31 Temmuz'a kadar geçerli olacak İşNet kampanyasıyla ilgili şu

bilgileri veriyor: "2020 yılındaki e-belge geçiş sürecinin KOBİ'ler ve serbest meslek erbabı müşterilerimizin en önemli gündem maddelerinden biri olduğunun farkındayız. Bu bilinçle İşNet ile birlikte hayata geçirdiğimiz kampanya kapsamında, özellikle e-belge hizmetlerinden ilk defa faydalanacak serbest meslek erbabı müşterilerimize ve 10 milyon TL'nin altında cirosu olan KOBİ'lerimize odaklandık. Müşterilerimiz, bir yıl boyunca İşNet'in NetteFatura portalını kullanarak e-fatura, e-arşiv fatura ve e-SMM'lerini kampanya limitleri dahilinde ücretsiz ve taahhütsüz olarak düzenleyebilecek ve geçiş süreciyle ilgili ihtiyaç duyabilecekleri her türlü bilgiye İş Bankası güvencesiyle erişme imkanı bulacak."

Şahismaail Şimşek

Birleşik Ödeme, Endeavor "Ülke Adayı" seçildi

Endeavor Girişimci Seçim Süreci'nin önemli aşamalarından biri olan ve yılda 6 kez düzenlenen Yerel Seçim Paneli'nin 58'incisi 5 Şubat Çarşamba günü yapıldı. Yarım gün süren etkinlikte Aslı Kurul Türkmen, Cemil Gandur, Evren Dereci, Kerem Gökten ve Zafer Şen'den oluşan panelistler ile girişimci adayları, 45 dakikalık seanslar halinde görüşmeler yaptı. Görüşmeler sonrası panelistler bir araya gelerek girişimcileri değerlendirdi ve adayların bir sonraki adıma geçerek Endeavor "Ülke Adayı" olup olamayacağına oybirliğiyle karar verildi. Elektronik Para ve Ödeme Kuruluşu Birleşik Ödeme de Endeavor Girişimci Seçim Süreci'nin ilk aşamalarını başarıyla tamamlayıp tüm panelistlerden olumlu oy alarak Endeavor Ülke Adayı olarak belirlendi ve Uluslararası Seçim Paneli'nde yer almaya hak kazandı. Birleşik Ödeme CEO'su İlker Sözdinler, "Geliştirdiğimiz Fintech-as-a-Service (FaaS) altyapımız ve sunduğumuz yenilikçi finansal çözümlerle Türkiye'yi Endeavor Uluslararası Seçim Paneli'nde

İlker Sözdinler

temsil edecek olmak bizler için oldukça gurur verici. Endeavor, sunduğu global ve lokal vizyon, strateji, teknoloji ve yönetim deneyimleri açısından birçok girişimcinin yer almak istediği bir ağ. Bize verilen bu değerli fırsat için Endeavor Türkiye panelistlerine teşekkürlerimizi sunuyoruz" dedi. Endeavor Derneği, 1997 yılında New

York'ta kurulduğundan bu yana tüm dünyadan etkin girişimcileri ortak bir çatı altında toplayan ve bünyesindeki yerel ve uluslararası fikir önderlerinden oluşan mentor, danışman ve yatırımcılarla destekleyen uluslararası bir ağ. Endeavor Türkiye ofisi ise 2006'da açıldı ve yürüttüğü girişimci seçim süreçleriyle 60 etkin girişimciyi ağına kattı.

TEMASSIZ ÖZELLİKLİ İŞ BANKASI KARTINLA TEMASSIZ ÖDE

Kart şifrenizi tuşlamaya gerek kalmadan Maximum Mobil ile veya temassız özellikli İş Bankası kartlarınızla hızlı ve güvenli işlem yapabilirsiniz. Üstelik temassız işlem üst limiti artık 250 TL.

**MAXIMUM
MOBİL**

Türkiye İş Bankası hizmetidir.

Hemen İndir

maximum.com.tr

► Cep telefonunuza temassız kartla TL ve paket yükleyebilirsiniz

Dijital işlemleri kolay ve erişilebilir kılmayı hedefleyen Vodafone, Masterpass ile işbirliği yaparak önemli bir ilke imza attı. "Vodafone Yanımda" uygulamasında yayına alınan "temassız kartla yükleme" özelliği sayesinde müşteriler, artık çok daha hızlı TL ve paket yüklemesi yapabilecek.

Android işletim sistemi ve NFC özelliğine sahip cihazları bulunan Vodafone'luların faydalanabileceği yeni özellik sayesinde, TL ve paket yüklemesi yapmak isteyen müşteriler, Vodafone Yanımda

**Vodafone Türkiye
İcra Kurulu
Başkan Yardımcısı
Engin Aksoy**

**Mastercard Türkiye
ve Azerbaycan Genel
Müdürü Yiğit Çağlayan**

uygulamasında yer alan yeni "Temassız Kart ile Yükle" seçeneği üzerinden, Masterpass'in güvenli ödeme altyapısı sayesinde kolayca yükleme yapabiliyor. Bunun için tek yapmaları gereken temassız özellikli kredi ya da banka kartlarını telefonlarına yaklaştırmak. Temassız özellikli kart başarılı bir şekilde okunduğunda,

banka tarafından gönderilen tek kullanımlık şifre müşteri tarafından doğrulanıyor ve yükleme işlemi anında tamamlanıyor. Daha önce Masterpass üyesi olan müşteriler Vodafone Yanımda'da otomatik olarak tanınıyor ve kullanıcılar mevcut kayıtlı kartlarını seçerek kart bilgilerini girmeden ödeme yapılabiliyor.

Dünya güvenli ödeme listesinin ilk Türk şirketi Finartz oldu

Türkiye e-ticaret pazarının büyük bir bölümüne güvenli ödeme hizmeti sunan Finartz, 3D Secure 2.0 yazılımıyla dünyada güvenli ödeme işlemlerinin geçerliliği konusunda tek otorite olan EMVCo'dan sertifika alan ilk Türk şirket oldu. 31 ülkeden 71 şirketin onaylanarak sertifika aldığı 3DS Secure 2.0 alanında 3 farklı ürünle listede yerini alan Finartz, aynı zamanda dünyada bu alanda lisanslı 3 ürünü bulunan 71 şirketten de 2'ncisi oldu.

2016 yılında FinTek alanında kolay ve güvenli ödeme sistemleri geliştirmek üzerine kurulan Finartz, bu alanda ödeme sistemleri altyapıları, entegrasyon hizmetleri, sadakat programları, mobil POS, dijital cüzdan ve sanal POS

Cihan Demir

konusunda yazılımlar geliştiriyor. Türkiye'de birçok e-ticaret sitesi ve dijital cüzdana altyapı ve platform desteği sağlayan Finartz'ın kurucusu ve Genel Müdürü Cihan Demir, yüzde 100 Türk sermayesiyle kurulan bir

şirketin EMVCo sertifikasyonuna sahip bir ürün geliştirmiş olmasının Türkiye'nin finansal teknolojiler ihraç eden bir konuma gelmesinin güçlü bir destekçisi olacağını altını çiziyor.

Demir, e-ticarette satıcının, alıcıya dair kimlik doğrulama sürecindeki ihtiyacını en hızlı, kullanıcı deneyimini ön planda tutarak ve güvenli şekilde karşılayan 3D Secure 2.0'ın sağladığı akıllı güvenli çözümlerin e-ticarette alıcıyı da koruduğuna dikkat çekiyor. Demir, "Sahip olduğu akıllı doğrulama yöntemi sayesinde alıcının satın alma davranışlarına aykırı işlemleri yapay zeka ile kontrol eden 3D Secure 2.0, kimlik hırsızlığının önündeki en güçlü engellerden biri haline geliyor" diyor.

İSTANBUL • LOS ANGELES • TORONTO • LONDON • DUBAI • BRATISLAVA • SARAJEVO

İçer Dışer Bir

Verisoft için iş ortaklığı şeffaflıktır

35 yıldır ödeme dünyası için hızlı, güvenli, müşteri odaklı ve yenilikçi çözümler sunuyor.

Verisoft, müşterisini kendine mahkum eden, ek maliyetler getiren ürünler yerine paylaşımcılığı ve şeffaflığı içeren sistemler öneriyor.

Kartlı Ödeme Çözümleri

Dijital Ödeme Çözümleri

POS Yazılım ve Entegrasyonu

Sahtekarlık Önleme ve İzleme Sistemi

Sadakat Kart Uygulamaları

Kart Basım ve Kişiselleştirme Çözümleri

Ödeme Donanım Çözümleri

 verisoft

sales@verisoft.com | 0212 483 72 72

verisoft.com

► Koronavirüs yüzünden evden çıkmayanlar online alışveriş yaptı

Tarık Onat

E-ticaret alanında hizmet veren iPara, koronavirüs nedeniyle artışa geçen online alışveriş verilerini açıkladı. Buna göre bir haftada online alışveriş yüzde 14 artış gösterirken, en çok satışın yapıldığı il İstanbul oldu. Online alışverişte iPara altyapısını kullanan markaların satış rakamlarına göre

belirlenen listenin ilk sırasında ise sektörel bazda gıda yer aldı. Bir haftada gıda sektöründeki online alışveriş yüzde 100 artış gösterdi. Koronavirüs'ün online alışverişe etkisini değerlendiren iPara Genel Müdürü Tarık Onat, "Tüm dünyada büyük bir tehdit oluşturan koronavirüs vakaları artmaya

devam ediyor. Virüsten korunmak için evden çıkmayanlar günlük ihtiyaçları için online alışverişe yöneliyor. İzlediğimiz haftada gıda sektörü satışlarımız iki kat arttı. Virüs tehdidi ortadan kalkana kadar önümüzdeki günlerde online alışveriş verilerinde yüzde 30-40 artış bekliyoruz" diyor.

"Elektrikle ilgili işlemlerinizi online kanalları tercih edin"

Koronavirüsün yayılmasıyla birlikte insanlar eve çekildi ve yakın temastan kaçınmaya başladı. İnsanlar artık evde vakit geçirmeye başlayınca ev içi elektrik tüketimi artarken, evlerdeki elektrik enerjisinin sürekliliği daha da önemli hale geldi. Elektrik tedarikçisiyle ilgili günlük hayatta abonelik işlemleri, fatura ödemeleri gibi birçok konuda tüketici alışkanlıkları müşteri hizmetleri merkezi ya da fatura ödeme merkezlerinden işlem yapmak yönünde. Ancak içinde bulunduğumuz koşullardan dolayı kalabalıktan uzak kalmak kritik.

■ EnCazip'in araştırmasına göre tüketicilerin yüzde 44'ü faturalarını banka ya da ödeme merkezi gişelerinden ödüyor. İnsanlarla etkileşimin azaltılması gereken bu dönemde tüketicilerin de online kanallara yönelmesi gerekiyor. Mümkün olan tüm ödemelerin banka çağrı mer-

kezi/internet sitesi ya da anlaşmalı ödeme kuruluşlarının internet sitelerinden yapılması gerekiyor. Risk grubunda olan ve internet kullanan kesimin de elektrik faturalarının ödenmesi için çevresinden yardım istemesi sağlık açısından önemli.

■ Elektrik kesilmesi sonrası açma/kapama işlemleri, sıfırdan abonelik başlatma, güvence bedeli iadesi gibi işlemlerin tamamı görevli elektrik tedarikçilerinin online işlem merkezlerinden ya da e-devlet'ten tamamlanabiliyor. Bu işlemler için

tüketicilerin herhangi bir işlem merkezine gitme zorunluluğu yok.

■ Elektrik tedarikçisine dair sıkça yapılan işlemlerden biri de tedarikçi değişiklikleri. Özellikle işyeri tüketicileri tedarikçi değiştirerek yüzde 20-25 civarında daha ucuz birim fiyattan elektrik tüketebiliyor. Piyasada alışkanlık gereği elektrik tedarikçisi değişiklikleri genelde birbir satış şeklinde, insanların yakın temasıyla yapılıyor. Ancak bu işlemler de mesafeli satış kanallarıyla yapılabiliyor. Tüketicilerin kimseyle temas etmeden internet üzerinden ya da çağrı merkezlerinden elektrik tedarikçileriyle mesafeli sözleşme kurması mümkün.

■ Böyle dönemlerde nakit akışı veya gelir kaybı nedeniyle tüketicilerin ödeme gücü de etkilenebiliyor. Elektrik faturalarıyla ilgili tedarikçi şirketlerin sunduğu fatura taksitlendirme imkanı da değerlendirilebilir.

Kazandıran Kartım DenizKartım 400 TL Bonus Hediyeli

Yenilenen DenizKartım'ı indirin, hem size özel kampanyaların tadını çıkarın hem de tam **400 TL hediye bonusu** doya doya harcayın!

400 TL bonus ödül tutarı 4 Mart – 30 Nisan tarihleri arasında DenizBank bireysel kredi kartı ile yapılacak olan çeşitli sektör harcamalarını içeren 4 farklı kampanyanın toplamından kazanılabilecek en yüksek bonus tutarıdır. Kampanyalar müşteri bazlı olup bir müşteri aylık olarak 200 TL, toplamda 400 TL bonus kazanabilir. Kampanyalara sadece DenizKartım uygulamasından katılım sağlanabilir. Detaylı kampanya koşullarına, DenizKartım uygulamasından ulaşabilirsiniz.

► PeP, koronavirüse karşı Avrupa-Türkiye arası para transferlerinde masrafı kaldırdı

Yerli dijital cüzdan PeP, Covid-19 salgını nedeniyle hayata geçirdiği kampanya kapsamında müşterilerine "Evde kal" diyor. PeP, kampanya kapsamında Avrupa ülkeleri ile Türkiye arası para gönderme ve alma işlemlerini 22 Nisan'a kadar ücretsiz olarak gerçekleştirecek. Toplum sağlığını her şeyin üzerinde tuttuklarını belirten Paladyum Elektronik Para ve Ödeme Hizmetleri Genel Müdürü Artun Kumrulu, kampanyayla ilgili şu bilgileri paylaşıyor:

"PeP olarak ana hedefimiz müşterilerimizin hayatını kolaylaştırmak. Tüm dünyanın içinden geçtiği bu olağanüstü dönemde müşterilerimizin nakit ihtiyaçlarını karşılamayı hedefliyoruz. Müşterilerimize 'Siz yeter ki evde kalın, sağlığınıza riske atmayın' diyoruz. Hem Avrupa'da yaşayan ve seyahat edemeyen, gurbetten ülkemize para göndermek isteyen

vatandaşlarımız hem de Türkiye'de yaşayan vatandaşlarımız sevdiklerine ulaşsın; korkmadan sokağa çıkmadan ihtiyaçlarını kolayca karşılasın istiyoruz. Onların en ekonomik yolla

kolaylıkla para transferi yapmalarına olanak sağlıyoruz. Avrupa ülkeleri ile Türkiye arasında Euro cinsinden para gönderme ve alma işlemlerinden hiçbir masraf almıyoruz."

Geçiş kontrol sistemlerinde yüz ve iris tanıma teknolojilerine ilgi artıyor

Biyometrik geçiş kontrol sistemleri arasında yer alan iris ve yüz tanıma teknolojileri, temassız erişim özellikleriyle hijyen konusuna önemli bir çözüm getiriyor. Bu sistemler ayrıca, ek bir yazılımla giriş çıkış takibinin yanı sıra bordrolama için anlık veri sağlama, çalışanların ofis içindeki yol haritalarını çıkarma, yerlerini belirleme, acil durumlarda yoklama alma, gelen ziyaretçi bilgisini anında e-postayla alma gibi çok sayıda fayda sağlıyor. Pek çok biyometrik özellik gibi insan gözünde bulunan iris tabakası da kişiye özel veriler içeriyor. Iris tanımayı diğer biyometrik sistemlerden ayıran en önemli özellikse kopyalanamaz olması. Bu özellik sayesinde geçiş kontrol sistemleri arasındaki en güvenli

çözümlerden biri olan iris tanıma, hızlı tarama, düşük uygulama maliyeti ve hijyenik olmasıyla öne çıkıyor. 35-45 cm mesafeden çalışabilen iris tanıma çözümü, gözlük ve lens kullanıcıları dahil olmak üzere bir saniye gibi kısa bir sürede iris tanımlayabiliyor. En son teknolojilerin ve en gelişmiş algoritmaların kullanıldığı yüz tanıma çözümü de hem çalışanlar hem ziyaretçiler için hijyen sağlıyor.

Yüz tanıma işlemi sırasında her kişiye ait yüzü 256 basamaklı ve değiştirilemez bir kodla tanımlayan sistem, insan yüzünde yer alan dudak ve burun gibi noktaların algoritmasını işleyerek doğruluk

oranını en üst seviyeye çıkarıyor. Sensormatic Teknoloji Yönetimi Direktörü Dr.Serdar İnce, "Daha önce sadece yüksek güvenlik ihtiyacı olan laboratuvar, hastane, cezaevi, havalimani, veri merkezleri, banka gibi alanlarda tercih edilen biyometrik geçiş kontrol sistemleri, ofis ya da mağaza personeli tarafından hijyen sebebiyle olası riskleri azaltacak bir çözüm olarak tercih edilmeye başladı" diyor.

ÖDEME ANINDA ETKİLEŞİM DEVRİMİNİ VERIFONE P400 İLE DENEYİMLEYİN!

En gelişmiş pos-kasa entegrasyonu ile
sınırsız etkileşim sunar.

- Hızlı işlemci
- Manyetik, temassız, cipli ve QR ödeme
- Geniş hafıza
- Tüm ödeme yöntemlerine uyumlu
- Uçtan uça şifreleme ve hassas bilgileri korumayla tam güvenlik

- Gerçek zamanlı içerikler, kişiselleştirilmiş fırsatlar ve ödüller
- Puanla ödeme ve kişiye özel teklif
- Yüksek çözünürlüklü ekran
- Ödeme sırasında kişiselleştirilmiş alışveriş deneyimi

 @verifoneturkiye
 0212 335 34 34

40 YILDIR
İŞLETMELERİN BÜYÜMESİNE
KATKI SAĞLIYORUZ

Verifone
verifone.com.tr
pazarlama@verifone.com

Kişiye özel dijital bankacılık **VakıfBank**'ı tercih eden “beyaz yakalı” sayısını artırdı

VakıfBank, dijital dönüşüm projelerinin meyvelerini toplamaya devam ediyor. Genel Müdür Yardımcısı Ferkan Merdan, “Dijital dünyada geliştirdiğimiz çok sayıda ürün, çözüm ve hizmetle öncülük yapıyoruz. Son olarak geliştirdiğimiz ViBi dijital asistanımızı kullananların sayısı 2 milyonu geçti. Tüm kanallarımızı kişiye özel hizmet verebilir hale getirdiğimiz için müşteri profilimiz gençleşti, beyaz yakalılar tarafından daha fazla tercih edilir hale geldik. Bu profildeki müşteri sayımız giderek artıyor” diyor...

VakıfBank aynı anda çok sayıda dijital bankacılık projesi yürütüyor ve art arda bu hizmetlerini kullanma sunuyor. Bankada şu anda tüm bankacılık işlemlerinin yüzde 94'ü şube dışı kanallardan yapıyor. VakıfBank, bir yandan kendi bünyesindeki teknik ekibiyle geleceğin bankacılığını tasarlıyor, bir yandan da destek verdiği genç girişimcilerle ve FinTek'lerle işbirliğini geliştiriyor. VakıfBank Genel Müdür Yardımcısı Ferkan Merdan ile tüm bu çalışmaların ayrıntılarını, bankanın yeni vizyon ve hedeflerini konuştuk...

İsterseniz önce, sadece ülkemizi değil tüm dünyayı tehdit eden yeni koronavirüs salgınıyla başlayalım. Bu alanda ne gibi önlemler aldınız?

Evet, maalesef güncel başlığımız virüs. Ödeme sistemleri konusunda ciddi anlamda temassız ödemeler ve bunların virüsü önlemek adına kullanımı gündemde. Nitekim bu süreçte Dünya Sağlık Örgütü tarafından dikkatle vurgulanan konulardan biri de teması azaltmak. VakıfBank olarak temassız ödemeyi zaten uzun zamandır destekliyoruz. Kullanımdaki kartlarımızın yüzde 40'tan fazlasıyla temassız ödeme yapılıyor. Şimdi de banka kartları tarafında bunu canlandırıyoruz. Özellikle 60 yaş üzeri müşterilerimize öncelik vererek dağıttığımız temassız banka kartlarıyla marketler ve benzeri yerlerde temassız alışveriş yapılıyor.

VakıfBank müşterileri uzunca bir süredir hem temassız Bankomat ve kredi kartlarını hem de VakıfBank Mobil üzerinden temassız ödeme işlemlerini hızlı ve güvenli bir şekilde yapabiliyor. Bankamız kredi kartlarımızın yüzde 45'i temassız özelliğe sahip. Aylık ortalama 28 milyon TL'lik alışveriş temassız olarak yapılıyor. Mart ayının ilk yarısında ise temassız ödeme tutarı yüzde 23 arttı. Kredi kartı müşterilerimizin 2 milyondan fazlası, banka kartı kullanan müşterilerimizin ise 1 milyondan fazlası temassız özelliğini kullanıyor.

Mobil üzerinden temassız ödeme konusunu da etkin bir şekilde yürütüyoruz. Müşterilerimiz, NFC teknolojisini destekleyen telefonları aracılığıyla VakıfBank Mobil üzerinden temassız olarak ödeyebiliyor. Öncelikli olarak temassız kartı olmayan bu müşterilerimize temassız kart basımına geçiyoruz. Hızlıca kendilerine dağıtacağız. Dijital tarafta da limitlerimizi yükselttik.

Limit artışı tüm bankaların ortak kararı değil mi?

Evet, 120 TL'den 250 TL'ye çıkarıldı. 2018 yılında yapılan çalışmada kredi kartıyla yapılan ortalama işlem tutarı 117 TL civarındaydı. 120 TL'lik bir temassız limiti aslında büyük oranda yetiyordu. Şimdi 250 TL'ye yükseltince, BKM'nin çalışmasına göre ödemelerin yüzde 90'a yakını şifre kullanmaya gerek duyulmadan temassız olarak yapılabilir duruma geldi. 250 TL üzerinde ise temassız ya da temassız ödeme için kart şifresi kullanılıyor.

Öte yandan, ATM'lerden para çekme limitini de 5 bin TL'ye yükselttik. Para yatırma işlemini ise limitsiz hale getirdik. "İstedığınız kadar para yatırabilirsiniz" dedik müşterilerimize. Mobil tarafta maaş tutarı kadar ücretsiz havale ve EFT'ye izin verdik. Şubelerimizde de hijyen açısından dikkatli davranıyoruz. Müşterilerimizi kontrollü, belirli bir sayıda içeri alarak hem müşteriye hem de personelimizi korumaya yönelik bir çerçeve çizdik.

Kısacası, VakıfBank'm, dijitali işin merkezinde tutan bir banka olduğunu söyleyebilirim. Pek bilinmese de bu alanda Türkiye'deki "ilk"lerin çoğu VakıfBank tarafından hayata geçirilmiştir...

Bankalar arasında da bir öncülüğünüz var yani...

Elbette. Hatırlarsanız 90'lı yıllarda "Future 2001" sloganıyla "insansız şube" deneyimini başlatmış ve Ankara ile İstanbul'da örnek şubeleri açmıştık. Tamamen bilgisayarla işlem yapan şubelerdi bunlar. Yine ilk döviz veren makineleri çıkarmıştık. Geçmişten gelen bir teknolojiye yakınlık var. Bunları şu anda da güncel olarak devam ettiriyoruz. "Neler yapıyorsunuz" dersiniz, geçen yıl lansmanını yaptığımız ViBi var mesela. Sektörün üçüncü asistanı ama biz "en akıllısı" diyoruz. "Yapay değil, yapan zeka" diyoruz. ViBi'ye 210 bin kelime öğrettik. Aksanları anlayabilir hale geldi, Türkiye'nin herhangi bir yöresinde konuşulan bir aksanı algılayabiliyor.

FinTek'lerle çok iyi çalışıyoruz bu projelerimizde. Bu tür konulara odaklananları seçip işbirliği yapıyoruz. İşlemlerini mobil kanallarımız üzerinden yapan 4.7 milyon müşterimizin 2 milyonu ViBi'yi kullanıyor artık. 10 milyonun üzerinde etkileşim yakaladık. Müşterilerimiz "maaşım kaç lira, maaşım yattı mı, varlıklarım ne kadar, kredi kartı ekstrem ne kadar, ödemem geldi mi" gibi sorularını artık ViBi'ye soruyor. 40 yaş üzerindeki müşterilerimizin yüzde 30'u ViBi'yi kullanmaya başladı. Bu da bizi sevindiriyor açıkçası...

Bir diğer teknolojik çalışmamız, çağrı merkezimiz için geliştirdiğimiz IVR (Sesli Etkileşimli Yanıt Sistemi) oldu. Müşteri aradığı andan işini bitirene kadar müşteri temsilcisiyle temas etmiyor. Sesi, komutu alıp "Doğru mu anladım" diye soruyor, müşterimizin onayının ardından işlemini başlatıyoruz. Burada da çok iyi bir müşteri deneyimi yakaladık. Şimdi bu projemizi biraz daha geliştirip ViBi ile entegre etmek istiyoruz. Bu çalışmaya da "ViBi 2" adını verdik.

Söz FinTek'lerden açılmışken, kendi bünyenizde yaptığınız teknoloji yatırımlarının yanı sıra startup'ları ve FinTek'leri de destekliyorsunuz. Bu alanda yakın zamanda yaptığınız çalışmalar hakkında bilgi verebilir misiniz?

Bir kamu bankası olarak ilk defa "hackathon" düzenledik. 1000'in üzerinde tekil başvuru geldi, 120 civarında

projeyi seçtik. Değerli isimlerden oluşan jürimiz 120 projeyi değerlendirdi ve 12 ekibi finalist olarak seçti. Yarışma sonucunda birinciye 30 bin, ikinciye 20 bin ve üçüncüye de 10 bin TL ödül verdik. Gençler gerçekten istekli, coşkulu ve üretiyorlar. Şunu da fark ettik, finans sektörünü yakından izliyor ve sektörün ihtiyaçlarının farkındalar. Bize öyle çözümlerle geldiler ki hepsine “Okumuş, araştırmış, aferin” dedik. Şu günlerde mobil uygulamalarda yatırım danışmanlığı oldukça revaçta. Örneğin “paran boşta duruyor, fon alayım mı” diyor, bu da kullanıcının çok hoşuna gidiyor. Yine “Çekin ödemesine daha 10 gün var, bunu şöyle değerlendirelim, sonra şöyle yapalım” diyor mesela. Çok sayıda proje geldi.

Örnek olarak bunlar arasından seçtiğimiz IBAN Okuma projesini hayata geçirdik. PC ya da telefon ekranı olabilir, galerideki bir fotoğraf olabilir, yeni devreye aldığımız IBAN Okuma özelliğiyle buradaki IBAN numarası bir kamera vasıtasıyla ilgili alana otomatik kopyalanıyor. Rakamları tek tek yazmak gerekmiyor. Para transferi hızlanıyor.

120 projenin tamamını destekliyor musunuz? Bu aşamadan sonra ne olacak, bankanızla entegre bir şekilde projeler mi geliştirilecek, yoksa yeni bir iş kolu mu oluşturacaksınız?

Şu anda tüm projeler için sürekli bir destek söz konusu değil. Yarışmamıza katılıp kazandılar ve ödülleri aldılar. Danışmanlarımız aracılığıyla aralarından destek vereceklerimizi belirliyoruz, onlarla yola devam edeceğiz.

İkinci sorunuza ise şöyle yanıt vereyim: Biz bu projeleri bünyemizde değil de dışarıda yaşatmayı istiyoruz. İçeriye çekersek o üretkenliği kaybedebiliriz. Örneğin, ViBi'nin ses motorunu dışarıdan, yerli bir şirketle yaptık ve çok başarılı bir proje ortaya çıktı. FinTek seçerken, tek bir işe odaklanmış, dallanıp budaklanmamış şirketleri tercih ediyoruz. Hızlı ve çevik çözüm istiyoruz. Çünkü hızla ihtiyacımız var, sektörde kim ilk yaparsa kazanan odur.

Bankamız bünyesinde 850 kişilik güçlü bir IT ekibimiz var. 50 çalışanımız sadece Ar-Ge yapıyor. İnsan kaynağına bakarsanız aslında dışarıdan hizmet almaya ihtiyacı-

mız yok, projelendirip yapabiliyoruz. Ama bunun yerine girişimleri, firmaları da destekliyoruz. Bunu yaparken de öncelikle yerli teknolojinin gelişmesini önemsiyoruz. İkincisi ise “beyin göçü” dediğimiz, Türkiye’de gerçekten iyi eğitilmiş gençlerin yurtdışına kaçışını önlemek istiyoruz. Bu gençlerimizi mümkün olduğunda bünyede tutarak teknolojiye milli üretim yapmayı amaçlıyoruz.

Banka olarak bir de “çek okuma” projeniz olduğunu biliyoruz. Biraz da bu sistem hakkında bilgi verebilir misiniz?

Bu projedeki amacımız, tüm çekleri hızlı ve güvenilir bir şekilde otomatik olarak okuyup sisteme kaydetmek. Bu da tıpkı ViBi gibi bir yapay zekâ örneği aslında. Nitekim VakıfBank’ın şu anda kullandığı ana bankacılık uygulaması da VIT (VakıfBank Innovative Transformation - VakıfBank İnovatif Dönüşüm) adını taşıyor. Yüzde 100

Banka Okuma

“inhouse” tasarlanan bu yaklaşımımızı geliştirmeye devam ediyoruz.

2011 yılında başlamıştık, günün ihtiyaçlarına göre sürekli güncelleyerek kendi sistemimizi devam ettiriyoruz. Açık sistemlere geçerek hem maliyeti azalttık hem de esneklik kazandık. Bu da bizim için önemli bir başarı hikâyesiydi. Alternatif dağıtım kanalları artık yavaş yavaş “alternatif” olmak çıkıp temel dağıtım kanallarına dönüşüyor.

Alternatif kanallar demişken, bu alanda ulaştığınız seviyeyi anlatabilir misiniz?

Yüzde 94! Özellikle mobil bankacılık aldı başını gidiyor. İşlem sayıları 60 milyonlara ulaştı. Bu kanalları da sürekli destekliyoruz. Çünkü maliyeti çok düşük. Müşterilerimize çok kolay ve hızlı ulaşabiliyoruz. Onları sürekli bilgilendiriyor, kampanyalarımızdan haberdar ediyoruz. Müşterimiz de kendi ihtiyacını anında buradan görüp, örneğin kredi kullanmak istiyorsa anında kullanıyor. Havale, EFT gibi konuları çoktan geçtik, artık ödeme kısmını entegre etmeye başlıyoruz. QR teknolojisini de çok iyi kullanıyoruz.

ATM'lerden QR kod (karekod) ile dokunmadan, şifre girmeden, anında paranızı çekebiliyorsunuz. Kart kopyalama gibi sorunların tamamen önüne geçen bir teknoloji bu...

Dijital bankacılığı artık çoğumuz kullanıyoruz. Gelişmiş ülkelerde şubeler de bu doğrultuda farklı bir yöne kanalize ediliyor. Ancak bizde sanki durum biraz farklı gibi. Örneğin, oturduğum mahallede 40 yıldır iş yapan bir şube kapandı. Sebebini sordum, mobil ve ATM bankacılıkları yüzünden dediler. Şubeler kapanacak mı?

Bireysel bankacılık tarafında şubelerin işlemleri azalsa da ticari ve KOBİ tarafında sektörel dönüşüm hala devam ediyor. VakıfBank olarak "geleneksel" dediğimiz bankacılığı bırakmıyoruz. Yüz yüze bankacılık Türkiye'de bir ihtiyaç. Çünkü Türk halkının çoğu görmek, karşılaşmak istiyor. Özellikle ticari tarafta şube bankacılığımız devam ediyor. Çünkü onlar biraz daha mevzuat gereği şube gerektiren işler; müşteriye dokunmak, bu geleneği devam ettirmek gerekiyor. Biz ikisine de desteğimizi devam ettiriyoruz. Bu arada tabii dengelerde değişim oluyor. Eskiden mesela genel müdürlük birimlerinde sayılar daha azdı, şubeler daha yoğundu. Şimdi bunu dengeliyoruz. Operasyonel işlemler merkezden yapılıyor, şubeler ise tamamen satış odaklı merkezler haline geliyor.

Benim bankacılıktaki 24'üncü yılım. İşe başladığımda şubede oturup mizan hazırlar, reeskontları keser, mutabakat yapardık. Bu gibi ay sonu işlemleri neredeyse bir hafta sürerdi. Şimdi onu merkezden yapıyor; sadece 5 kişiyle 950 şubenin işlemlerini toparlayıp bir gecede tamamlayabiliyoruz. Şubede boşa çıkan arkadaşlarımızı ise satış ekibi haline getiriyoruz. Müşteriye doğrudan dokunuyoruz. KOBİ tarafında, mağazacılıkta, perakende sektöründe ürünlerimizi tanıtıyoruz. Teknolojiyi ön plana çıkaran güzel çalışmalarımız var. Örneğin, dijital krediler gibi... Kendi içimizde böyle bir devinim var.

Dönüşüm ne kadar sağlıklıysa o kadar faydalı oluyor elbette. Bankaların yanı sıra kamu da online hale geliyor. Kamu tarafında neler yapıyorsunuz?

Bildiğiniz gibi kamu, e-devlet uygulamasıyla oldukça iyi bir noktaya geldi. Bizim bu alanda yaptığımız RPA (Robotik Süreç Otomasyonu) projelerimiz var. Örneğin, tapu kadastroyla işbirliği yapıyor; ipotek işlemlerini uçtan uca dijital olarak gerçekleştiriyoruz. Maliye Bakanlığı ile yaptığımız bazı raporlamalarımız var. Teknolojiyi kullanarak kamu kurumlarının işini kolaylaştırıyoruz. Bankalar, fi-

nansın merkezinde olmalarından dolayı kayıt dışı işlemleri ciddi anlamda azaltıyor. Bankayla çalışan kurumların tüm bilgileri otomatik olarak aktarıldığında iki taraf için de ciddi kazanım sağlanıyor.

Türkiye'deki dijital bankacılığı dünyayla kıyasladığınızda nasıl bir seviyedeyiz?

İki temel konumuz var. Bankalar, dijital teknolojiyle kol kola gidiyor. Gerçekten de Türkiye özelinde birçok "ilk" örneğini rahatlıkla verebilirim. Örneğin, yurtdışındaki bankaların ATM'lerine baktığımızda, çoğunun sadece para yatır-çek işlemi yaptığını, belki bir de şifre değiştirdiğini görürüz. Türkiye'de ise VakıfBank'ın ATM'sine gittiğinizde 190 adet işlem yapabiliyorsunuz. Şu anda 4 bin 260 tane ATM'miz var ve hepsi adeta birer şube gibi çalışıyor.

İkincisi, ödeme sistemleri tarafında müşterinin en kolay şekilde ödeme yapmasını sağlıyoruz. Mesela NFC (Yakın Alan İletişimi) teknolojisini ele alalım. Mobil cihazınızı, akıllı telefonunuzu POS cihazlarına okutuyorsunuz, tamamen güvenli bir şekilde ödemeyi yapabiliyorsunuz. Gerçi bu konuda kamuoyunda "Aman temassız özelliğini açmayın, temassız okuyan POS'larla paranızı çekerler" gibi yanlış bir kanı var. Oysa böyle bir şey söz konusu değil. Rahatlatmaya çalışıyoruz müşterilerimizi. Sonuçta ödeme yaptığımız yer bir üye işyeri. Bizde onun her türlü kaydı, bilgisi var. "Parayı çekip gitti" diye bir şey olamaz. O para bir yerde duruyor ve biz onu her zaman kurallar dâhilinde geri alabiliriz, mağduriyet yaşanmaz. Bildiğim kadarıyla şu anda sektörde (VakıfBank'ta olmadığını zaten biliyorum) NFC'yle yaşanan böyle bir vaka yok. Bu teknolojinin yaygınlaşması için tüketiciyi bilinçlendirmeye çalışıyoruz.

Biraz önce şube yapılanmasını konuşurken, ticari bankacılıktaki işlemlerin genelde şubelerde yapıldığını söylediniz. Dijital dünyada ticari müşterileriniz için hizmetleriniz yok mu?

Elbette var. Örneğin dijital imza, dijital onay uygulamalarımız var. Ticari Mobil'i geliştirdik. Önümüzdeki günlerde lansmanını yapacağız. Bu konuda özellikle işverenler, yöneticiler, karar vericiler, "Biz sahada iş yapan insanlarız, sürekli ofiste oturmuyoruz, örneğin ödeme izin onayı geldiğinde bunu mobilden yapabilmeliyiz" dediler. Biz de ihtiyacı görerek bu çözümleri geliştirdik. Şimdi mesela herhangi bir yerden ödemeye onay gerektiğinde muhasebeci hazırlığını yapıyor, karar ve

VİBİ'NİN İLK ÖĞRENDİĞİ KELİME "VAKIFBANK" OLDU

■ ViBi'nin 6 ay süren yapım aşamasında 5'i mühendis 13 kişilik bir ekip çalıştı. 210 bin kelime ses kaydı aktarıldı, ViBi'nin ilk öğrendiği kelime ise VakıfBank oldu.

■ ViBi, 5 binin üzerinde soruyu yüzde 94 oranında başarılı bir

şekilde cevaplayabiliyor. Günlük ortalama 150 bin civarında etkileşim gerçekleştiriyor.

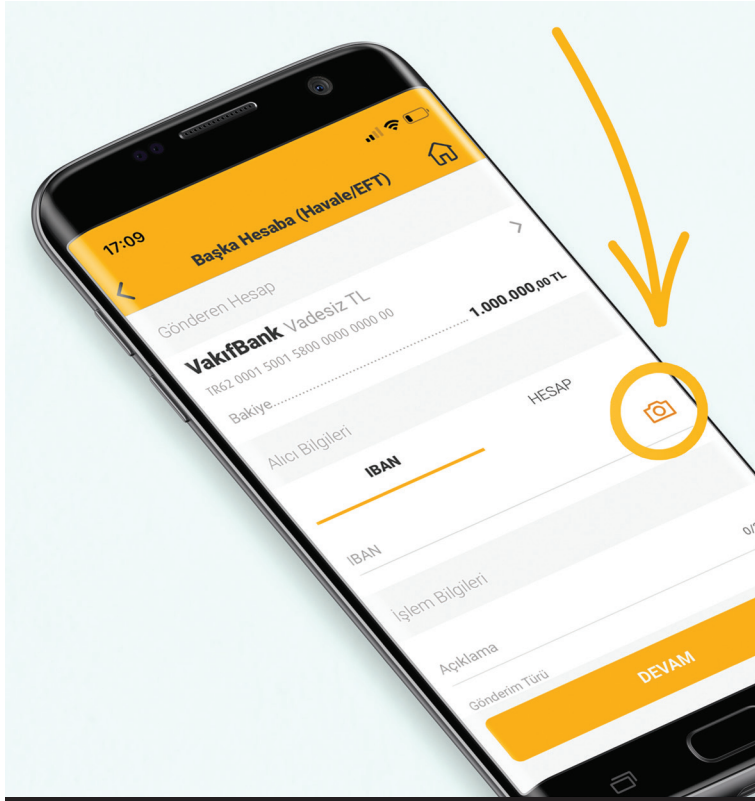
■ Uygulama devreye alındıktan sonraki ilk 2 ayda VakıfBank müşterileri ViBi ile yaklaşık 7.7 milyon kez etkileşimde bulundu.

■ Devreye alındığı günden bugüne kadar VakıfBank Mobil'e giriş yapan müşterilerin yüzde 60'ı (yaklaşık 2 milyon kişi) ViBi ile tanıştı.

■ ViBi'yi kullanan müşterilerin yaş aralığı şöyle: % 14'ü 25 yaş altı, % 55'i 25-40 yaş arası, % 31'i 40 yaş üstü. ☺

verici de uygun bulursa istediği yerde ve anda onayı verip para transferinin yapılmasını sağlıyor. Bu tür yenilikleri “bizde de bulunsun” diye geliştirmiyoruz elbette. Bütün bölge müdürleriyle ciddi iletişim sağlıyoruz. Müşterilerle konuşup görüşüp ihtiyaçları mümkün olduğunca en erken tespit etmelerini istiyoruz. Anadolu’daki fabrikatörün, üreticinin beklentisi nedir, finans sektöründen ne istiyor, bankasında neleri bulabilmeli, mobilde ne yapmak ister... Bu konuda çok olumlu geri bildirimler alıyoruz. Çünkü sektörün içinde bulunan, yaşayan, günlük hayatı en iyi gören onlar. Onlar bize iletiyor, biz de alıp takvimlendirerek gerçekten bizim iş modellerimizle kesiştiği noktalarda hemen devreye alıyoruz. Bu şekilde hem onların ihtiyaçlarını görüyoruz hem de çıkardığımız her ürün kullanılabilir oluyor.

Müşteri profilinde bir değişim, gençleşme, kamu müşterisinden dışarıdaki insana doğru bir dönüşüm var değil mi? Bunu ölçebiliyor musunuz?

VAKIFBANK'IN DİJİTAL YOLCULUKTA GELDİĞİ SEVİYE

- Bankacılık işlemlerinin yüzde 94'ü şube dışı kanallardan yapılıyor.
- 17 milyon tekil müşteriye hizmet veriliyor,
- 4 bin 260 ATM var ve bu ATM'lerde 190 farklı işlem yapılabilir.
- Dijital kanalları kullanan müşteri sayısı 5.8 milyon, her gün kullanan kişi sayısı 4.7 milyon.
- VakıfBank Mobil üzerinden son 1 ayda yaklaşık 470 milyon adet bireysel, 3 milyon da ticari işlem yapıldı.

Evet, var. Dijitali merkeze alan yaklaşımımızla beyaz yakalı müşteri sayımızı önemli ölçüde artırdık. Hem inovatif çözümler geliştirip hem de hizmet, iş kalitesini artırdığımızda otomatik olarak müşteri kazanımı artıyor. Üst segment dediğimiz müşteriler, VakıfBank'ın portföyüne daha fazla girmeye başladı. Kurumsal olarak da giriyorlar. Belli kurumları kazanmaya başladık, maaş ödemesi anlamında. Bireysel olarak da serbest meslek erbabı olan doktorlar, avukatlar, mühendisler gibi zaten var olan bu kesimlerin sayılarında da artış oldu. Bu başarımın temelinde tabii ki inovatif ürün ve yaklaşımımızın payı büyük. Bu insanların vakti çok sınırlı ve finansla ilgili işlerini ofisinden uzakta mobil telefonundan hızlıca yapmak istiyorlar. Örnek olarak “Sky Limit” ürünümüzle çok yoğun bir meslek sahibine şubeye gelmesi gerekmeden mobil üzerinden pek çok kolaylık sağlıyoruz.

Diyelim ki bilinen, hatırı sayılır bir doktorsunuz. Bankamızda 700 bin TL limitiniz hazır. “Bu limiti istediğiniz zaman, istediğiniz gibi kullanabilir, değiştirebilirsiniz” diyoruz. Mobil telefonunuz üzerinden limitlerinizi belirleyebilirsiniz. Örneğin, 500 bin TL'yi konut kredisi için kullandınız; kalan 200 bin TL'sini de ister kredi kartı ister ek hesap olarak belirleyebiliyorsunuz.

Eskiden bankalarda hazine bölümünde çalışanlar genel müdür olurdu, sonra bireyseller geldi. Artık finans sektöründe ciddi biçimde teknoloji kökenli kişiler de çalışıyor. Ne dersiniz, önümüzdeki dönemde teknolojiciler de banka üst yönetimlerinde yer alır mı?

Evet, biz de artık bu trendin başladığını düşünüyoruz. Özellikle yazılım bilgisi olan kişiler hızla yöneticilik pozisyonlarına getirilebiliyor. Ben siyasal bilgiler, maliye bölümü mezunuyum ama üniversite bittikten sonra ciddi anlamda yazılım öğrendim. Şu anda kolaylıkla kod yazabiliyorum. Bana göre en iyi bankacılık uygulamasını, finansı iyi bilen yazılımcılar yapabiliyor. Bir doktorun ihtiyaç duyabileceği bir programı, en iyi tıp bilgisi de olan yazılımcının yazabildiği gibi. İş iyi biliyorsanız program mantığını da çok iyi oturtabiliyorsunuz.

Ben VakıfBank Teftiş Kurulu'nda işe başladım. Yaklaşık 2 yıl sonra kurulumuzun da desteğiyle önce TÜBİTAK'ta, sonra da uluslararası bir eğitim kurumunda 6 ay eğitim aldık. 15 kişilik bir ekip yazılım ve veritabanı öğrendi. Bankacılığı zaten biliyorlardı, IT'yi de öğrenip ikisini harmanladılar. Şu anda bankamızın denetim birimleri, uzaktan denetim altyapısıyla Türkiye'nin her yerini görebilir, nereye odaklanmak gerekiyor, hepsini merkezden yazdığı programlarla yönetebiliyorlar.

Sayın Genel Müdürümüz, şube müdürlüğü de dahil hem bankacılık hem de IT birimlerinde uzun süre yöneticilik yaptı. Nitekim son olarak IT'den sorumlu genel müdür yardımcısıydı... Hem sahayı, müşterileri ve finansı iyi bilen hem de bilgi teknolojilerini yakından takip eden bir kişi. Bu sayede bankamızda stratejik noktalara ne şekilde müdahale edilmesi konusunda bizleri çok iyi yönlendiriyor. Bu yönlendirmeler, özellikle dijital gelişimimizde önemli bir yer tutuyor. ☺

ÖDEME SİSTEMLERİNDE GELECEĞİ TASARLIYORUZ!

POS cihazın
artık cebinde!

VISA

troy

Dijital ödeme çözümlerimizle
güvenli ve hızlı ödeme deneyimini keşfedin.

 provision

in   / provisionpay
www.provisionpay.com

Banka banka koronavirüs tedbirleri ve müşteri destekleri

Bankalar, Dünya Sağlık Örgütü tarafından pandemi (salgın) olarak ilan edilen koronavirüs nedeniyle, bankacılık hizmetlerini aksatmayacak şekilde toplumun, müşterilerinin ve çalışanlarının sağlığını önceliklendiren tedbirler almaya devam ediyor. Bir yandan da salgın yüzünden nakit sıkıntısı, ödeme güçlüğü çeken müşterilerini rahatlatmak için ardi ardına yeni kredi imkanları, mevcut kredi taksitlerini erteleme gibi imkanlar sunuyorlar. İşte şimdiye kadar alınan önlemler ve açıklanan destekler...

AKBANK

- Bireysel ve tüzel müşterilerin 30 Nisan'a kadar olan ana para, faiz ve taksit ödemeleri, talep olması halinde mevcut koşullarla 30 Haziran'a kadar ötelenecek.
- Mobil, internet şube ve ATM üzerinden EFT ve havale işlemleri 30 Nisan'a kadar ücretsiz yapılabilir.
- Müşterilerin ATM'lerden günlük para çekme limiti kart ile ücretsiz 5 bin TL ve ek olarak Akbank Mobil'den QR

ile ücretsiz 5 bin TL olmak üzere 10 bin TL'ye çıkarıldı. Bu uygulamanın süresi 30 Nisan'a kadar uzatıldı.

■ Ortak ATM'lerde para çekme, yatırma, bakiye görüntüleme ve kredi kartı borcu ödeme gibi işlemleri 30 Nisan'a kadar ücretsiz hale getirildi.

ALBARAKA TÜRK

■ Bütün bireysel ve ticari müşterileri talep etmeleri halinde, 30 Nisan 2020 tarihine kadar olan finansman taksit ödemeleri haziran ayına ötelenecek.

■ Personel maaşlarını Albaraka Türk'ten ödeyen müşterilere, talep etmeleri halinde, istihdamlarını korumaları şartıyla, 3 aylık personel maaş giderleri kadar ilave limit imkanı sağlanacak.

■ Müşterilerin yapılandırma taleplerinin, nakit akışına ve sektörel durumlarına göre, ödemesiz dönem dahil, mevcut vade yapılarından daha uzun vadelerde yapılandırılması sağlanacak.

■ Müşterilerin oluşacak işletme sermayesi ihtiyaçlarına yönelik ilave limit talepleri ivedilikle değerlendirilecek.

■ Müşterilerin talep etmeleri halinde POS ve ÖKC ücretleri 3 ay süreyle ötelenecek.

■ Albaraka Mobil ve internet şubelerinden yapılacak EFT ve havale işlemlerinden daha önce olduğu gibi bu dönemde de ücret alınmayacak.

■ ATM para çekme limiti 2 bin TL'den 5 bine TL'ye yükseltildi.

■ Müşterilerin Albaraka Türk ve PTT ATM'lerinden yapacakları para çekme ve yatırma işlemlerinden herhangi bir ücret alınmayacak.

ALTERNATİF BANK

Koronavirüs salgınının ekonomiye etkilerini azaltmaya yönelik olarak müşterilerine sunduğu desteklere Ekonomik İstikrar Kalkanı tedbirleri kapsamında yenilerini ekledi. Banka, salgının istihdam, üretim, ticaret ve ödeme sistemine potansiyel yansımalarını asgari seviyede tutmak amacıyla Hazine desteği ve Kredi Garanti Fonu (KGF) kefaletiyle devreye alınacak olan Çek Ödeme Destek Kredisi ve Ekonomik

İstikrar Kalkanı Kredi Desteği paketlerine katılacağını açıkladı. Müşterilerin ticari itibarının korunmasına ve işletme sermayesi ihtiyaçlarını karşılamaya katkı sağlamak amacıyla her iki paket de 3 ay anapara ve faiz ödemesiz, 12 ay toplam vadeli, yıllık yüzde 9.5 faizle sunulacak. Çek Ödeme Destek Kredisi'ni müşteriler, paketin açıklandığı tarihten önce keşide etiketleri gerçek ticari ilişkilere dayalı çeklerinin finansmanı amacıyla yıllık ciro hacmine göre azami 10 milyon TL'ye kadar kullanabilecek.

Ekonomik İstikrar Kalkanı Kredi Desteği kapsamında ise müşteriler 2020 yılı şubat ayı sonu itibarıyla kayıtlı çalışan sayılarında kredi vadesi boyunca azaltma yapmama ön koşuluyla yıllık ciro hacmine göre azami 50 milyon TL'ye kadar kredi kullanabilecek. Başvuruların 30 Mart'ta başlayacağı paketlerden, sektör gözetmeksizin salgından olumsuz etkilenen KOBİ'ler, kurumsal ve ticari müşteriler yararlanabilecek.

DENİZBANK

■ Bireysel ve ticari müşterilerden talep edenlerin 30 Nisan'a kadar olan anapara, faiz ve taksit ödemeleri mevcut koşullarla 30 Haziran'a kadar ötelenebilecek.

■ Mobil, internet şube, ATM, fastPay ve İletişim Merkezi üzerinden yapılacak EFT ve havale işlemleri, aksi belirtilene kadar ücretsiz olarak yapılacak.

■ ATM'lerden kart veya QR ile günlük para çekme limiti ücretsiz 5 bin TL'ye yükseltildi.

GARANTİ BBVA

■ Müşterilerin ihtiyacına göre kredi anapara, faiz ve taksit ödemelerini, herhangi bir ek koşul aranmaksızın, 30 Haziran 2020 tarihine kadar öteleme imkanı sağlandı.

■ Ticari kredilerde mevcut kredilerin anapara ödemelerini 6 aya kadar uzatma; sonrasında ise firmaların nakit akışına göre yeniden yapılandırma fırsatı sunuldu.

■ KOBİ'ler ile mikro ölçekli işletmelerin hâlihazırda finansal yükümlülüklerini karşılayabilmeleri adına, mevcut limitlerin yanında, ihtiyaç durumunda proaktif limit çalışmalarıyla destekleme imkanı getirildi.

■ KOBİ'lerin nakit akışına destek olmak amacıyla tedarikçi finansman limitlerinde esneklik tanınacak.

■ Bireysel müşterilere tüketici kredileri ve ek hesap ödemelerini 3 ay süreyle erteleme yanı sıra kredi kartı borcu ödemelerinde de destek sağlanacak.

■ Koronavirüs salgınından ağırlıklı etkilenenler başta olmak üzere, ekonomik destek ihtiyacı duyan tüm kurum, şirket ve işletmelere, sektörüne uygun olarak ödemesiz dönem seçeneği de dikkate alınarak gerekli destek sağlanacak.

■ Her türlü masraf ve komisyon itibarıyla, sıkıntıda olan müşterilere içinde bulunduğu mali durum dikkate alınarak kişi bazında değerlendirilip destek olunacak.

■ Müşteriler için ATM'lerden para çekme limiti günlük 5 bin TL'ye yükseltildi ve diğer banka ATM'lerinden yapılacak işlemlerden ücret alınmıyor.

HALKBANK

■ 31 Mart 2020 tarihine kadar taksit, faiz ve anaparasını ödeyemeyen firmalar ile bireysel müşteriler, bu döneme dair ödemelerini erteleyebilecek.

■ Esnaf ve sanatkarların bu dönemde yaşadıkları olumsuzluklara destek olmak amacıyla, talep etmeleri halinde, kullanmış oldukları kredilerin Nisan, Mayıs ve Haziran 2020 aylarında vadeleri gelecek olan anapara ve faiz ödemeleri, ödeme vadelerinden itibaren 3 ay süreyle ve faizsiz olarak ertelenecek.

■ Nakit akışı bozulduğu için ödeme sorunu yaşayan banka müşterilerine, 6 aya kadar ödemesiz dönemle kredilerini uygun vadeli yapılandırma imkânı sunulacak. Ödemesiz dönem, turizm gibi dönemsel faaliyeti olan sektörlerde 12 aya kadar uzatılabilecek.

■ Personel maaşlarını

Halkbank üzerinden ödeyen firmalara, istihdamlarını şubat sonuna göre azaltmamaları şartıyla, gelecek 3 aylık dönem boyunca personel maaş gideri kadar ilave kredi limiti verilecek.

■ Bankanın kredili müşterileri tarafından Halkbank üzerine keşide edilmiş çeklerin ödenmesi amacıyla, genel kredi limitleri artırılarak firmalara ilave nakit kredi limit tahsis edilecek.

■ İşletme sermayesi ihtiyaçlarını karşılamak üzere; Halkbank kurumsal kredi kartı ve Doğrudan Borçlandırma Sistemi limiti bulunan firmaların kurumsal kart limitleri artırılabilecek.

İŞ BANKASI

■ Müşterilerin 30 Nisan'a kadar ihtiyaç duyması halinde; anapara/faiz/taksit ödemelerinin ilave bir koşul aranmaksızın 30 Haziran'a kadar ötelenmesine imkan verilecek.

■ Salgın sebebiyle mali bünyesi olumsuz etkilenen başta turizm, lojistik, AVM, perakende sektörleri olmak üzere

sektör ayrımı olmaksızın her bir ihtiyaç, vaka bazında değerlendirilerek ödemesiz dönem dahil gerekli tüm destek verilecek.

■ KOBİ'lerin ve mikro işletmelerin, tabana yaygın yararlanmasını teminen, salgın öncesi girdiği ticari yükümlülüklerinin yerine getirilebilmesi amacıyla mevcut limitlerle desteklen-

mesi ve gerekirse ilave limit için de azami çaba gösterilecek.

■ Maaş anlaşmalı olsun olmasın banka müşterilerinin önümüzdeki 3 aya ait maaş ödemelerini herhangi bir istihdam azaltımı yapmamaları kaydıyla gerekirse ilave limit tahsisi suretiyle ödenmesine katkı sağlanacak.

■ Dijital kanallar üzerinden yapılacak EFT/havale işlemlerinden 30 Nisan'a kadar (karttan karta havale dahil) hiçbir banka müşterisinden ücret alınmayacak.

■ Sağlık ve gıda başta olmak üzere, müşterilerin alışveriş anında ihtiyaç duyması halinde kredi kartı limitlerinde artırılabilir.

■ POS ve ÖKC (ödeme kaydedici cihaz) ücretleri 3 ay boyunca ötelenecek.

■ Bireysel müşterilere; tüketici kredisi, kredi kartı ve ek hesap ödemelerini 3 ay boyunca öteleme imkanı getirilecek.

■ Bankamatiklerden günlük nakit çekme limitini kart ile 5 bin TL, İşCep'ten karekod ile 3 bin TL olmak üzere toplam 8 bin TL'ye yükseltildi. Müşteriler, diğer banka ATM'lerinde de İş Bankası kartıyla günlük 5 bin TL'ye kadar ücretsiz nakit çekebiliyor.

KUVEYT TÜRK

■ Yeni tip koronavirüs salgınından etkilenen sektörlerde faaliyet gösteren tüzel müşterilerin ihtiyaç duyması ve talep etmesi halinde nisan ayı sonuna kadar olan taksit ödemeleri, anapara ve kâr payı dâhil 3 ay ötelenebilecek.

■ Covid-19'dan etkilenen sektörlerde faaliyet gösteren firmalarda çalışan veya bu sektörlerde müteşebbis olan bireysel müşterilerin ihtiyaç duyması ve talep etmesi halinde konut, ihtiyaç ve araç finansmanının

nisan sonuna kadar olan taksit ödemeleri, anapara ve kâr payı dahil 3 ay ötelenebilecek.

■ Salgından etkilenen tüm müşterilerin ihtiyaç duyması veya talep etmesi halinde kredi kartı borçları 3 ay ötelenebilecek.

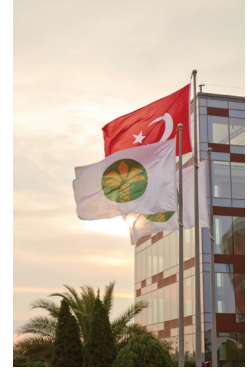
■ Salgından etkilenen sektörlerde bulunan tüm segmentlerdeki müşterilerin bugüne kadar kullandıkları finansman, ihtiyaç duymaları halinde -ödemesiz dönem dahil- mevcut vade yapısından daha uzun bir vadede yapılandırılması sağlanabilecektir.

ODEABANK

■ Ödeme sıkıntısı çeken tüzel müşterilerin, ihtiyaç duymaları ve talep etmeleri halinde 30 Nisan 2020'ye kadar olan anapara/faiz/taksit ödemeleri ilave bir koşul aranmaksızın 30 Haziran 2020'ye kadar ötelenebilecek.

■ Mali bünyesi olumsuz etkilenen sektörler başta **odeabank** olmak üzere ihtiyaç duyan tüzel müşterilere, vaka bazında değerlendirilerek gerekli destek verilecek.

■ Bireysel kredi müşterilerinin, talep etmeleri halinde 30 Nisan 2020'ye kadar gelecek taksit ve kredi kartı ödemeleri 3 aya kadar ötelenebilecek.

- Dijital kanallar üzerinden yapılacak EFT/havale işlemlerinden 30 Nisan'a kadar hiçbir banka müşterisinden ücret alınmayacak.
- Finansal işlemleri kolaylaştırmak adına ATM'lerden günlük standart para çekme limiti 5 bin TL'ye yükseltildi.
- Nisan sonuna kadar yurtiçi diğer banka ATM'lerinden ayda 3 kez ücretsiz nakit çekim yapılabilir.

QNB FİNANSBANK

- Kredi kullanan bireysel ve tüzel müşteriler, ödeme sıkıntısı çekmeleri durumunda bankaya başvurarak kredi anapara, faiz ve komisyon ödemelerini 3 ay erteleyebilecek.
- Dönemsel olarak etkilenen sektörlerde faaliyet gösteren tüzel müşterilerden de nakit akış problemi yaşayanlara, 6 ay ile 1 yıl ödemesiz dönem içerecek şekilde yapılandırma imkanı sağlanacak.
- Kredilerinde erteleme talep eden müşteriler çağrı merkezi üzerinden başvuru yapabilecek.

ŞEKERBANK

- Koronavirüs salgınından ekonomik olarak olumsuz etkilenen müşterilerin 30 Nisan'a kadar olan anapara, faiz ve taksit ödemeleri, mevcut koşullarla 30 Haziran'a kadar ertelenebilecek. Bireysel ve tüzel müşterilerin bozulan nakit akışlarına yönelik ilave kredi talepleri de hızlı bir şekilde değerlendirilecek.
- Sağlık sektöründe ücretli olarak çalışanların, mevcut bireysel kredi ve kredi kartı borçları talep etmeleri halinde haziran ayına kadar ötelenecek.
- KOBİ'lere sunulacak "Sağlıklı Yaşam Paketi" kapsamında 3 ay ödemesiz dönem içeren kredi imkânı; maaş ödemelerini Şekerbank aracılığıyla yapanlara, "mevcut istihdamı korumaları halinde" 3 aylık maaş ödemeleri tutarında ilave kredi imkânı; Şekerbank POS cihazı üzerinden ödeme kabul eden işletmelerin talep etmeleri halinde, Nisan 2020 sonuna kadar, POS üzerinden geçen işlemlerinin ertesi gün komisyonuz olarak kullanımlarına bırakılması; zorunlu ödemelerini karşılamak üzere mevcut kredili mevduat hesap limitlerinin, talep olması halinde yüzde 20'ye kadar artırılması sağlanacak.
- Şekerbank müşterileri internet şubesi ve mobil şube üzerinden yapacağı EFT ve havale işlemlerini 30 Nisan'a kadar ücretsiz yapabilecek.
- Bireysel müşterilerin kredi kartı ve kredili mevduat hesap limitlerinde, ihtiyaç duymaları halinde kullanmalarını sağlamak üzere proaktif limit artış çalışması yapılacak.

TÜRK EKONOMİ BANKASI (TEB)

- TEB'den kredi kullanan bireysel ve tüzel müşteriler, yaşanan salgın nedeniyle ödeme sıkıntısı çekmeleri durumunda başvuruda bulunarak, 30 Nisan'a kadar olan anapara ve faiz ödemelerini aynı koşullarla 3 ay erteleyebilecek. Kredi ödemelerinde erteleme talebinde bulunmak isteyen müş-

TEB

teriler, TEB şubeleri ve TEB Çağrı Merkezi üzerinden başvuru yapabilecek.

- 25 Mart tarihi itibarıyla CEPTETEB, CEPTETEB İŞTE ve Kurumsal İnternet Şubesi üzerinden yapılan havale ve EFT işlemlerinden 30 Nisan'a kadar masraf alınmayacak. TEB müşterileri "Üç Banka Tek ATM" noktalarından para çekme, yatırma, bakiye görüntüleme ve kredi kartı borcu ödeme gibi işlemleri 30 Nisan'a kadar ücretsiz yapabilecek.
- TEB, müşterilerinin ticari faaliyetlerini sürdürebilmesi için desteklenmesi konusunda çalışmalarına devam edecek.

VAKIFBANK

- Firmalara, 31 Mart devre sonu faizleri de dahil olmak üzere 30 Haziran 2020 tarihine kadarki tüm kredi taksitleri ve ödemeleri için esneklik sağlanacak.
- İstihdam koruma amaçlı kredi taleplerini karşılamak amacıyla işletmelere "3 aylık maaş gideri" kadar uzun vadeli kredi kullanılacak.
- İşletmelerin mevcut kredileri, kendi nakit akışlarına uygun ve sektörel durumlarına göre ödemesiz dönemli olarak yeniden yapılandırılacak.
- Turizm ve şehir içi toplu taşıma dahil en çok etkilenen sektörlerde özgü krediler, 12 aya kadar ödemesiz dönemli olarak yapılandırılacak.
- Firmaların vergi, SGK gibi kamusal ödeme yükümlülüklerini kolaylaştırmak amacıyla nakit yönetim limitleri artırılabilecek, bu limitlerden yapılacak ödemelere 3 ay ödemesiz, 12 aya kadar taksit imkanı verilecek.
- Firmalara ait Business Kartlarda limit artırımına gidilerek, maliyetsiz tedarik kapasiteleri artırılabilecek.
- VBanko Çek ürününün limiti ve yaygınlığı artırılarak, bankacılık garantisi imkanının dolaşıma sürülmesi yoluyla nakit ihtiyacı azaltılacak, maliyetsiz finansman imkanı sağlanacak.
- Bireysel kredi ihtiyacı olan vatandaşların kredi talepleri VakıfBank Mobil, internet bankacılığı ve Sky Limitler üzerinden sağlanarak salgın riskine maruz bırakılmayacak.
- Bireysel kredi müşterilerinin taksit, kredi kartı ödemeleri 3 aya kadar ötelenebilecek.

ZİRAAT BANKASI

- 31 Mart itibarıyla ödenmesi gereken dönem sonu taksit, faiz ve anaparasını ödeyemeyen firma ve bireysel müşterilere, talepleri üzerine söz konusu ödemelerini öteleme imkanı verildi.
- Nakit akışı bozulduğu için ödeme so-

runu yaşayan müşterilerin mevcut kredilerinin, 6 aya kadar ödemesiz dönem olmak üzere, turizm gibi dönemsel faaliyeti olan sektörlerde ise 12 aya kadar ilave süre tanımak suretiyle uygun vadeli yapılandırma uygulamaları geliştirildi.

■ Personel maaşlarını Ziraat Bankası üzerinden ödeyen firmalara, şubat ayı sonu itibarıyla mevcut istihdamlarını azaltmamaları kaydıyla, önümüzdeki 3 aylık personel

maaş gideri kadar ilave limit imkanı verildi.

■ Kredili müşteriler tarafından banka üzerine keşide edilmiş çeklerin ödenmesi amacıyla kullanılmak üzere genel kredi limitleri artırılarak ilave nakit kredi limiti tahsis edildi.

■ İşletme sermayesi ihtiyaçlarını karşılamak üzere Ziraat Bankası kurumsal kredi kartı ve DBS limiti bulunan müşterilerin kurumsal kart limitleri artırıldı.

BANKALAR ELİNİ TAŞIN ALTINA KOYMAYA HAZIR

Türkiye Bankalar Birliği (TBB), koronavirüs salgınının istihdam, üretim, ticaret ve ödeme sistemine olası etkilerini en az düzeyde tutmak amacıyla uygulamaya alınan "Ekonomik İstikrar Kalkanı" tedbirlerinin sağlıklı olarak işleme ve ekonomik faaliyetin desteklenmesi için bankacılık sektörü tarafından başlatılan uygulamaları duyurdu. Bankaların tamamına yakınının katılma beyanı bildirdiği uygulamalar şu şekilde:

1 Çek Ödeme Destek Kredisi

Hazine destekli, Kredi Garanti Fonu (KGF) kefaletiyle başta KOBİ'ler olmak üzere kurumsal ve ticari müşterilerin, bugüne kadar gerçek ticari işlemlerine dayalı olarak keşide ettikleri ve edebilecekleri çeklerinin ödenmesi amacıyla, her bir banka tarafından ayrı ayrı belirlenmek üzere tahsis edilen limitler dahilinde kredi kullanılmaya devam edilecek. "Çek Ödeme Destek Kredisi" ile

müşterilerin ticari itibarlarının korunmasına katkı sağlanması amaçlanıyor. Kredi desteği; 3 ay anapara ve faiz ödemesiz, toplam 12 ay vadeli ve yıllık yüzde 9.5 faizli olacak. KOBİ ve KOBİ dışı işletmeler bazında azami kredi tutarları şöyle:

Yıllık ciro (TL)	Azami kredi tutarı (TL)
0-25 milyon	1 milyon
25-125 milyon	5 milyon
125 milyon üzeri	10 milyon

2 Ekonomik İstikrar Kalkanı Kredi Desteği

Bankalar, başta KOBİ'ler olmak üzere kurumsal ve ticari müşterilerin işletme sermayesi ihtiyaçları için "Ekonomik İstikrar Kalkanı Kredi Desteği"ne başlayacak. Kredi desteği kullanacak firmaların, 2020 yılı şubat ayı sonu itibarıyla kayıtlı çalışan sayılarında kredi vadesi boyunca azaltma yapmamaları ön koşulu

bulunuyor.

Teminat eksikliği bulunan müşterilerin, krediye erişim imkânı için Hazine destekli KGF kefaleti de sağlanabilecek.

Kredi desteği; 3 ay anapara ve faiz ödemesiz, toplam 12 ay vadeli ve yıllık yüzde 9.5 faizli olacak. KOBİ ve KOBİ dışı işletmeler bazında azami kredi tutarları şöyle:

Yıllık ciro (TL)	Azami kredi tutarı (TL)
0-25 milyon	5 milyon
25-125 milyon	25 milyon
125 milyon üzeri	50 milyon

Sektör farkı olmaksızın, salgından ekonomik olarak olumsuz etkilenen kurumsal ve ticari müşteriler her iki kredi paketine de başvurabilecek. Uygulamaya katılacak bankalar, katılımlarını en kısa sürede kamuoyuna duyurup, 30 Mart 2020 tarihinden itibaren talep kabul etmeye başlayacak.

Halk Bankası'nda yeniden yapılanma... Değişimin ip uçları Finans Gündem'de

Kim nereye transfer oldu?

ING Bank'ın yeni genel müdürünü sektör finansgundem'den öğrendi

Sektörle ilgili son gelişmeler

TRT Genel Müdürlüğü'ne talip olan bankacı kim?

Hepsi ve daha fazlası için
www.finansgundem.com

17 Aralık 2013 Salı 14:39

Finans Gündem

ARA MA YAP

Ana Sayfa | Gündem | Bankacılık | Finans Kulisi | Sigorta - BES ve Hayat | Emlak-Mortgage | Para Piyasa | Leasing/Faktoring | Raporlar | Yazılar

KISAYOLLAR: Günün Tüm Haberleri | İlginç Bankacı Hikayeleri | Para Komedi | Araştırma | Basın Toplantıları / Ajanda | Dünden Bugüne Bankacılar

Öne Çıkan Haberler

İngiltere'de enflasyon hedefler dahilinde

İngiltere'de enflasyon Kasım ayında beklenmedik şekilde yavaşlayarak son dört yılın en düşük seviyesine indi

MOBİL

Üç yönlü görüşme yapabilen akıllı telefon

Üç yönlü görüşme yapabilen dünyanın ilk akıllı telefonu: GSmart SIMBA SX1

Altınbaş'ta atama

Bir inşaat patronu daha gözaltında

Merkez faizi sabit tuttu

AİHM Perinçek'i haklı buldu

Japonya tahvil ihracını artıracak

Sırbistan faiz indirdi

Haberleri sitenize ekleyin

Finans Hattı

Sırbistan faiz indirdi

Almanya'nın tüketici güveni yükseliyor

2013 altından çıkış yılı oldu

Can'ta Geleceğin MALAGELS

canageleceginemalagelsin.

TEB

DEV MARKALAR

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 > Tümü

TÜRKİYE'NİN
FİNANS MERKEZİ

Verisoft gözünü YÜKSEKLERE dikti

Sektörde küresel bir oyuncu olma hedefiyle ürün yelpazesini güncelleyip genişleten Verisoft, uçak-ıç (in-flight) POS çözümüyle Türkiye’de yakaladığı başarıyı uluslararası platformlara taşımayı hedefliyor...

Verisoft, uçak-ıç (in-flight) POS ürünüyle hem ürün yelpazesini genişletti hem de sektördeki önemli bir eksikliği tamamlamış oldu. Verisoft Satıştan Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Dilek Sağıroğlu, “Bir süredir üzerinde çalıştığımız bu ürünle bankacılık, perakende, kamu, akaryakıt, finansal teknoloji gibi sektörlerde biriktirdiğimiz tecrübemizi havacılık sektörüne uyarlayarak ürünlerimizi kullanan sektör yelpazemizi genişlettik. Böylece ‘ödeme sistemlerinde uçtan uca çözüm sunan yazılım evi’ söyleminde eksik kalan önemli bir parçayı da başarıyla tamamladığımızı düşünüyorum. Her an değişen dünyaya uyum sağlamak için var gücüyle çalışan ve bu hızlı değişime inanan müşterilerine bir adım önde olarak yol gösteren bu ekibin parçası olmaktan da gurur duyduğumu ayrıca belirtmek istiyorum” diyor.

Konvertible para birimlerinin çoğunu kapsıyor

Uçak-ıç POS çözümü, Verisoft’un küreselleşme vizyonunun bir parçası olarak bir süredir ajandada yer alıyordu. Öncelikle Türkiye’deki ihtiyaçtan yola çıkarak geliştirilen ürün, şu anda GİB (Gelir İdaresi Başkanlığı) uyumlu cihazlar üzerinde çalışıyor ve sertifikasyon süreçleri tamamlanmış durumda. Sağıroğlu, çok yakında “canlı” olarak kullanıma alınacak çözümümüzü hem yurtiçi hem yurtdışında çeşitli ortamlarda tanıtacaklarını söylüyor ve şöyle ekliyor: “Kullanıcı dostu uygulamamızın esnekliğinin birçok müşterinin ihtiyacına uygun bir çözüm yarattığını gördük. Ayrıca offline çözümlerde güvenlik konusunun ne kadar hassas olduğu da hepimizin malumu. 35 yıllık deneyimin bize kattıkları sayesinde çok sayıda senaryoyla test ettiğimiz bu çözümü kullanan müşterilerimiz, in-flight standartlarına göre hem nakit hem de kartlı alışverişlerde güvenli ödeme imkânı sunabiliyor. Çözümü-müz konvertible para birimlerinin çoğunu (ABD Doları, Euro, İngiliz Sterlini, Rus Rublesi vb) kapsayan ödeme işlemlerine kesintisiz aracılık edebiliyor. Uluslararası pazarlardan gelen taleplere göre Çin Yuanı gibi para birimlerinin de ilavesi planlarımız dahilinde.” Dilek Sağıroğlu, “Verisoft uçak-ıç POS çözümümüzün

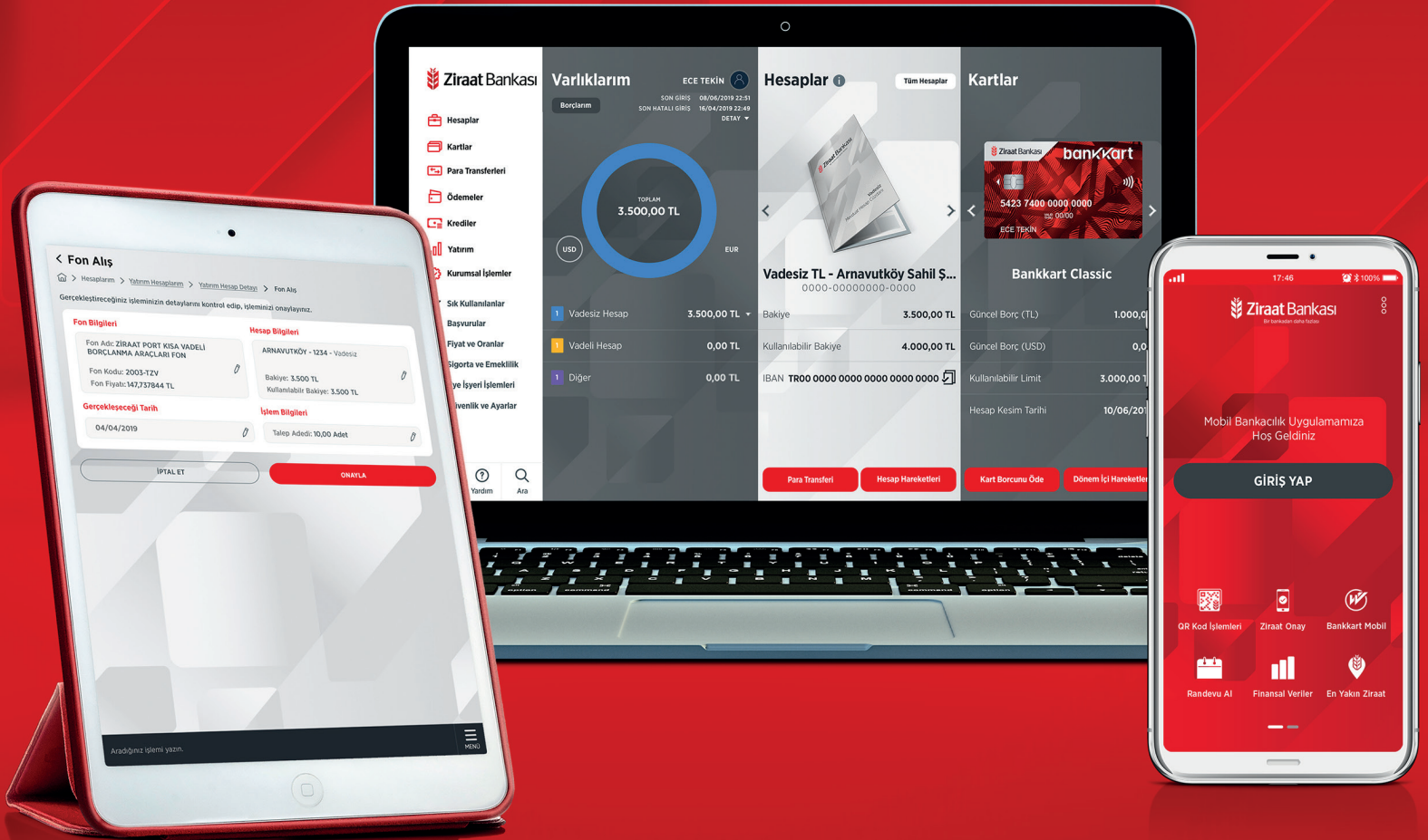
Dilek Sağıroğlu

kullanıcı dostu menüleriyle tüm uçuş personelinin iş yükünü hafifleteceğine inanıyor ve son kullanıcının kral olduğu günümüzde bu unsurun da tüm çözümlerimizin vazgeçilmez olduğunu ifade etmek istiyorum” diyor.

verisoft

KOLAYLIĞI TEKNOLOJİYLE BİRLEŞTİREN İNTERNET ŞUBESİ VE MOBİL ŞUBE ZİRAAT'TE

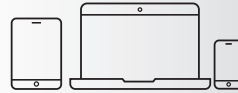
Hemen indirin!

Google Play
DEN ALIN

App Store'dan
İndirin

Ziraat Mobil

Herkes rahatça kullanabilsin diye dijitalin kolayı Ziraat'te.

Ziraat Bankası

Bir bankadan daha fazlası

0850
220
0000

Müşteri İletişim
Merkezi
www.ziraatbank.com.tr

[Twitter](#) [Facebook](#) [Instagram](#) [YouTube](#) /ziraatbankasi

FinTek'lere yatırım azalsa da hizmet çeşitliliği artıyor

FinTech İstanbul ve Bankalararası Kart Merkezi tarafından hazırlanan "Türkiye'de ve Dünyada FinTech" raporuna göre, 2019 yılında hem Türkiye hem de dünya çapında FinTek'lere yatırımların azaldığı görülüyor. Ancak sektör oyuncuları iyimserliği koruyor ve hizmet çeşitliliği ile tüketici ilgisinin FinTek dünyasını hızla büyüteceğine inanıyor...

Türkiye'de ve Dünyada FinTech" 2019 yılı raporu, finansal teknoloji sektörünün geçen yılki gelişimini küresel düzeyde mercek altına alıyor. Rapor, geçen yıl Türkiye'de FinTek'lere yapılan yatırımların önceki yıla göre işlem hacmi açısından düştüğünü, işlem adedi açısından arttığını ortaya koyuyor. İşlem hacmi 12.2 milyon dolardan 8.7 milyon dolara gerilerken işlem adedi 14'ten 17'ye çıkmış.

Dünya çapında da benzer bir eğilim söz konusu. 2018 yılında dünya çapında FinTek yatırımları 49.9 milyar dolarken, 2019'da bu tutar 35.7 milyar dolara düşmüş. İşlem adedi de 3 bin 417'den 2 bin 827'ye inmiş.

Rapor için bir değerlendirme yapan Bankalararası Kart Merkezi Genel Müdürü Dr. Soner Canko, 2019'un finans dünyasının kullanıcılarına en iyi hizmeti sunmak için çalışmalarını aksatmadan sürdürdüğü bir yıl olduğunu belirterek "Bankalar ve FinTek'ler birlikte daha büyük etkiler yaratabileceklerinin bilinciyle önemli işbirlikleri kurmaya devam etti. Bankaların, girişimlere yönelik hızlandırma programlarının sayısı artarken kurulan girişim sermayesi yatırım fonları da ilk meyvelerini verdi" dedi. FinTek'lerin başarılı olmasına katkı yapacak bu fonların çeşitlendiği bir dönemi girildiğini belirten Canko, sözlerini şöyle sürdürdü: "Bu gelişmeleri çok değerli buluyor ve başarılı örnekleri gören diğer bankaların da bu yönde adımlar atacağına inanıyorum. 2019'daki en önemli gelişmelerden biri de açık bankacılık alanında yaşandı. Bireylerin bankalardaki verilerini istediği kurumla paylaşabilmesini sağlayan açık bankacılıkla hizmetler çeşitlenirken

Dr. Soner Canko

inovasyon ve rekabet de artacak."

FinTech İstanbul kurucu ortakları Prof. Dr. Selim Yazıcı ile İhsan Elgin de raporla ilgili şu ortak değerlendirmeyi yaptılar: "2016 yılından bu yana Türkiye'deki FinTek ekosisteminin sağlıklı biçimde gelişmesi için çalışmalarını sürdüren FinTech İstanbul, bu yıl da yeni rapor ve sektör araştırmalarıyla ekosisteme değer katmaya devam ediyor. Bu kapsamda hazırladığımız "Türkiye'de ve Dünyada FinTech" raporu, geçen yılın fotoğrafını çekmesi ve yatırımcılar açısından gelecek yılın potansiyelini ortaya koyması bakımından önem taşıyor. Bu açıdan değerlendirildiğinde, raporun ülkemiz açısından toplu bir değerlendirme yaparak yabancı yatırımcıların ilgisini artıracak umut ediyoruz."

FINTECH
İSTANBUL

powered
by

B K M
BANKALARARASI
KART MERKEZİ

TÜRKİYE'DE FINTECH YATIRIMLARININ GELİŞİMİ

2019 yılında fintech'lere yapılan yatırım tutarı 8,4 milyon dolar oldu. Bu değer 2018'de 12,2 milyon dolardı. Yatırım tutarındaki gerilemeye karşın yatırım alan girişim sayısı 14'ten 17'ye yükseldi.

* Yatırım tutarı, açıklanmayan yatırımlara dair tahmini değerler üzerinden hesaplanmaktadır.

2019 yılında Türkiye FinTek ekosistemi için en önemli göstergelerden biri ise “exit” yapan girişimler oldu. 2019 yılında 8 FinTek, “exit” yapma başarısı gösterirken bu işlemler yabancıların Türkiye’ye tekrar ilgi göstermeye başladığını işaret etti ve ekosistemin motivasyonunu artırdı.

Fintech	Alıcı	İşlem Tarihi	Hisse Oranı
Mobven	Payten	9 Eylül	%100
MPTS Turkey	PayCore	18 Haziran	%100
iyzico	PayU	11 Haziran	%100
Paraşüt	DST Teknoloji	30 Mayıs	%100
Foriba	Sovos	28 Mayıs	%100
Panaroma Bilişim	Verifone	15 Mayıs	%49
HesapKurdu*	Koalay	19 Şubat	%8
Kredico	Maher Yatırım Holding	22 Ocak	%51

> Kaynak: Startups.Watch
(* Birleşme işlemi)

FinTek’ler finansal katılımı artırıyor

Başta İngiltere ve Latin Amerika olmak üzere birçok pazarda yeni nesil bankalar oyuna dahil oldu ve bu oyuncuların bazıları aldıkları yatırımlarla milyarlarca dolar değerlemeye ulaştı. Bu oyuncuların başarısı, geleneksel oyuncuların eksik kaldığı alanlara ve finansal katılımı artırmaya odaklanarak yakaladığı görülüyor. Sadece yeni nesil bankalar değil farklı alanlarda hizmet veren FinTek şirketleri de finansal katılımın artmasına katkı sağlıyor. Bu katkı, Dünya Bankası tarafından açıklanan banka hesabı sahibi kişi oranına da yansıyor. 2017 sonu itibarıyla banka hesabı olan yetişkin nüfus oranı yüzde 69’a yükseldi. Olumlu gelişime karşın halen 1.7 milyar yetişkinin finansal sistemin dışında olması, FinTek şirketlerinin geliştireceği yenilikçi çözümler eşliğinde çeşitlenecek pazarın sunacağı fırsatları da işaret ediyor.

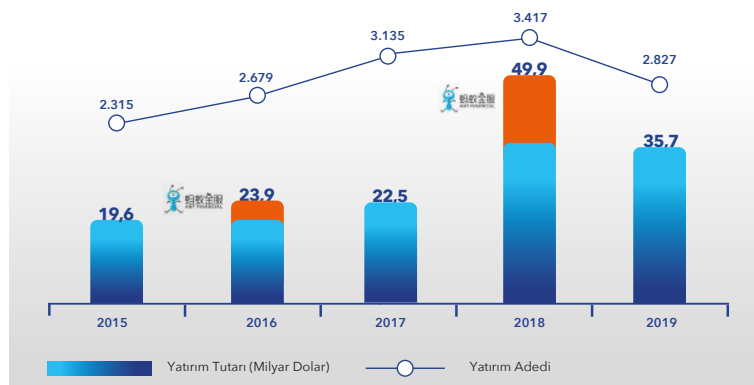
Prof. Dr. Selim Yazıcı

İşbirlikleri yaygınlaşıyor

Geleneksel oyunculara rakip olmak yerine onların ürünlerindeki eksikleri gidermeye yönelik çözümler geliştiren ve “kazan-kazan” düşüncesiyle hareket eden FinTek’lerin sayısı artıyor. Bu oyuncular ayrıca, FinTek dünyasında yapılan yatırımlar içerisinde önemli paya sahip oldu. Innovate Finance tarafından açıklanan verilere göre FinTek’lere 2019 yılında 35,7 milyar dolar yatırım yapıldı. Bu tutar, 2018 yılında 49,9 milyar dolardı. Ancak 2018 yılının ikinci çeyreğinde Ant Financial’a yapılan 14 milyar dolarlık dev yatırım dışında tutulduğunda son 2 yılda çok yakın değerlerin söz konusu olduğu gözlemlendi.

Yatırım anlamında dikkat çeken bir diğer konu da geleneksel oyuncuların FinTek’lere yönelik ilgisi oldu. Yatırım şirketi kuran çok sayıda banka ve sigorta grubu, oluşturdukları fonlar üzerinden ürün ve hizmetlerine katkı sağlayacağına inandıkları FinTek’lere yatırım yapma yoluna gidiyor. Özellikle ABD gibi bankacılık sisteminin geri kaldığı ülkelerde, bankalar FinTek’lere daha fazla yatırım yapıyor ve değişen tüketici ihtiyaçlarına FinTek’lerin çözümleriyle yanıt vermeye çalışıyor.

Dünyada Fintech'lere Yapılan Yatırım Tutarı ve Adedi Gelişimi

İhsan Elgin

FinTek'lerin odaklandığı alanlar çeşitleniyor

İlk dönemlerde FinTek oyuncularının büyük kısmı ödemeler alanına odaklanıyordu. Yoğunluk halen ödemeler alanında olsa da özellikle son dönemde kurulan FinTek şirketlerinin ödemeler dışındaki alanlara odaklandığına ve dağılımın daha dengeli bir hal almaya başladığına tanık oluyoruz. B2B çözümler, borç verme, uluslararası para transferleri, robo danışmanlar, RegTech, InsurTech alan-

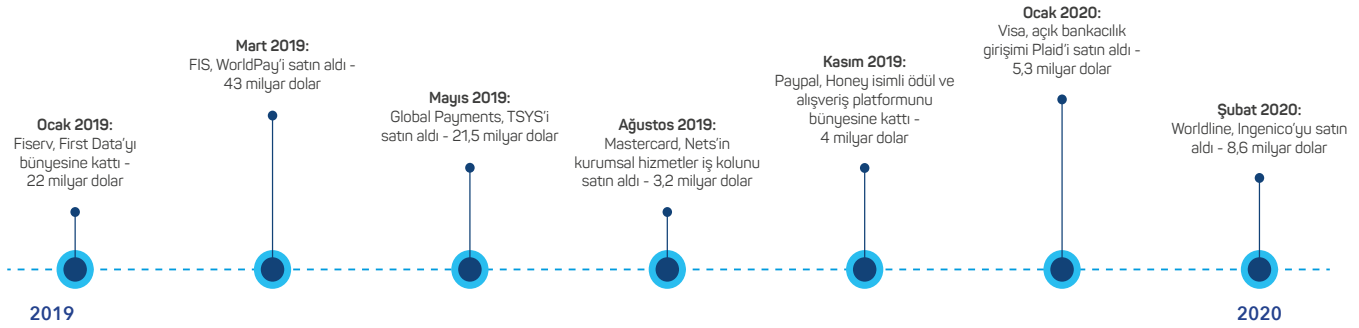

2019 yılında fintech'lere yapılan yatırım tutarı %28 azaldı ve 35,7 milyar dolara geriledi.

larında çok sayıda girişim yenilikçi çözümler üretirken bu alanlarda yapılan yatırımlar da önemli seviyelere ulaştı.

Ödeme teknolojilerinde konsolidasyon dönemi

Yeni teknolojiler eşliğinde ödeme deneyimlerinin çeşitlenmesi, yeni nesil oyuncuların pastadan pay almaya başlaması, işlem ücretleri ve kâr marjlarındaki baskı pazardaki mevcut oyuncular için riske dönüşüyor. Güç kaybetmek istemeyen şirketler, bu riski yönetebilmek için kendilerini tamamlayacak şirketleri bünyelerine katma yoluna gidiyor. Maliyet avantajı ve operasyonel verimlilik sağlayacak seçenekleri tespit edip kendileri için en ideal kurumları bünyesine katmak isteyen şirketler, 2019 yılından bu yana çok sayıda satın alma işlemi yaptı. Bu işlemler içerisinde öne çıkanları aşağıda bulabilirsiniz. "Türkiye'de ve Dünyada Fintech" raporunun tamamına ulaşmak için QR kodu okutunuz.

Ödemeler Alanında Son Dönemde Gerçekleşen Başlıca Satın Alma ve Birleşme İşlemleri

EXIT NEDİR?

Exit, bir girişimcinin ve/veya yatırımcının, istediği boyutlarda bir yatırıma ve geri dönüşe ulaşmasının ardından girişimden ayrılması anlamına gelir. Pek çok girişimci, yatırımcı turuna çıktığı zaman, başarılı çıkışlar yapmış olanları tercih eder. Bazı durumlarda ise girişimci ve yatırımcı çıkış kararını ortak olarak alıp girişimlerini başka

bir iştirake satmaya karar verebilir. Exit'te önemli olan kişinin kurduğu girişimden kendisi ve firması için en uygun zamanda çıkış yapmasıdır. Exit yapmak, bir girişimin ve girişimcinin başarı göstergelerinden biridir. Aynı zamanda ekosistemin doğal bir gerekliliğidir. Exit yapan girişimci;

■ Başarısıyla ekosisteme örnek

oluyor, bir rol model haline geliyor.

■ Eline geçen çıkış sermayesini yeni girişimler kurmakta kullanıp yatırımcı haline gelebiliyor. Yeni girişimlere finansal kaynak sağlayabiliyor.

■ Mentorluk yapabiliyor. Yeni girişimciler ve girişimci adaylarıyla tecrübelerini paylaşarak onlara yol gösteriyor.

Borsa = Gündem

Kazanmak için

önce siz öğrenin

- ✓ Hisse senetlerindeki hareketlerin perde arkası
- ✓ Uluslararası piyasalardaki son gelişmeler
- ✓ Altın, döviz, faiz için yatırım stratejileri

Borsada
flaş gelişmeler,
son dakika
haberleri

Raporlar, analizler,
uzmanlardan
öneriler

Hepsi ve daha fazlası için

[http:// www.borsagundem.com](http://www.borsagundem.com)

Finanstan sağlığa, tarımdan ulaşıma teknolojinin yeni adı: IoT

Gelişen teknolojiler hayatımıza büyük kolaylıklar sağlıyor. Hızla değişen dijital dünya karşımıza yeni teknolojik imkanlar çıkarıyor. Türkiye için de çok değerli olan dijital ekonomik sıçrama için IoT (nesnelerin interneti) gibi kritik altyapı teknolojilerinde şirketlerin daha üretken olması son derece önemli. Dijital ekonomimizin arzu edilen seviyelere ulaşabilmesi de kritik altyapı teknolojilerinde verimli ekosistemlerin oluşturulmasıyla mümkün olabilecek.

Nesnelerin interneti birçok alanda kendini gösteriyor. Finans, lojistik, otomasyon, endüstri, tarım ve sağlık gibi çok sayıda sektör IoT çözümlerini kullanıyor; bu sayede hem maliyetlerini düşürüyor hem de müşteri memnuniyetini üst seviyeye çıkarıyorlar.

Bu sayımızda IoT'yi kullanan farklı sektörlerin yanı sıra önemi giderek artan güvenlik konusunda faaliyet gösteren şirketlerin yöneticilerini ağırlıyoruz. Gelecek sayılarımızda bu konuyu incelemeye ve farklı sektörlerdeki yeni uygulamaları aktarmaya devam edeceğiz...

“Finans sektörünün yüzde 68’i IoT kullanıyor”

Barbaros Özbuğutu
iyzico PayU CEO’su

Nesnelerin interneti söz konusu olduğunda daha çok kapıları kilitleyen, alarmı kuran ve bu aygıtları açıp kapatabilen ev araçları uygulamaları, sağlık uygulamaları, bebek monitörleri gibi cihazlar hayal ediliyor. Aslında uygulama alanı çok daha geniş. IoT, daha fazla verinin karar vermeye yardımcı olabileceği her yerde kullanılabilir. Nitekim 2025 yılına kadar dünya çapında 64 milyar IoT cihazının aktif olması bekleniyor.

Nesnelerin interneti teknolojisinin yaygınlaşmasıyla elbette iş dünyası pek çok avantaj elde ediyor. Genel iş süreçlerini izlemek kolaylaşıyor, müşteri deneyimini geliştirmek mümkün oluyor, zamandan ve paradan tasarruf ediliyor, çalışan verimliliği artırılabilir, daha iyi kararlar alınabiliyor ve daha fazla gelir elde edilebiliyor.

IoT teknolojilerinin en sık kullanıldığı ve çok ses getirdiği alanlardan birinin Fintek olduğunu söyleyebiliriz. Finans sektörünün IoT’ye karşı kayıtsız kalması zaten beklenemezdi. Bugün finans sektörünün yüzde 68’i IoT kullanıyor. Aslında bu alanda en bilinen ve IoT’nin günlük hayatta kullanımının ilk örneği ATM’ler. ATM’lerin online bağlantıları 1970’lere kadar uzanıyor. Günümüzde ATM’ler akıllı telefon aracılığıyla yönetilebilir. Giyilebilir teknolojileri destekleyen ATM deneyimlerinden yeni nesil ödeme teknolojilerine kadar finans sektöründe her alanda IoT teknolojilerinden fayda sağlanıyor.

Gelişen teknolojiyle birlikte insanların alışveriş alışkanlıkları da bankalardan beklentileri de değişti. Önceleri kibarklık, müşteri şikayetlerinin yönetilmesi yeterli olabiliyordu. Oysa şimdi daha “gelişmiş” bir nesil (Y ve Z kuşağı) ile karşı karşıyayız. Yeni nesil finans sektörünü bilgi teknolojisinin gelişimine ve yeniliğin tanıtımına hızla uyum sağlamaya zorluyor. Bu nesil daha çok sorguluyor ve bir profesyonelin ürün ve hizmetler hakkında soru işaretine yer bırakmayacak şekilde bilgi verebilmesini, farklı alternatifler sunulmasını, maksimum hızda kişisel ihtiyaçlarının belirlenip karşılanmasını ve gizliliğe önem verilmesini bekliyor. Kişiselleştirilmiş müşteri deneyimi sunan bankalar ve her an her yerde herhangi bir cihazla ödeme yapılmasını mümkün kılan ödeme sistemleri tüketicilerin radarına takılmış durumda.

Teknolojinin içine doğan Z ve milenyum kuşağı, ödemelerini hızlı ve herhangi bir şeyle yapmak istiyor. Bu noktada FinTek firmaları, IoT ve yapay zekadan yararlanıyor. Bu açıdan da akıllı telefonlar büyük önem taşıyor. Otomasyon aracı olarak da nesnelerin internetinin kullanılması anlamında kredi işleme ve teminat izleme olanağı sağlayarak otomatik iş süreçlerini kolaylaştırıyor.

Gerçek zamanlı bilgiler özelleştirilmiş deneyim sunuyor

IoT, finansal hizmetlerde karmaşıklığı ortadan kaldırabi-

lecek potansiyele sahip. IoT cihazları elektronik biletleme yapabiliyor ve müşteriler sorununu akıllı bir makineye girerek temsilci ve kuyruktaki sayıları hakkında ayrıntılı bilet alabiliyor. Sıra geldiğinde de cihaz tarafından bilgilendiriliyor.

Finansal hizmetlerde IoT, ödeme yapma şekillerini de değiştiriyor. Giyilebilir akıllı cihazlar, akıllı telefonların ve geleneksel kredi kartlarının yerini alıyor. 2022 yılında giyilebilir cihazların sayısı 1.1 milyar adedin üzerine çıkacak. Bu da nesnelerin internetinin finans sektörüne canlılık katacağı anlamına geliyor.

Rekabet ortamında önde olmak için müşteri sadakatini artırmak gerekiyor. Bu noktada kişiselleştirilmiş deneyim sunmak önem taşıyor. IoT uygulamalarıyla gerçek zamanlı bilgilerin toplanması sayesinde özelleştirilmiş deneyim sunulabiliyor. Bu da müşteri sadakatini artırmada etkili oluyor.

Müşteriyle müzakere dönemi bitecek, işbirliği dönemi başlayacak

Biz de üye işyerlerimize müşteri sadakatini artırma hususunda destek olabilecek ürünler sunuyoruz. Kredi kartı, ▶

korunmalı havale/EFT ve iyzico bakiye gibi alternatif ödeme yöntemlerini, kart saklama özelliğiyle birlikte sunan ve tek adımda minimum eforla ödeme yapmaya olanak tanıyan “iyzico ile Öde” hizmetimiz bu anlamda öne çıkıyor. Bu sistemde müşteriler kolayca ödeme yaparken satıcılar tek adımda ödeme sayesinde dönüşüm oranını artırabiliyor.

IoT'nin gündelik hayatımıza yayılması için ödeme sistemlerin de çevik olması gerekiyor. Çeviklikten kastımız bir plana bağlı kalmaktan çok değişen ihtiyaçlara göre esneklik sunmak, müşterilerle müzakereden ziyade işbirliğine gitmek, bireylere ve etkileşimlere odaklanmak. Günümüz dijital dünyasında planlar, taahhütler ve süreçler öneminden elbette bir şey kaybetmiyor; fakat müşteriyi dinlemek,

farklı alternatifler sunmak, değişen taleplere kucak açmak gerekiyor.

Finans ve ticaret sektörünün yapı taşı olan “güven”i oluşturmada çok önemli bir nokta olan “Müşteri odaklı çözüm üreticiliği”ne dikkati çekmek gerekiyor. Bu noktada iyzico Cüzdan ve “iyzico ile Öde” gibi ürünler sayesinde IoT altyapılarını etkinleştireceğiz. Böylece IoT'nin rutine dahil edilmesini sağlamak, dolayısıyla değişen tüketici profiline hitap edebilmek mümkün olacak.

Nesnelerin interneti henüz bankaların iş stratejilerini tanımlayacak olan tam potansiyelini ortaya koymadı. Dijitalleşme eğilimlerine ayak uydurarak yok olma tehlikesini ortadan kaldırmak için nesnelerin internetini kullanmak önem taşıyor.

“IoT donanım değil, iş modellerine yönelik bir zihniyet dönüşümüdür”

Behçet Yumrukçalı
Tech Data Türkiye Genel Müdürü

Türkçede “nesnelerin interneti” olarak tanımlayabileceğimiz IoT, kuruluşların, müşterilerine yeni tüketim modellerine geçme veya birbirine bağlı işlemler oluşturmalarına yardımcı olmalarını sağlıyor. Tamamen inovasyon tabanlı olan bu yeni nesil teknoloji, iş modellerini bütünüyle dönüştürme potansiyeline sahip. Tech Data olarak

IoT yolculuğunu kolay ve anlaşılabilir bir hale getirmeyi temel misyonumuz olarak benimsiyoruz. Bu konudaki ihtiyaçlar için “IoT, bulut ve analitik” kategorilerini bir arada değerlendiriyoruz. Dijital bir lider olma yolunda, IoT teknolojileri ve inovasyon anlamında çok büyük adımlar atılabilmesi için güncel kalmak büyük önem taşıyor.

IoT ile ilgili en önemli yanlış anlaşılmalardan biri de donanım tabanlı bir teknoloji olduğudur. Zira IoT çözümleri bilişim teknolojilerinin değil, operasyon teknolojilerinin etrafında konumlanır. IoT bu yönüyle esasında iş modellerine yönelik bir zihniyet dönüşümüdür. Bu nedenle IoT dönüşümünün ilk adımı iş sorunlarının ve ihtiyaçlarının doğru analizidir. İhtiyaçlar ve sorunlar belirlendikten sonra IoT teknolojisinin sağladığı inovasyonla bu sorunların çözümüne odaklanılır.

Geleneksel hizmet sağlayıcılığından çıkılması gerekiyor

Müşterilerin IoT alanında doğru yönlendirilebilmesi için yüksek beceri setlerine sahip ve danışmanlık mentalitesine göre çalışan satış ekipleri büyük önem taşıyor. Birçok IoT çözümü, verilerin toplanmasından (sensörler, uygulamalar, vb) verilerin güvence altına alınmasına ve veri merkezi ya da buluta yönlendirilerek gerekli analizlerin yapılmasına kadar geniş bir yelpazedeki adımlar için uzmanlık seviyesi gerektiriyor. Elbette birçok kurum kendi bünyesinde böylesine geniş bir beceri setini barındırmayabilir. İşte bu yüzden geleneksel yapıda bir hizmet sağlayıcılığın farklı yaklaşımlara ihtiyaç duyuluyor.

Tech Data olarak müşterilerin IoT'ye sorunsuz geçişleri için önemli yatırımlar yaptık. Bunlardan biri, geliştirdiğimiz “IoT Uygulama İnşa Etme” programı. Pazarda ulaşılmak istenen konumun ve dikey pazarlarda (akıllı alanlar, perakende, üretim ve ulaştırma/lojistik) en iyi fırsatların tanımlanması için tasarlanan bu program kapsamında değer vaadinin geliştirilmesiyle satış, pazarlama ve teknik tabanlı kaynakların yapılandırılmasına destek

oluyoruz. Dikey sektör bazında küresel Tech Data projelerini Türkçe olarak iş ortaklarımıza ve iş ortaklarımızın müşterilerine sunmak üzere hazırlıklarımızı yaptık. Ayrıca bu alandaki en son çözümleri sunduğumuz kapsamlı bir demo merkezimizi Tech Data Türkiye ofisinde kurduk. Bu merkez sayesinde müşterilere IoT ile mümkün olabilecek fırsatları doğrudan sergileyebiliyoruz.

“Kapsamlı uygulamaları bırakıp tekil çözümlere odaklanacağız”

Tech Data olarak IoT çözümlerinde bir çözüm merkezi gibi çalışıyoruz. Bilinen ve güvenilir teknoloji üreticilerinin (IBM, Dell Technologies, Cisco, Amazon, HPE, VMware, Lenovo, Hitachi Vantara ve Tibco, Cloudera, Automation Anywhere) ve IoT alanında doğan son derece yenilikçi üreticilerden oluşan dengeli bir satıcı satış portföyümüz bulunuyor ve zaman içerisinde, ihtiyaç doğrultusunda yeni üreticiler de ekleyeceğiz. Portföyümüz,

her IoT bileşeni için uçtan uca en iyi teknolojiye erişilebilmesini sağlıyor. Müşterilerimize en iyi teknoloji seçeneklerini sunmak için her zaman heyecan yeni tedarikçileri bir araya toplayan ürün uzmanlarımız bulunuyor. Ayrıca, uzman endüstri bilgisi veya teknoloji uzmanlığına sahip bir iş ortakları ekosistemi oluşturduk. IoT ekosistemi, kurumsal seviyede ihtiyaç duyulan IoT çözümlerinin kârlı bir şekilde tasarlanmasına ve uygulanmasına katkı sağlıyor. IoT'nin 2020 ve sonrasındaki geleceğini değerlendirdiğimizde kanal ortaklarımızın, tek bir çözüm yaklaşımını benimseyerek IoT ve analitik fırsattan yararlanacağını ve bu boyutta kapsamlı bir uygulama oluşturmak yerine tekil çözümlere odaklanacağını düşünüyoruz. İş ortaklarımız, müşterilerin değişen ihtiyaçlarına ve yeni nesil teknolojilerin etkisine yönelik olarak, yeni nesil teknoloji iş modellerine halihazırda önemli yatırımlar yapmış durumda. Tech Data olarak bizde bu alanda yeni ve ek değerler yaratmak için çalışmaya devam edeceğiz.

“IoT sensör ve cihaz sayısı en geç 5 yıl içinde 50 milyarı aşacak”

Cem Ergün ISACA İstanbul Chapter Başkanı

IoT cihazlarında çıkan yeni modellerin ne kadar cazip olursa olsun birçok güvenlik açığı olduğuna dikkat çeken ISACA İstanbul Chapter Başkanı Cem Ergün, “Üretici ihmali, bu cihazlar için en büyük tehlike. Üreticinin başlıca hedefi IoT cihazlarının faydasını ön plana çıkarmak olduğu için siber saldırılardan korunmak için gerekli zamanı ve kaynağı ayırmayabilir” uyarısında bulunuyor...

Öncelikle kısaca IoT teknolojisinin karakteristik özelliklerini ve bugün geldiği nokta hakkında konuşabilir miyiz?

Nesnelerin interneti yani beynelmilel adıyla IoT, yakın bir geçmişte sadece bizi bilgisayarlarımızla dünyaya bağlayan internetin, kullandığımız tüm alet edevat ve araçların akıllanması sonucunda internete bağlanmış hali. Daha farklı bir deyişle son derece gelişmiş ve konforlu bir yaşam şekli. Günümüz ve geleceğimiz için hayatımızda kaçınılmaz bir gerçek. Nesnelerin interneti cihazları her yerde. Otomobillerimizden, evlerimizdeki buzdolaplarından montaj hatlarındaki izleme cihazlarına kadar çevremizdeki tüm nesnelere artık internete bağlanabiliyor. Son verilere göre, 2019'da 26.66 milyar IoT cihazının aktif olduğu tespit edilmiş ve her saniye 127 yeni cihazın internete bağlandığı gözlenmişti.

IoT çözümleri, halihazırda birçok dikey pazarda yeni nesil uygulamaların geliştirilmesinde önemli bir rol oynuyor. Popüler akıllı ev ve tüketici uygulamalarının yanı sıra IoT, çeşitli işletmeler ve endüstrilerde büyük bir dönüşümü beraberinde getirdi. Örneğin imalat sektöründe IoT, dördüncü sanayi devriminin (Endüstri 4.0) bel kemiği olarak

kabul edilir. Bu da operasyonel verimliliği artırmak, tedarik zincirini optimize etmek ve öngörücü bakım stratejileri uygulamak için yeni veri odaklı hizmetlerin oluşturulmasını sağladı. Tarımda, toprak ve çevre parametrelerini izlemek ve sulama döngülerini yönlendirmek için IoT özellikli cihazlar kullanılmaya başlandı.

IoT pazarının büyüme hızı çok şaşırtıcı! Öyle ki Juniper araştırmasına göre IoT sensor ve cihaz sayısının 2022'ye kadar, McKinsey araştırmasına göre ise 2025 yılına kadar 50 milyarı aşacağı tahmin ediliyor.

IoT kapsamında Türkiye için fırsatlar neler?

Türkiye'de tarımın modernizasyonu kapsamında, tarlaların ekilmesi ve ekinlerin toplanması makinelerle yapılıyor. Bununla birlikte toprağın kalitesinden nem oranına kadar takibinin IoT cihazlarla yapılması, tarlaların IoT cihazlar kullanılarak hasere ve zararlılardan korunması sağlanarak verimin artmasında çok büyük rol oynanabilir. Hatta Hollanda'da hayvancılıkta da IoT cihazlar etkin ve efektif bir şekilde kullanılıyor.

IoT araçlar yardımıyla elektrik ve yakıt tüketiminin kontrol altına alınması Türkiye'nin daha güçlü bir ülke olması için vazgeçilmez. Bu kapsamda yapılacak faaliyetler her koşulda tüketicilerden de yoğun ilgi görecektir ve piyasada önemli bir yer alacaktır. Daha ekonomik ve akıllı evler, fabrikalar, depolar çok daha cazip olacaktır.

Çin'in koronavirüsle mücadelesinde IoT teknolojisini kullandığını okuduk. Nasıl bir katkı sağladı?

Hastaların sağlık verilerinin IoT ile takip edilmesi, ilaçların otomatik olarak verilmesi, tüm vatandaşların QR kod ile takip edilmesi teşhis ve tedavi anlamında çok büyük avantaj sağlayacaktır. Bugün Çin Covid-19 ile mücadele sırasında tüm vatandaşlarına bir QR kod tanımlanıyor,

vatandaşların market alışverişlerinde ya da evlerine girerlerken ateşleri ölçülüyor ve her değer bu QR kod ile kayıt altına alınarak merkezde toplanıyor. Olağanüstü bir durum olduğu takdirde hiç kimse müdahale etmeden potansiyel hastalar belirlenerek cep telefonlarından lokasyonları tespit edilip acilen Covid-19 testine alınabiliyor. Çin'in, koronavirüse müdahale etmekte geç kalmış olduğu düşünülse bile IoT yardımıyla yapılan tespitler sonucunda hastalığın kendi ülkesinde yayılmasını durdurabilirdi.

Özellikle ülkemiz dünyanın en gelişmiş elektrikli araçlarından birini yapmaya hazırlanırken TOGG tarafından hazırlanan prototiplerin gelecekte IoT kapsamında kullanıma hazır hale getirilebilecek olması gurur verici. IoT ile daha iyi bir yakıt kullanımı, emisyon değerleri, hatalı kullanımlar ile araç parçalarının zarar görmemesi, daima güvenli sürüş hızında gidilmesi, lokasyon bilgisi, sosyal medya paylaşımı ve araç sistemlerine gerektiğinde müdahale edilebilmesi sağlanacaktır.

IoT'DE EN ZAYIF HALKA: İNSAN

Hayatın tüm alanına dokunan IoT, beraberinde çeşitli riskler de getiriyor. Biraz da bu risklerden söz edebilir miyiz?

Ağa bağlı teknolojinin son 20 yılda bu kadar yaygınlaşması, işletmeler, hükümetler ve geliştiricilerin bunu keşfetmesi için sayısız fırsat yaratmasının yanında üstesinden gelmek için yeni zorlukları da beraberinde getirdi. İnternet artık sadece sunucular, yönlendiriciler, anahtarlar, masaüstü bilgisayarlar, dizüstü bilgisayarlar, tabletler ve akıllı telefonlar gibi geleneksel bilgi işlem cihazları ağı değil. Günümüzde, IoT araçlarının geleneksel bilgi işlem araçlarını çok aşması bekleniyor. IoT hayatımızda ne kadar büyük kolaylıklar sağlarsa sağlasın, siber saldırıların da gösterdiği gibi göz ardı edilemeyecek zorlu riskleri de

beraberinde getirdi.

IoT cihazlarında çıkan yeni modeller ne kadar cazip olursa olsun birçok güvenlik açığı var. Üretici ihmali, bu cihazlar için en büyük tehlike. Üreticilerin başlıca hedefi IoT cihazlarının faydasını ön plana çıkarmak olduğu için, ürünleri siber saldırılardan korumak için gerekli zamanı ve kaynağı ayırmayabilirler. Örneğin, bluetooth bazlı fitness takip cihazları ilk eşleme sonrasında görünür kalır genelde. Bazı buzdolapları ve televizyonlar G-mail kimlik bilgisini gösterebilir. IoT risklerinden en önemlisi bu aşamada güvenli olmayan donanım, cihaz açıklarını gidermek için programların zamanında oluşturulmaması ve veri depolama alanlarının güvensizliği yer alır.

IoT, aslında biraz da insanın daha az müdahalesinin olduğu bir platform. Güvenlik açığında da aynı şeyi söyleyebilir miyiz?

IoT için her zamanki gibi en zayıf halka yine insandır. Bu konuda en önemli iş yine insana düşüyor. Kullanıcı farkındalığının olmaması en büyük risk. Kişiler kimlik avı e-postalarından kaçınmak, şüpheli ekleri göz ardı etmek, bilgisayarlarında virüs taramaları yapmak veya güçlü bir şifre oluşturmak konusunda çok dikkat etmek durumunda. Ayrıca virüs taramaları yapılmalı, güçlü şifreler kullanılmalıdır. 2010 yılında ortaya çıkan Stuxnet virüsünün hedefine ulaşmasındaki tek etken de kullanıcı farkındalığının olmamasıdır.

Her cihaz için saldırganlar tarafından güvenlik açıkları keşfedilmeye çalışılıyor ve bu açıklar bir süre sonra saptanıyor. Güvenlik yamalarının yapılmaması ve sürümün güncel tutulmaması önemli bir risk. Bu nedenle cihazlar güncel tutulmalıdır. Bunun yanı sıra IoT cihazları bilgisayarlar gibi çok kolay güncellemeye uygun olmayabilir. Ayrıca yüklemeye bir sorun yaşanması durumunda eski sürümü dönmeyi sağlayabilecek bir yapı da tesis edilmemiş olabilir. Bu durumlar saldırganlar için paha biçilmez bir fırsattır.

IoT cihazlarında en büyük avantaj, herhangi bir insan müdahalesi olmadan çalışabilmeleridir. Bazen bu cihazlar, fiziksel olarak kontrol etmeden haftalarca veya aylarca kalabilecekleri uzak yerlere kurulur. Bu nedenle cihazların fiziksel güvenliğinin sağlanmaması da önemli bir risktir. Bu tür bir izolasyon onları ciddi hırsızlık veya fiziksel kur-

calama tehlikesiyle karşı karşıya bırakır. Suçlular cihazı çalıştırabilir veya kötü amaçlı yazılım tanıtmak için bir "flash" sürücü kullanabilir. Bu saldırganın hassas bilgilere eriştiği tespit edilebilir ve ayrıca, topladığı ve aktardığı verileri güvenilmez hale getiren IoT cihazının çalışmasına müdahale edilebilir.

Tek bir virüs bulaşmış IoT cihazı, topladığı veriler dışında önemli bir tehdit değildir. Ancak merkezi olarak yönetilen kötü amaçlı yazılımlar binlerce veya milyonlarca cihaza bulaştığında farklıdır. Bu kadar çok sayıda cihazın web sitelerine ve ağlara neden olabileceği yıkım çok büyük olabilir. IoT cihazları, düzenli güncellemeler alma olasılıkları daha düşük olduğundan kötü amaçlı yazılım botnet alınmasına karşı çok daha savunmasızdır. Botnet'ler çok önemli bir risktir. IoT destekli botnet'ler sadece önde gelen web sitelerini değil aynı zamanda elektrik şebekelerini, ulaşım sistemlerini, su arıtma tesislerini ve üretim tesislerini de tehlikeye atabilir.

ISACA İstanbul Chapter'ın bu alandaki çalışmaları hakkında bilgi verebilir misiniz?

IoT cihazının ve ağın güvenliğini planlamaya başlamadan önce neleri güvence altına aldığımıza dair net bir fikriniz olmalıdır. Cihaz türleri, markalar, modeller ve sürümlerdeki çeşitlilik göz önüne alındığında IoT cihazını seçmek çok da kolay olmayabiliyor. Ağınıza bağlı IoT cihazlarını tanımladıktan sonra cihazın hangi ağ izinlerine sahip olduğunu ve bunların gerekli olup olmadığını net bir şekilde anlamak için bir risk değerlendirmesi yapmanız gerekir. Son olarak tüm IoT cihazlarını işletme çapında planlanan penetrasyon testlerinize dahil etmeniz gerekir.

IoT günlük süreçlerin daha etkin ve efektif olmasını hedeflese de artan IoT cihazları beraberinde yeni riskleri de getirecektir. Tüm avantajlarına rağmen bu riskleri de göz ardı etmemek en önemli konulardan biri olacak. ISACA İstanbul Chapter ailesi olarak sektör profesyonellerine her zaman bu risklere karşı alınması gereken önlemler konusunda gereken desteği vermeye hazırız. Bununla birlikte ülkemizde de başta BDDK, Sayıştay, Sermaye Piyasası Kurulu, Gelirler İdaresi Başkanlığı, Kamu Gözetim Kurumu olmak üzere birçok kuruluşa da ciddi anlamda çalışmalar yürütülüyor.

“2019’un son çeyreğinde IoT cihazlarının güvenlik riski arttı”

Derya Aksoy
Fortinet Türkiye, PUB, CIS Bölge Başkanı

Ağların büyük kısmı, pek çok kişinin fark etmediği derecede büyük ve etkili bir dönüşüm geçiriyor. IoT cihazları, bulut bilişim ve hızlı kurumsal uygulama geliştirme süreçleri, büyük verinin toplanma ve dağıtım aşamalarına da hız kazandırdı. Kurumların çevikliğine güç kazandıran veri merkezleri de yapay zeka ve öğrenen makineler teknolojilerinden faydalıyor. Bunun sonucunda hiper hız, hiper bağlantı ve hiper ölçekli cihaz sayısı çok hızlı derecede yükseliyor.

Güvenlik artık günümüzde ikinci plana atılabilecek bir alan değil. Verileri, kişisel bilgileri ve kritik altyapıları sürekli değişen ortamlarda siber suçlulardan korumak için siber güvenliğin mutlaka her ürünün ve sistemin ilk ge-

liştirme aşamasından itibaren temelinde yer alması gerekiyor. Böylece bu sistemler ve uygulamalar gerçek zamanlı bir şekilde genişleyebilir, ölçeklenebilir ve birlikte çalışabilir.

Fortinet olarak her çeyrek FortiGuard Labs’in milyarlarca tehdit olaylarını toplayan geniş çaplı sensörlerinden elde ettiği kolektif istihbarat bilgilerini yansıtan bir rapor yayımlıyoruz. 2019’un son çeyreğine ait raporumuz IoT cihazlarını hedef alan güvenlik risklerinin arttığını ortaya çıkardı.

“Maliyet nedeniyle güvenlikten ödün veriliyor”

IoT cihazları, günümüzün dijital pazarında rekabet eden kurumlar için büyük öneme sahip. Ancak bu cihazlar siber suçluların da ilgisini çekiyor. IoT cihazlarını sıkça kullanan kurumların, alışılmadık davranışları

tespit etmek, gözlemlemek, kontrol etmek ve bildirmek için etkili bir strateji geliştirilmesi gerekiyor. Bu da

sıfır güvenilir ağ erişimiyle başlıyor. Devamındaysa entegre ve güvenlikten güç alan bir ağ oluşturmak için kritik güvenlik ve ağ sistemlerini birbirine bağlayan entegre ve sistemli bir yaklaşım gerektiriyor.

Ayrıca IoT cihazlarının sayısının artmasıyla kurumların ağlarına nelerin bağlı olduğunu görebilmeleri için görünürlüğü iyileştirmek çok önemli hale geldi.

Çünkü ağa bağlanan ve erişen her cihazın ve kullanıcının bilinmesi gerekiyor. IoT cihazları dijital dönüşüm imkanı sunarken; verimliliği, esnekliği ve optimizasyonu sağlıyor. Ancak tasarımları itibarıyla uygun maliyetli olmaları için güvenlikten ödün veriliyor. FortiNAC çözümümüz ise bu sorunun önüne geçebilmek için ağa bağlı her şeyi gösteren ağ görünürlüğü sunuyor. Aynı zamanda ağa bağlı cihaz ve kullanıcıları da kontrol etme imkanı sağlıyor.

Fortinet Security Fabric ile bu noktada kurumlara nesnelere internetinden sınıra, ağ çekirdeğinden çoklu bulutlara tüm dijital saldırı zemininde kapsamlı, entegre ve otomatik koruma sağlayan vizyoner bir güvenlik yaklaşımı sunuyoruz. Geçen ay erişime açıldığını duyurduğumuz, Fortinet Security Fabric’e güç veren amiral gemisi işletim sistemimizin en yeni versiyonu FortiOS 6.4, 350’den fazla yeni özelliğiyle tüm dijital altyapıda eksiksiz bir koruma sunmak için yeni otomasyon, ölçeklendirme, performans ve yapay zeka kapasiteleri sunuyor. 2020 yılı boyunca çözümlerimizi iyileştirmeye devam edeceğiz.

☺

CELAL CÜNDOĞLU
BKM Genel Müdür Yardımcısı

Virüs salgını, nakit dışı ödeme araçlarının hızlı ve kolay olmasının yanı sıra hijyen bakımından da nakite kıyasla çok daha avantajlı olduğunu ortaya koydu. Mart ayının ilk 22 günlük verilerine göre Türk vatandaşlarının temassız kartlı ödemelere ilgisi arttı. Temassız işlem adedi mart ayının ilk üç haftasında 60 milyonu geçti...

TÜRKİYE temassız ödemeleri tercih ediyor

Olağanüstü günler yaşadığımız bu dönemde Türkiye'nin "nakitsiz ödemeler toplumu" hedefinin ekonomik açıdan kritik bir bileşen olmakla kalmadığı; nakit dışı ödeme araçlarının toplum sağlığı açısından da ne kadar önemli olduğu görülüyor. Tüm dünyayla birlikte Türkiye'yi de etkisi altına alan salgın karşısında peş peşe önlemler alınıyor. Geçtiğimiz günlerde Dünya Sağlık Örgütü de elden ele geçen kâğıt ve bozuk paralarla yayılabilecek virüs ve bakterilere karşı uyarıda bulunarak; parayla temassız olarak ellerin yıkanmasını ve mümkünse temassız kart kullanılmasını önerdi. BKM olarak temassız kartlarla ve uyumlu akıllı telefonlarla yapılabilen temassız ödemelerin, hızlı ve güvenli olmasının yanı sıra hijyenik olduğunun altını çiziyoruz. Bu konuyla ilgili farkındalık yaratmak için çalışıyoruz. Temassız ödemelerin hijyenik olduğunu her fırsatta dile getiriyoruz. Alışverişlerde kullandığımız nakit paralar yüzlerce insanın eline geçiyor, elden ele geçerek virüs ve bakterilerin yayılma riskini artırıyor. Oysa temassız kartımızı kasa görevlisine vermek zorunda kalmıyoruz. Yani kartımız elden ele dolaşmıyor.

Temassız ödemeler her geçen gün artıyor

Kart kullanıcıları da temassız ödemelerin faydalarını kavramış görünüyor. Tüm dünyayı saran bir virüs probleminin yaşandığı şu dönemde sağlığını düşünen herkes ödemelerini temassız kartlarıyla yapmaya başladı. Mart ayının ilk 22 gününde ise

temassız işlem adedi 62 milyona ulaştı. Bu, bir önceki ayın aynı dönemine göre yüzde 14 artış anlamına geliyor. Söz konusu dönemde kartlarla yapılan toplam ödeme adedindeki artış ise yüzde 1 oldu.

Salgın karşısında Türkiye'de alınan önlemlere ek olarak hızlı bir çözüm daha üretildi. Güvenli olmasının yanı sıra hijyenik bir ödeme deneyimi sunan temassız ödemelerde şifresiz işlem limiti, perakende sektörünün de yoğun talebiyle 18 Mart 2020 itibarıyla 250 TL'ye çıkarıldı.

Elbette bu tarz olağanüstü durumların kullanıcı davranışları üzerindeki bütünsel etkisi ancak zaman içerisinde görülebilir. Dünyanın ve ülkemizin gündeminde önemli bir yer teşkil eden bu salgının kartlı ödemeler üzerinde de etkisi büyük. Kart kullanıcıları naktiden çok karta yönelmiş görünüyor. Hijyen konusundaki telkinlerin de etkisiyle kullanıcılar, kartlarıyla daha çok ödeme yapmış, bununla birlikte daha az nakit çekmiş ve dolayısıyla daha az nakit kullanmış diyebiliriz.

TEMASSIZ LİMİTLERİ BİRÇOK ÜLKEDE ARTIRILDI

Türkiye dışında dünyada da temassız ödeme limitleri hızla yükseltiliyor. Limitler Polonya'da 11.8'den 23.6 Euro'ya, İrlanda'da 30'dan 50 Euro'ya, Suudi Arabistan'da 26.6'dan 79.8 Euro'ya, Kanada'da 69.7'den 174.3 dolara yükseltildi. İngiltere ise 1 Nisan itibarıyla işlem başına temassız ödeme limitinin 30 sterlinden 45 sterline yükseltildiğini açıkladı...

Findemik

Finans ile küresel koronavirüs salgını (pandemi) birleşince böyle bir terminoloji ortaya çıkar mı emin değilim ama benim aklıma geldi: “Findemik”...

Nasıl ki 2008 krizinden sonra tüketicilerin bankalara duyduğu güvenin azaldığını, ihtiyaçlar nedeniyle FinTek girişimlerinin hız kazandığını anlatıyorsak, şüphesiz 2020 sonrası da koronavirüs sebebiyle finans dünyasındaki değişimden bahsedeceğiz.

Yaşadığımız salgın sebebiyle sadece birkaç ay içerisinde dünyada milyarlarca insan evlerine kapandı, eğitim uzaktan yapılmaya başladı.

Ülkemizde sadece mart ayının son iki haftasında bile baş döndürücü bir değişim yaşadığımız ortada. Şanslı çoğunluk evlerinden çalışıyor, toplantılar hep görüntülü ortama taşındı, insanlar zorunlu olmadıkça evlerinden dışarıya adım atmaz oldu. Pek tabii bu değişim tüm hayatımızı etkiledi, konser ve tiyatroları evden izlemeye başladık, hemen herkes yeteneği ölçüsünde günde 1-2 saat canlı yayın yapar oldu, alışveriş deneyimlerimiz değişti.

Alışveriş konusunda öncelikle insanlar ağırlıklı e-ticaret işlemi yapmaya başladı. Market alışverişlerinde ise cihazlarla asgari temas sağlamak için temassız kartların ve mobil ödemelerin kullanımı yükselişe geçti. Tüm bu değişime finans dünyası da çok hızlı bir şekilde cevap verdi. Temassız ödeme işlemleri öylesine arttı ki insanların daha yüksek tutarlarda ödeme yapabilmesi için temassız işlem

Özge Çelik

Bankalararası Kart Merkezi

İş Geliştirme Direktörü

limitleri bir anda 250 TL'ye çıkarıldı. Bankalar şubelerdeki yoğunluğu azaltabilmek için ATM'lerden para çekme limitlerini 5 bin TL'ye kadar yükseltti, ATM ve POS'lar düzenli bir şekilde steril edilmeye başladı, şubelerde günlük çalışma saatleri 5'e düşürüldü... Bunlar bütünsel bir sürecin sadece göz önünde gerçekleşen kısmı. Girişimler de aynı ölçüde hızlı davrandı. Örneğin, evlere yapılan servislerde “kapıya bırak” seçeneğinin sipariş ekranlarına eklenmesi sadece bir gün sürdü.

Yeni alışkanlıklar, yeni deneyimler oluşacak

Yıllardır konuşulan dijitalleşmeye dünyaca o kadar hızlı bir şekilde geçildi ki tüm kurumlar bir yandan da gelecekteki iş modellerini konuşmaya başladı. Bilindiği gibi yeni bir alışkanlık kazanmak istiyorsanız, hiç ara vermeden 21 gün boyunca aynı alışkanlığı tekrar ettirmeniz gerekiyor. Dolayısıyla bu zor günler geçtiğinde pek çoğumuzun yeni alışkanlıklar edineceğiz. Tabii bu durumda da karşımıza yeni müşteri beklentilerini karşılayan yeni ürün ve hizmetler çıkacak. İlk aklıma gelen alışkanlık değişikliklerinden biri yemek yeme üzerine. Gelecekte de daha fazla evde yemek pişirip dışarıya belki sadece bir şeyler içmeye çıkacağız. Benzer şekilde eğitim dünyası büyük bir değişime girecek. Yıllar önce artırılmış gerçeklikle konser, maç izleme projeleri oldukça revaçtaydı. Belki de bu projeler için asıl doğru zaman şimdi geliyor. Bunlar gibi pek çok farklı sektörde

önemli değişiklikler göreceğiz.

Ödeme sistemleri açısından temassız ödemeler için yıllardır hayal edilen alışkanlık bir anda kazanılacak, mobil çözümler artık müşteriler tarafından talep edilmeye başlayacak muhtemelen çünkü kimse eskisi gibi kartını kasiyere vermek istemeyecek. Tüm bu değişiklikler doğrultusunda deneyimler tekrar tasarlanacak. Açık bankacılığın da bu değişikliğe olumlu katkı sağlayacağı kuşkusuz.

1 Temmuz 2020 tarihinde yürürlüğe girmek üzere mart

ayında Resmi Gazete’de yayımlanan “Bankaların Bilgi Sistemleri ve Elektronik Bankacılık Hizmetleri Hakkında Yönetmelik” içerisinde “açık bankacılık” konusuna değinildi. Açık bankacılık kavramının tanımlandığı, kimlik doğrulama yöntemleri ve kimlik tespitine yönelik düzenlemelere değinilen ancak bu konulardaki detayların BDDK tarafından belirleneceği belirtilen yönetmelik ülkemizde bu alanda atılmış önemli bir adımı daha gösteriyor. Bakalım “findemik” bizlere neler getirecek...

Dünya çapında para transferi işlem sayısı yüzde 40 arttı

TransferGo, mart ayı içinde gerçekleşen para transferi işlem adetlerini ve artış oranlarını açıkladı. Açıklama, 2019’un aynı ayma göre işlem adetlerinde tüm dünya çapında yüzde 40 artış yaşandığını ortaya koyuyor. Aynı süre zarfında Türkiye’deki artış ise dünya ortalamasının oldukça üstünde. Geçen yılın aynı dönemine göre Türkiye’ye 3 kat daha fazla para transferi yapıldı ve 2020 mart ayında işlem adetlerinde yüzde 260 artış oldu. Yine aynı dönemde Türkiye’ye para gönderen kullanıcı sayısı yüzde 217 artarken, TransferGo’yu ilk kez kullanan yeni müşteri sayısında da yüzde 25 artış kaydedildi.

“Türkiye’de ve Dünyada FinTech 2019” raporu yayınlandı

Bankalararası Kart Merkezi desteğiyle FinTech İstanbul tarafından Türkiye ve küresel çaptaki FinTek ekosistemini değerlendiren yeni bir rapor yayınlandı. FinTech İstanbul Kurucu Ortakları Prof. Dr. Selim Yazıcı ve İhsan Elgin’in sunuşlarıyla birlikte, BKM Genel Müdürü Dr. Soner Canko ve Startups.watch Kurucu Ortağı Serkan Ünsal’ın sektör değerlendirmeleri bulunan rapor, 2019 yılında Türkiye ve dünyadaki önemli FinTek gelişmelerini derliyor.

Raporda, Türkiye’de 2019 yılında yapılan FinTek yatırımları, bu yatırımların gelişimi ve “exit” (çıkış) yapılan FinTek’lere değiniliyor. Bunun yanı sıra dünyadaki önemli gelişmelere de dikkat çekiliyor.

BİRLEŞİK KRALLIK’ta nakit kullanımı yarı yarıya düştü

İngiltere’de nakit kullanımı, hükümetin virüs nedeniyle ülke çapında hareket özgürlüğünü kısıtlamasıyla birlikte yarı yarıya düştü. Nakit kullanımındaki bu çarpıcı düşüş Birleşik Krallık’taki mağazaların kapanması ve koronavirüs salgınının yavaşlatılması için te-

massız ödemelere geçilmesi sayesinde oldu. Birleşik Krallık ATM ağı Link tarafından sağlanan verilere göre, ülkede şifresiz temassız ödeme limitinin 30 sterlinden 45’e çıkarılmasıyla birlikte kullanıcıların nakit alışkanlıklarında önemli bir değişim görüldü. ☹

Akıllı şehirler TEKNOLOJİ 5.0'ın aynası olacak

Büyük ekonomik krizlerin önemli gelişmeleri, yenilikleri tetiklediği tarihsel bir gerçek. 17'nci yüzyılın sonunda buharlı makinelerin icadı, birinci sanayi yani "teknoloji devrimi" olarak adlandırılmıştı. 1857 yılında yaşanan kriz ikinci teknoloji devriminin başlangıcına yol açtı. Başta tekstil olmak üzere üretimde makine kullanımı yaygınlaştı. Telgraf, ampul, telefon gibi insanlık tarihinin birçok icadı 19'uncu yüzyılda ortaya çıktı.

Dijitalleşmenin tohumları, 1929 ekonomik buhranı sonrasında atıldı. Keza dijital şehirler için de... Bilgi ve iletişim teknolojileri devrimi ise 1987 ekonomik krizi sonrası hızlandı. İnternet, cep telefonları ve onların akıllanmasına bağlı olarak mobilite hayatın vazgeçilmezi oldu. "Akıllı kent" kavramı da ABD merkezli patlak veren küresel krizin patlak verdiği 2008 yılında IBM tarafından ortaya atıldı. Şimdi koronavirüsün, 1929 buhranından bile ağır sonuçlar içeren yeni bir küresel krize, buhrana yol açacağı ileri sürülüyor. Yaşanan gelişmeler, bu öngörünün hiç de yersiz olmadığını gösteriyor. Krizin yol açtığı sosyal sonuçlara akıllı şehirlerin önemini ve gerekliliğini net bir şekilde ortaya koyuyor.

Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu'na göre, 2017 yılı itibarıyla

la tüm insanların yüzde 50'den fazlası kentsel alanlarda yaşıyor. 2050 yılına kadar bu oranın yüzde 70'e yükseleceği öngörülüyor. Avrupa'da ise nüfusun yüzde 75'i kentsel alanlarda yaşıyor ve 2050 beklentisi yüzde 80...

Şapkayı öne koyup düşünme zamanı

Büyüyen şehirlerin yol açtığı çevresel sorunlar hepimizin malumu. Virüs salgını sonrası şehirlerin hava kirliliğinin sihirli bir değnek dokunmuşçasına ortadan kalkması, bu zor dönemde çevreciler için buruk bir teselli oldu. Keza toplu ulaşım, kamu ve yerel yönetim hizmetlerinin sunumu gibi konularda şapkayı öne koyup yeniden düşünmenin zamanı çoktan gelmiş görünüyor.

Kısacası kent yaşamı için yeni yaklaşımlara, yeni yapılanmalara ihtiyaç var. Bu konuda da teknolojiden, dijital dünyanın nimetlerinden daha fazla yararlanmaya...

Akıllı şehirler, yaşam kalitesini iyileştirmek için bir şans olarak görülüyor. Modern şehirlerde daha iyi bir hayat standardı için en uygun konsept olduğu belirtiliyor. Salgın nedeniyle önemi daha fazla hissedilen "akıllı şehir" uygulamalarıyla ilgili, bu konuda yoğun çaba harcayan Mastercard Türkiye ve Turkcell'in yetkililerine bu konuda izledikleri stratejiyi ve yaptıkları çalışmalarını sorduk...

“Türkiye’nin 2023 nakitsiz toplum hedefine katkı yapmak için şehirleri akıllandırıyoruz”

Akıllı şehir teknolojilerinin son birkaç yılda hayatımıza kattığı yenilikler neler?

Birleşmiş Milletler’in yaptığı çalışmalara göre şu anda dünya nüfusunun yaklaşık yarısı kentlerde yaşıyor ve 2050 yılına gelindiğinde dünya nüfusunun yüzde 70’inin kentlerde yaşayacağı öngörülmüyor. Sadece 15 yıl içerisinde dünya nüfusunun yansının yaşadığı kentsel bölgeler şimdikininki iki katına çıkarken, yollardaki araç sayısının 1.2 milyarı bulacağı tahmin ediliyor.

Akıllı şehirler, teknoloji yardımıyla pek çok çözümler sunmakla birlikte, odağın teknoloji değil, insan olması önem taşıyor. Teknolojinin, vatandaşların yaşam kalitesini artırmaya destek olacak bir araç olarak kullanılması, akıllı şehir uygulamalarının başarıya ulaşması açısından kilit bir öneme sahip. Bu araçlar arasında şehir kontrol merkezleri, akıllı şebekeler ve kendi kendini yöneten araçlar gibi pahalı donanım çözümlerinin yanı sıra akıllı telefon uygulamaları, vatandaşların fikirlerini içeren çoklu kaynaklı çevrimiçi platformlar ve düşük maliyetli çevresel sensörler gibi akıllı teknolojilerden faydalanılıyor. Bu entegrasyonla toplu taşımadan hava kalitesine kadar birçok değişkenin iyileştirilmesi hedefleniyor.

Akıllı şehirler, şehir sakinleri için daha kaliteli yaşam koşulları sağlar. Akıllı şehirlerde bireyler daha konforlu, temiz, katılımcı, sağlıklı ve güvenilir bir yaşam tarzına erişir. Bunlar arasında en önemlilerini ucuz enerji, uygun toplu taşıma, iyi okullar, hızlı acil durum sistemleri, temiz hava ve su, düşük suç oranları, çeşitli tipte eğlenceye ve kültüre erişebilmek olarak sıralayabiliriz. Keza yine akıllı şehirlerde bireyler genişbant bağlantısı; temiz, güvenilir ve ucuz enerji; eğitim fırsatları; karşılanabilir konaklama alanları ve etkin ulaşım temel altyapı hizmetleriyle daha refah bir yaşam sürebilir.

Mastercard olarak akıllı şehir hayatının kurulması için öngörü, teknoloji, deneyim ve güce sahibiz ve dijital ödemeleri şehirlerin DNA’sına katmak, nakit kullanım ihtiyacını düşürerek şehirleri daha güvenli yapmak ve şehirlerde sürdürülebilir bir gelecek için çalışıyoruz.

Yapay zeka, nesnelerin interneti gibi yeni teknolojiler, kent hayatı teknolojilerini nasıl etkileyecek?

Kentsel nüfus arttıkça tüm şehir sakinlerine kaynak ve enerji sağlanması, aynı zamanda çevrenin korunması, sanitasyonun sağlanması, trafik sıkışıklığı, suçları önlemek gibi zorluklarla karşılaşmak kaçınılmaz. Ancak bu sorunların birçoğu yapay zeka etkin IoT (nesnelerin interneti) kullanımıyla çözülebilir. Teknolojiyi kullanmak, şehir sakinlerinin günlük yaşamlarını daha rahat ve güvenli hale getirecektir.

Yapay zeka ve IoT ile akıllı şehir sakinleri için artık güvenli ve verimli akıllı trafik çözümleri sunuluyor. Örneğin, trafik akışını kontrol etmek gerçek zamanlı güncellemeler gönderen yol yüzeyi sensörleri ve kapalı devre televizyon kameraları kullanılıyor. Kameralardan gelen veri akışı analiz edilerek, tıkanıklık ve trafik sinyali arızaları konusunda

Hakan Tatlıcı

Mastercard Hızlı Büyüyen Avrupa Pazarları Bölgesi İş Geliştirme ve Siber Güvenlik Başkan Yardımcısı

kullanıcılar bilgilendiriliyor. Kalabalık şehir hayatında özellikle de tatil günlerinde park yeri bulmak gerçek bir sorun. Park yerlerinde zemine gömülü sensörler kullanılarak akıllı park çözümleriyle park yerlerindeki boşluklar gösteriliyor. Bu aynı zamanda park yeri arayan sürücülerin yarattığı tıkanıklığı azaltırken ve sürücüler için park yeri beklemek sürelerini aşağı çekiyor.

Elbette akıllı yönetim olmadan akıllı şehir altyapısının tam olduğu söylenemez. Akıllı yönetim, hükümet ve vatandaşlar da dahil olmak üzere farklı paydaşlar arasında daha iyi işbirliği içinde daha doğru kararlar vermek için bilgi ve iletişim teknolojilerinin akıllıca kullanılması anlamına geliyor.

Yapay zeka teknolojisi kullanarak şüpheli işlem onaylarını tespit eden ve yanlış yere geçersiz sayılan işlem adetlerini

azaltan, dolandırıcılıkları daha yapılmadan tespit eden sistemlerimiz var. Yine yapay zekayı, kent sakinlerine pratik ve güvenli alışveriş fırsatı sunan sohbet ederek alışveriş çözümlümüzde de kullanıyoruz.

Bu çözümlerle, Facebook Messenger ya da WhatsApp üzerinden sipariş verip ödemelerinizi kolayca tamamlayabiliyorsunuz.

TRAFİK SORUNUNU ÇÖZMEK BİLE TRİLYONLARCA DOLAR TASARRUF SAĞLAYABİLİR

“Akıllı şehir” kavramı içinde ulaşımın rolü ve önemi nedir? Varsa toplu ulaşımında ödeme çözümlerinizi (kartlı, mobil, temassız vb), altyapı çalışmalarınızı anlatabilir misiniz?

Bugün büyük şehirlerin en büyük sorunu trafik. INRIX’in yayınladığı Trafik Tıkanıklığı Ekonomik ve Çevresel Maliyet Rapor’una (The Economic and Environmental Cost of Traffic Congestion Report, 2014) göre 2013 yılında trafik tıkanıklığı Amerika, İngiltere ve Fransa’nın ekonomilerini 200 milyar dolar büyüklüğünde zarara uğratmış. Ekonomiye büyük maliyet getiren bu tıkanmaların, bazı araştırmalar göre 2030 yıllarında da çok daha yüksek seviyelere çıkması öngörülmüyor. Trafik tıkanmaları sırasında üretilen emisyonlar da cabası.

Akıllı bir şehirde trafiğin ve ulaşımın teknolojiyi kullanarak daha verimli hale getirilmesi söz konusu. BİT uygulamalarıyla trafik tıkanmalarına pek çok çözüm sağlanması mümkün. Bunun yanında trafik sorununu çözmek için toplu taşımının “tercih edilir” hale gelmesi gerek. Kimi insan 3 vasıta değiştirip işine gidebiliyor.

Her vasıtaya ayrı bilet, ayrı kart almak hem meşakkatli hem de zaman

kayıbı. Mastercard olarak sunduğumuz “toplular taşımada temassız Mastercard” uygulamamızla bu konuda büyük kolaylık sunuyoruz. Türkiye’de ve dünyanın birçok büyük şehrinde toplu taşıma araçlarını kullananlar bozuk para ya da biletle uğraşmadan, cüzdanlarında bulunan temassız Mastercard kredi ve banka kartlarını validatöre okutarak ödemelerini yapabiliyor. Böylece kullanıcılar yoğun şehir yaşıntısı içinde ulaşım kartlarına dolun yapmak için vakit harcamıyor, yetersiz bakiye kaygısı yaşamıyor, toplu taşıma ödemelerini hem pratik hem de güvenli şekilde yapabiliyor; kayıp ya da çalıntı durumunda para kaybetme riski taşıyorlar. Bu sistemle ayrıca, şehre dışarıdan gelenler şehirdeki kart sistemine yabancılık çekmeden ya da kısa süre için ek bir kart almaları gerekmeden ceplerindeki kartı ulaşımında kullanabiliyor.

Dünyanın en büyük şehirlerinden Londra, Şikago, St. Petersburg, Kiev ve Bükreş, Mastercard’ın sunduğu bu sistemi kullanıyor. Bugün Londra’daki 2 milyonu kişi Mastercard temassız teknolojisi sayesinde ulaşım ödemelerini banka kartlarıyla ya da cep telefonlarıyla yapabiliyor. Türkiye’de ise bu uygulama Antalya, Alanya, Mersin, Kocaeli, Gaziantep, Adana, Ordu, Sivas, Marmaris ve Bodrum dahil Muğla, Bandırma, Çanakkale, Edirne, Burdur, Konya, Kahramanmaraş ve Ankara olmak üzere 18 şehirde kullanılıyor; genişletmek için çalışmalarımız devam ediyor. İzmir’de ise aynı altyapıyı İzmir Enternasyonal Fuarı girişleri için entegre ettik. Fuar ziyaretçileri ceplerindeki temassız özellikli banka veya kredi kartlarını validatörlere okutarak girdi. Yani bu altyapıyı toplu taşımının ötesinde stadyum, müze, fuar girişleri için de yaygınlaştırmak mümkün.

Türkiye’nin bu alanda attığı adımları kıyasladığımızda dünya ortalamasının neresindeyiz?

Türkiye, ödeme teknolojilerinde hem pazar büyüklüğü hem de yenilikçi ürün ve hizmetleriyle dünyanın önde

gelen pazarlarından. Bunun en önemli sebebi genç ve teknolojiye ilgili bir nüfusun olması. Bu genç nüfus, yoğun şekilde internet ve mobil telefon kullanıyor, yeni teknolojilere kolayca uyum sağlıyor. Siz bir teknoloji şirketi olarak yeni bir teknoloji sunabilirsiniz ama kabul görmezse işe yaramayacaktır. Ancak inovasyon sadece tüketicinin adaptasyonuna bağlı bir şey değil, ayrıca ekosistemin fonksiyonlarından biri. Kurum ve kuruluşlar da yenilikleri hayata geçirmede istekli ve açık fikirli olmalı. Ülkemizde yeteneğimiz var, bilgi işlem altyapımız var, genç nüfusumuz var ve inovasyonu destekleyen kurum ve kuruluşlar var. Bu sebeple, Türkiye attığı adımlarla dünyadaki öncü ülkeler arasında geliyor.

Aynı şekilde, yine bu sebeplerle biz Mastercard Türkiye ofisi olarak, Mastercard'ın ödeme teknolojileri alanındaki yeniliklerini hep ilk hayata geçiren ülkelerden olduk. Hatta şimdi Mastercard Türkiye, hem yurtdışındaki gelişmeleri ilk Türkiye'ye getiriyor hem de Türkiye'den teknoloji ihraç ediyor. Türkiye ofisine bağlı çalışan Mastercard Advisors dediğimiz danışmanlarımız, Avrupa ve Afrika bölgelerine gerçek zamanlı işlem verilerine ve analize dayalı danışmanlık sunuyor.

E-ÖDEME İLE 3 YILDA 43 MİLYAR TL TASARRUF EDİLEBİLİR

Mastercard olarak bu alanda hangi faaliyetleri yürütüyorsunuz? 2020 yılı hedefleriniz ve yeni uygulamalarınız hakkında bilgi verebilir misiniz?

Mastercard olarak ulaşım, otoparklar, otoban, köprü, tünel geçişleri, müze, stadyum girişleri, elektrik, su ödemeleri gibi aklınıza gelebilecek farklı alanlarda akıllı kent sakinlerinin yaşamını kolay kılacak birçok elektronik çözüm sunuyoruz. Bu çözümlerle kent sakinlere güzel bir dene-

yim sunmanın yanı sıra kayıt dışı ekonominin küçültülmesinden vergi kaybının engellenmesine, nakdin bankalara taşıma maliyetlerinin düşürülmesine kadar pek çok alanda fayda sağlıyoruz.

Ödemelerin elektronik hale gelmesi çok önemli. Çünkü nakit üzerinden işleyen sistemler hem tüketici için zaman kaybı hem de belediyeler için çok maliyetli. Yaşamın her alanında verimli sonuçlar için Türkiye'de ve tabii dünyada hedefimiz nakitsiz toplumu inşa etmek. Elektronik ödemelerin kullanılması Boğaziçi Üniversitesi işbirliğinde gerçekleştirdiğimiz "Nakdin Maliyeti" raporunda açıkça görülüyor ki önümüzdeki 3 yıl içerisinde tüm harcamalar elektronik ödemelerle yapılırsa ekonomimizdeki toplam kazanç 43 milyar TL oluyor. Bu parayla yaklaşık 540 adet 400 yataklı hastane, 10 adet köprü ya da 11 adet hızlı tren hattı inşa edebilmek mümkün.

2020 için hedefimiz, toplu taşımada kart kullanımı uygulamamızı hem şehir hem de kapsam olarak geliştirmek. Bu anlamda Türkiye'nin diğer illerine yaygınlaşması için çalışmalarımız devam ediyor. Ayrıca kullanım alanını dünyanın diğer akıllı şehirlerinde olduğu gibi, vapur ve metro gibi farklı toplu taşıma araçlarına ve taksilere, otoparklara, otoban gişelerine, hatta müzelere kadar genişletmek istiyoruz.

Avrasya Tüneli'nden geçişlerde, kullanıcılara HGS veya OGS'ye sahip olmadan Masterpass ile geçiş kolaylığı sağlayan çözümümüzü de hem farklı gişe noktalarına taşıyacağız hem de Avrasya'da şu anda pilot aşamada olan ihlale düşmeden otomatik ödeme talimatı verme kısmını hayata geçireceğiz.

Yine Bursa'daki "Akıllı Otopark" uygulaması gibi yenilikçi, güvenli ödeme teknolojilerini Türkiye'nin farklı bölgelerinde hayata geçirmek yaygınlaştırmak da gündemimizde. Şehirleri "akıllı" yapmak, ülkemizin 2023 nakitsiz toplum hedefine katkıda bulunmak ana hedefimiz. ▶

“Türkiye’yi sensörlerle donatıp tasarruf ve verimliliği artıracacağız”

Ceyhun Özata

Turkcell Kurumsal Satıştan Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı

Akıllı şehir teknolojilerinin son birkaç yılda hayatımıza kattığı yenilikler neler?

Son dönemde sıkça konuşmaya başladığımız yapay zeka, nesnelerin interneti, artırılmış gerçeklik gibi teknolojiler artık bütün endüstrileri, insanların yaşam şekillerini ciddi anlamda etkilemeye başladı. Biz de ortaya koyduğumuz akıllı şehir vizyonumuzla bu teknolojileri birleştirerek şehirlerimizde hayatları kolaylaştırmak, yöneticilerin iş yapış şekillerini daha kolay hale getirmek ve verimliliği artırmak için oldukça önemli bir inisiyatif alıyoruz. Böylece Turkcell olarak, üstün teknolojimizle şehirleri akıllandırarak farkı hissettirmeyi amaçlıyoruz.

Akıllı şehir alanında uçtan uca dijital çözümler sunmak için çalışmalarımızı sürdürerek; tarımdan ulaşım, enerji üretiminden hayati kolaylaştıran çözümlere kadar dünya-

nın önde gelen akıllı şehirlerini ülkemizde de inşa edebilmek için projeler geliştiriyoruz. Bu anlamda belediyelerin akıllı şehir projelerini hayata geçirerek kentlerin artan nüfus yüzünden yaşadığı kaynak sorunlarına çözüm bulmak, tasarruf ve gelir fırsatları oluşturmak ve vatandaşlara daha iyi hizmet sunmak adına geleceğin teknolojilerini kullanıyoruz. Şehirlerin ihtiyaçlarını da bu teknolojileri kullanarak oluşturduğunuz uygulamalarla karşılıyoruz. Ulaşımında güvenlik ve verimliliği artırmaya yönelik akıllı ulaşım çözümlerimiz (trafik denetleme ve otomasyon sistemleri, akıllı duraklar, toplu ulaşım uygulamaları gibi) yeni teknolojilere yaptığımız yatırımlarla tasarruf sağlayan uygulamalarımız (akıllı sayaç, aydınlatma, enerji yönetimi, çoklu iletişim kanalı yönetimi), kamusal alanlarda sosyal yaşamı desteklediğimiz akıllı yaşam çözümlerimiz (güvenli parklar, yaşlı takip, akıllı şehir mobilyaları, mikro-mobilite çözümleri), daha hızlı ve güvenli vatandaşlık hizmetleri için sistemlerin dijital dönüşümünü sağladığımız yenilikçi uygulamalarımız (dijital imza, dijital arşiv) gibi birçok farklı uygulamayı şehirlerimizle buluşturuyoruz. Tüm bu projelerimizle iş yapış şekillerini kolaylaştırarak verimliliği artırmayı hedefliyoruz.

Yapay zeka, nesnelerin interneti gibi yeni teknolojiler, kent hayatı teknolojilerini nasıl etkileyecek?

Günümüzde tüm endüstrileri ve insan hayatını etkisi altına alan bu yeni teknolojilerin hayata geçmesi için olmazsa olmazı güçlü bir altyapı. Bu ihtiyaca yönelik Turkcell olarak şehirlerin dijital dönüşümü için sunduğumuz hizmetlerin başında iletişim altyapısı geliyor. Güçlü mobil ve sabit şebekemizin yanında nesnelerin internetine özel “NB IoT” altyapısını geliştirerek şehirden veri toplayan cihazların uzun yıllar güvenli bir şekilde internete bağlanabilmesini sağlıyoruz. Ayrıca şehirlerde kuracağımız akıllı teknolojiler için kritik öneme sahip 5G yatırımlarımızla birlikte birçok farklı uygulamayı da hayata geçirmeye başlayacağız. Akıllı sayaç, aydınlatma, enerji yönetimi, çoklu iletişim kanalı yönetimi gibi tasarruf sağlayan uygulamalarımızla kentlerimizin birçok alanda tasarruf etmesine olanak sağlıyoruz. Bununla birlikte güvenli parklar, yaşlı takip, akıllı şehir mobilyaları, mikro-mobilite çözümleri gibi akıllı yaşam çözümlerimizle kamusal alanlarda sosyal yaşamı destekleyen çalışmalara da imza atıyoruz. Daha hızlı ve güvenli vatandaşlık hizmetleri için dijital imza, dijital arşiv gibi dijital dönüşümü sağlayan yenilikçi uygulamalarımızı şehirlerimizle buluşturuyoruz.

Akıllı şehirler ve yenilenebilir enerji bağlamında nasıl bir gelecek bizi bekliyor?

Dünyada enerji kaynaklarının hızla tükendiğini göz önüne aldığımızda, farklı enerji üretim yöntemlerinin değerlendirilmesi ve kullanım alışkanlıklarımızın iyileştirilmesi gerekliliğiyle karşılaşılıyor. Bu anlamda akıllı şehir uygulamaları sensörler yardımıyla sokak aydınlatmasından bina aydınlatmasına, ısıtma ve soğutma gibi birçok alanda

kullandığımız enerjiyi uzaktan yönetme ve takip edebilme imkanı sağlıyor. Mevcut sistemlerinize giriş seviyesindeki sensörler yardımıyla bile büyük ölçüde tasarruf yapabiliyorsunuz. Sisteme eklediğiniz sensör sayısı doğru orantılı olarak yapacağımız tasarruf da artıyor. Daha verimli kullandığımız enerjiyi bir sonraki adımda üretme imkanınız da bulunuyor. Ülkemiz coğrafi konumu sayesinde farklı üretim metotları geliştirilebilir durumda. Güneş alan bölgelerimizde güneş panelleriyle, rüzgarlı bölgelerde rüzgar gülleriyle enerji üretme imkanımız bulunuyor. Biz de Turkcell olarak bölgesel bazlı yenilenebilir enerji üretim çözümlerini projelendirebiliyoruz.

Akıllı şehirlerin en önemli konularından biri de bağlantılılık. Günlük hayat içinde hangi işlemleri birbirine bağlı şekilde yapabileceğiz?

Akıllı şehirlerin temelini güçlü altyapı oluşturuyor. Bağlantılılık ise bu güçlü altyapı üzerinden birbirine bağlı cihazlardaki veri akışıyla mümkün oluyor. Akıllanan ve birbiriyle konuşan cihazlar, iş yapış şekillerimizi de değiştirerek günlük hayatımızı kolaylaştıran her noktada karşımıza çıkacak.

“Akıllı şehir” kavramı içinde ulaşımın rolü ve önemi nedir? Varsa toplu ulaşımında ödeme çözümlerinizi (kartlı, mobil, temassız vb), altyapı çalışmalarınızı anlatabilir misiniz?

Trafik denetleme ve otomasyon sistemleri, akıllı duraklar, toplu ulaşım uygulamaları gibi akıllı ulaşım çözümlerimizle şehirlerin ihtiyaçlarına yönelik birçok çalışma hayata geçiriyoruz. Turkcell'in güçlü altyapısını kullanarak oluşturduğumuz uygulamalarla önce bunları adresliyoruz. Tüm bu çözümlerimizi tek bir platform üzerinde sunuyoruz. Böylece birbirleriyle veri etkileşimleri mümkün oluyor. Bu sayede şehirlerdeki birçok sistem uzaktan yönetilebiliyor ve bu sistemlerden alınan veriler karar noktalarında önemli rol oynuyor. Bu platform üzerinde, şehirlerden topladığımız verilerin yanı sıra kendi verilerimizi de kullanarak süreçlerin daha iyileştirilmesi için ciddi katkılarda bulunuyoruz.

Türkiye'nin bu alanda attığı adımları kıyasladığımızda dünya ortalamasının neresindeyiz?

Ülkemiz bu alanda dünya ortalamasının üzerinde yer alıyor diyebiliriz. Erişim altyapısı olarak hatta çok üzerindeyiz. Akıllı şehir teknolojilerinin olmazsa olmazı erişim. Ne kadar güçlü bir altyapımız varsa üzerine kuracağımız uygulamalar ve teknolojiler de daha kullanılabilir bir hal alıyor. Bununla birlikte her geçen gün değeri biraz daha anlaşılabilir verinin saklanması ve güvenliği için de ülke sınırları içerisinde dünya standartlarında veri merkezleri altyapısı kuruyoruz. Türkiye'nin en büyük veri merkezi işletmecisi olarak, verimizin ülkemiz sınırlarında kalması için çalışmalarımızı aralıksız sürdürüyoruz.

Akıllı şehirlerde yerel ve merkezi yönetim arasındaki ilişki nasıl düzenlenmeli, özel sektör bu ağın neresinde yer almalı?

Başta belediyelerimiz olmak üzere birçok sivil toplum kuruluşu ve dünyanın önde gelen şirketleriyle çalışarak çözümler üretiyoruz. Özel sektörün bu alandaki en

önemli parçasının iletişim şirketleri olduğunu göz önünde bulundurursak; Turkcell olarak merkezi yönetim ve özel sektörde birlikte çalıştığımız şirketler arasında bir köprü rolü üstleniyoruz. Böylece de hep birlikte uyum içerisinde projelerimizi hayata geçirme imkanımız oluyor.

2020 yılı hedefleriniz ve yeni uygulamalarınız hakkında bilgi verebilir misiniz?

Turkcell olarak en önemli önceliğimiz Türkiye'nin verisinin Türkiye'de kalması. Tüm çalışmalarımızın odağına bu anlayışı yerleştiriyoruz. Belediyeler açısından baktığımızda verisini buldukları kaynakların iyi bir veri merkezinde ve güvenli bir şekilde saklanması sağlıyoruz. Bu konuda da güçlü altyapımız üzerinden hizmet verdiğimiz veri merkezi ve siber güvenlik çözümlerimizle şehirlerimizin verisini kendi verimizi korur gibi güvenle koruyoruz. ☹

“Nasıl yaklaşırsanız hayata, size öyle cevap veriyor”

Esra Beyzadeoğlu
Alternatif Bank Bilgi Teknolojileri,
Dijital Bankacılık ve Operasyon
Genel Müdür Yardımcısı

MOTTOSU “PERPETUUM MOBILE”

Esra Beyzadeoğlu, 1995'te İstanbul Atatürk Fen Lisesi'nden, 2000'de Galatasaray Üniversitesi Endüstri Mühendisliği Bölümü'nden mezun oldu. 2014'te de Sabancı Üniversitesi'nde Executive MBA'i tamamladı. 10 yaşında bir erkek çocuk annesi, edebiyata, şiiire ve tiyatroya meraklı. Sosyal yönden oldukça dışa dönük biri, enerjiye inaniyor, Latincesi “perpetuum mobile” olan bitmeyen enerji ve gelişim mottosunu bireysel olarak hayatının her alanında uyguluyor.

2019 yılında ekonomiye sunduğu kaynakları artırarak sektörün üzerinde bir büyüme sağlayan Alternatif Bank, dijital dönüşüm yolculuğunu tamamlayarak müşterilerine kusursuz bir deneyim yaşatmaya hazırlanıyor. “Zirve Sohbetleri” için bir araya geldiğimiz Esra Beyzadeoğlu ile kadın çalışanlar açısından finans sektörünü değerlendirirken, Alternatif Bank’ın 2020 hedeflerini ve dijital alandaki yeni projelerini de konuştuk. İşte Beyzadeoğlu ile başarı, işler, dönüşümler, teknoloji, kadın olmak ve daha fazlası...

**Zirve
Sohbetleri**

Tülin Çakmak

tulin.cakmak@gundemmedyagrubu.com

2 yıldır Alternatif Bank'ta çalışıyorsunuz, biraz kariyer öykünüzü anlatabilir misiniz?

İş hayatına 2000 yılında Osmanlı Bankası'nda teknoloji organizasyonunda başladım. Yaklaşık 20 yıldır iş analizi, proje yönetimi, yönetim ve teknoloji danışmanlığı, süreç, dijital dönüşüm, teknoloji yenilemeleri gibi alanlarda, aralarında kamu ve özel sektörden Türkiye'nin önde gelen bankalarının da yer aldığı kurumlarda çeşitli görevler aldım. Şubat 2018'dan bu yana da Alternatif Bank'ta Bilgi Teknolojileri, Dijital Bankacılık ve Operasyondan Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı olarak çalışıyorum.

Alternatif Bank'ta kadın-erkek dağılımı nasıl? Kadınların sektördeki avantajları sizce neler?

Çalışanlarımızın yarısı kadınlardan oluşuyor. Bankamızın kadın yöneticilere her seviyede kariyer fırsatı sunmada örnek bir kurum olduğunu görüyorum. Finans

sektörüne baktığımızda kadın çalışan oranının yüksek olduğunu, yönetim seviyelerine geldiğinde ise azaldığını görüyoruz. Bu noktada Alternatif Bank olarak kadın yönetici oranımızın sektöre göre iyi olduğunu söyleyebilirim: 6 genel müdür yardımcımızın 3'ü kadın. Aynı zamanda kadın yöneticilerimizin sorumlu olduğu alanlar da oldukça geniş.

Kadınlar yapı gereği sağ ve sol beyin dengesini daha iyi kurabilme, aynı anda çok sayıda konuyu organize edebilme ve orkestrasyonu sağlayabilme avantajlarına sahip. Bu da sektörümüzde çok teknik kalmak yerine iş ihtiyaçlarını daha iyi anlayabilme ve çözüm geliştirebilme adına bizlere kolaylık sağlıyor.

Yetişmekte olan genç kadın yönetici adaylarımıza, bir rol model seçip inanmalarını hatta kendi rol modellerini yaratmalarını ve ona ulaşmalarını öneriyorum.

Başarılı bir kadın lider olarak, iş hayatında size bu başarıyı kazandıran etkenler neler oldu?

İş hayatına önemli kadın rol model ve yöneticilerle çalışarak atıldığım için şanslıyım. Başarılı olmak elbette önemli ama yapı olarak hep bir sonrakini merak ederim. Profesyonel hayattaki 20 yıla ve ondan öncesinde eğitim hayatıma baktığımda en iyi bildiğim şeyin “çalışmak” olduğunu görüyorum. Elbette şansın, doğru insanlarla doğru yerlerde karşılaşmanın, gerek mesleki gerekse kişisel gelişimi sürdürmenin de iş hayatına çok önemli katkıları söz konusu. Her zaman şansını değerlendirmenin de en iyiyi sunmak için çalışmak ve bunu or-

taya koyabilmekten geçtiğine inanıyorum. Dolayısıyla sabırla, azimle çalışmanın, kendine yatırım yapmaktan asla vazgeçmemenin başarıyı doğal olarak getirdiği düşüncesindeyim. Bu bir yolculuk, başarılı hissediyorum ama görülüyorsa da ne mutlu bana. Daha yapacak çok şey var.

Yönetici seviyesinde çalışan kadınlar, aynı işyerinde çalışan hemcinslerinin kariyeri için ne gibi faydalar sağlayabilir?

Öncelikle deneyim paylaşımının çok kıymetli olduğuna inanıyorum. Kadınların kariyer yolculuğunda mentorlarının olması önemli katkılar sunuyor ve yükselmelelerinde etkili oluyor kanısındayım.

Ek olarak günümüzde her ne kadar aile, eş, çocuk gibi konularda sorumluluklar eşit olmalı diye düşünsek de çocuk gelişiminde kadının özellikle ilk yıllarda daha fazla mecburi rolleri olduğu gerçek. Çok sayıda işi aynı motivasyonla yapabilmeyi karşılıklı dayanışarak sağlayabiliyoruz kadınlar olarak. Sadece çocuk konusunda değil, benzer düşünce yollarından geçebiliyoruz hemcinslerimizle. Bunu daha iyi tahminleyebilmek bir avantaj oluyor. ☺

Alternatif Bank

Dünya genelinde teknoloji sektöründe yetkin personel açığının giderek arttığını, ancak kadınların bu alana ilgisinin azaldığını görüyoruz. Kadınların bilişimden uzaklaşmasının sebebi ne olabilir?

Teknoloji deyince insanın aklına ilk önce yazılım veya donanım gelebiliyor ama esasen iyi yazılımların ortaya çıkması için en temel unsur; ihtiyaç, süreç ve iş analizinin doğru yapılması. Bankaların teknoloji bölümleri deneyimleri en iyi kurgulayanların, fonksiyonel olarak süreçleri en iyi bilenlerin daha başarılı oldukları yerler haline geldi. Bu yüzden fark yaratmak için illâ teknoloji veya yazılım alanından gelmek gerekmiyor. Kadınların önyargı geliştirmeden bu alana yönelmesi ve her alanda olduğu gibi teknolojide de önemli işlere imza atmaktan kendini geri planda tutmaması gerektiğine inanıyorum.

Size başarının sırrı ne?

İşler, dönüşümler, teknoloji, kadın olmak, bankamız, ülkemiz... Tüm bunları yaparken aslında ortak hedefler oluşturup aynı yöne bakabiliyorsak işler daha kolay akıyor. Bahsedilen konuların hiçbiri bireysel değil. Gerçekten size inanan, aynı başarı hikâyesinin içinde olmak isteyen ekiplerle mümkün oluyor. Bu konuda kendimi her açıdan çok şanslı hissediyorum. Eğer bir başarı

hikâyesinden konuşabiliyorsak şu anda, 20 yıl boyunca bana katkı sunan, benim de destek olabildiğim güzel ekipler sayesinde mümkün oldu. Hepsine teşekkür ediyorum. Hikâye her gün bu bakışla yeniden başlıyor. Kim bilir daha neler olacak...

Alternatif Bank olarak 2020 hedefleriniz neler? Müşterilerinizi ne tür yenilikler bekliyor?

Bu yıl ülke ekonomisine daha fazla katkı sağlamak, katma değer yaratmak, dijital dönüşüm yolculuğumuzu tamamlayarak müşterilerimize kusursuz bir deneyim yaşatmak en öncelikli hedeflerimiz arasında. Hepsinde ortak amaç, banka olarak kaynaklarımızı üretimin, yatırımın, ihracatın ve ticaretin sürdürülebilir büyümesine destek verecek şekilde kullanmak, müşterilerimizi büyüme yolunda destekleyerek, uzman ekibimizle terzi usulü çözümler sunarak değer yaratmak.

Bizim için dijitalleşme sadece kanalda bir değişim değil, içeride de iş yapış şeklimiz ve sistemlerimizle uçtan uca bir bakış açısı ortaya koymak demek. Bu yüzden gerek iş yapış süreçlerimizde gerekse müşterilerimize dokunan her noktada önemli yenilikler ve geliştirmeleri hayata geçiriyoruz.

Bir yıl gibi kısa bir sürede banka ve iştirak web sitemizi yeniledik, dijital kanallarımızı tüm segmentlere ve cihazlara uygun olacak şekilde ödüllü omni-channel (çoklu-kanal) altyapımızda yeniden geliştirdik. Bu sayede gerçek anlamda son teknolojilerle geliştirilmiş omni-channel bireysel-tüzel internet-mobil bankacılık uygulamalarına sahip olduk.

“Müşterilerimizin bankamızdaki yolculukları bizim için önemli” diyerek, ilk müşteri açılış ve ürün edinimleri süreçlerini dijitalleştirme amacıyla yeni bir projeyi hayata geçiriyoruz. “AlterNext Onboarding” projemizle gerçek kişi ve gerçek kişi sahis firmaları için mevcutta üç dört güne varabilen müşteri açılış, hesap açılış, kart basımıyla banka kartı ve dijital kanal edinimleri gibi süreçleri sadece 9 dakikada anında yapabilir duruma geliyoruz. Sayfalar dolusu kâğıtlar ile imzalar da üç dört imza ve 9-10 sayfalık tek sözleşmeyle halloluyor.

Bunlar sadece bazı örnekler. Gerçekten de heyecan verici işlerin bir parçası olmaktan dolayı çok mutluyum.

Yoğun iş temposunda iş ve özel hayat dengesini nasıl sağlıyorsunuz, hobileriniz var mı?

Edebiyatçı bir anne babanın iki fenci çocuğundan biriyim. 10 yaşında da bir erkek çocuk annesiyim. Her ne kadar tamamen fen bilimleri, mühendislik gibi alanlarda eğitilmiş olsam da bireysel olarak edebiyata, şiire, tiyatroya meraklı ve sosyal yönden oldukça da dışa dönük biri olduğumu söyleyebilirim. Önceki tecrübelerimde işyerinde kurulmasına öncülük ettiğim tiyatro kulübünün oyunlarında üç yıl üst üste rol aldım örneğin. Hobilerim doğrultusunda şiir, edebiyat alanlarında farklı konularda bireysel seminerler hazırlayıp ekiplerle çok sayıda seanslarda paylaştım. Enerji, siz ne kadar artırmaya istekliyseniz o kadar sizinle birlikte oluyor. Her güne merakla ve istekle başlıyorum. Her gün de büyüyor, öğreniyorum. Nasıl yaklaşırsanız hayata, size öyle cevap veriyorum. ☺

PSM
PAYMENT SYSTEMS MAGAZINE

ÖDEME SİSTEMLERİ SEKTÖRÜNÜN RAKİPSİZ DERGİSİ

Sektörün tüm temsilcilerini
kapsayan zengin içerik

Banka ve kredi kartları, internet bankacılığı, e-ticaret, POS, ATM, mobil/temassız ödemeler başta olmak üzere bankacılık ve finans sektörüne yönelik haberlerin yayınlandığı PSM; yenilenen, güçlenen içeriği ve yeni yüzüyle Aralık 2013'ten itibaren her ay okuyucularıyla buluşmaya başladı. PSM'nin zengin içeriği, başlıca şu konulardan oluşuyor:

- * Ödeme sistemleri sektörüyle ilgili haber-araştırma, dosya ve röportajlar
- * Banka & Kredi Kartları
- * Temassız & Mobil Ödeme
- * ATM & POS Terminalleri
- * İnternet Bankacılığı
- * Mobil Bankacılık
- * E-Ticaret
- * İnovasyon - Yeni Ürünler
- * Güvenlik Çözümleri
- * Türkiye ve dünyadan ödeme sistemleri verileri, sektörle ilgili düzenli istatistikler

GMD
GÜNDEM MEDYA GRUBU

Abone Formu

PSM
PAYMENT SYSTEMS MAGAZINE

Yılda 12 sayı yayınlanan PSM Dergisi'ne abone olmak istiyorum.

Adı Soyadı:

Adres ve Fatura Bilgileri:

Posta Kodu:

Şehir:

Tel:

Faks:

Ödeme Bilgileri

Yıllık abonelik bedeli 240 TL'yi

Erişim Medya Radyo Televizyon ve Dergi Yayıncılık A.Ş.'nin

Hesap

772 - 6298270 TL

IBAN

TR54 0006 2000 7720 0006 2982 70

Banka / Şube

GAR/ CUMHURİYET CD/TAKSİM

Bu formu 0212 238 72 07 no'lu faksa ya da Cumhuriyet Cad. No: 147 / 6 Harbiye / Şişli / İstanbul adresine gönderiniz.

Türkiye ve dünya ekonomisine koronavirüs etkisi

YT Hukuk Bürosu

Av. Ezgi Barlas - Av. Kortan Toygar

İlk kez 2019'un aralık ayında Çin'in Vuhan kentinde görülen ve dünya çapında ölümlere neden olan Covid-19 (koronavirüs) tüm dünyada hızla yayılırken, ülkemizde de ne yazık ki vakalar ve ölümler vuku bulmaya başladı. Neredeyse tüm dünyayı etkisi altına alan koronavirüs salgını, insan sağlığı bakımından yarattığı yaşamsal tehlikeler bir yana Çin, ABD, İtalya ve İran başta olmak üzere küresel çapta olduğu gibi Türkiye ekonomisi üzerinde de birçok sektör bakımından belirsizliklere yol açtı. Keza pek çok Avrupa ve Uzakdoğu ülkesinde de etkisini hissettiriyor.

Ülkeler ve uluslararası kuruluşlar salgını önlemek ve etkilerini azaltmak için önlemler almaya devam ediyor. Bu yazıyı hazırladığımız sırada, salgının etkilerinin ne zaman azalacağına ve hatta tamamen kontrol edilebilir duruma geleceğine dair pek çok farklı teori ve öngörü ifade ediliyordu. Şu bir gerçek ki, salgın tamamen kontrol altına alındığında dahi, geçici olarak da olsa yarattığı tüm bu durgunluk ve belirsizlik sürecinin etkileri hem ülke vatandaşları hem de ülke ekonomileri bakımından daha uzun süreli birtakım değişiklik ve belki de yeniliklere yol açacak.

Temassız ödeme sistemlerinin kullanımı teşvik ediliyor

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ - WHO), koronavirüsün banknotlar yoluyla da yayıldığını ifade ederek insanları banknotları kullandıktan sonra ellerini yıkaması için uyardı. Dünya Sağlık Örgütü sözcüsü, banknotların koronavirüs yayıp yaymayacağına dair bir soruya yanıt olarak şöyle konuştu: "Evet, bu mümkün ve iyi bir soru. Paranın sık sık el değiştirdiğini ve her türlü bakteri ve virüsü barındırabildiğini biliyoruz. Mümkünse temassız ödemeleri kullanmak iyi bir fikir."

Sözcü, bu açıklamasıyla olaya son noktayı koymuş oldu ve önceki açıklamaların banknotlarla ilgili resmi bir uyarı anlamına gelmediğini ifade etti. Her ne kadar DSÖ açıklamaları banknotlarla ilgili resmi bir uyarı anlamına gelmese de koronavirüsün en çok "dokunma" yoluyla yayılması sebebiyle, dünya çapında mümkün olduğunca elektronik para kullanımına ve elektronik/temassız ödeme yapılmasına dair teşvik edici duyurular yapılıyor, adımlar atılıyor. Ülkemizde de çoğu kamu/özel banka tarafından ödemelerin elektronik ortamda yapılması yönünde duyuru ve bilgilendirmeler yayınlanıyor, resmi kuruluşlarca fatura ödemeleri için de bu yolların teşvik edildiği görülüyor. Nakit para kaynaklı endişelerin ardında, kuşkusuz koronavirüsün bulaştığı insan sayısının küresel düzeyde hızla artması yatıyor.

Koronavirüs salgını finansal piyasalara ve küresel büyümeye baskı yapıyor. Ancak şu an için bankacılık faaliyetlerini etkilemesi beklenmiyor. Bunun sebeplerinden biri de ATM'lerdeki paraya fiziksel erişimi engelleyecek etkide bir durum olarak görülmemesi. Nitekim birçok sağlık uzmanı, paranın kendisinin tehlikeli olduğu konusunda endişelenilmemesi gerektiğini, virüsün parayla yayılmasının çok fazla beklenmediğini ifade ediyor. Yine de günlük yaşantıda en çok ve en hızlı tedavül eden araçlardan biri olan nakit paranın küresel anlamda yarattığı huzursuzluk ve alternatif çözüm yollarına yönelimin inkar edilemeyecek bir boyuta geldiği söylenebilir.

TCMB tarafından alınan koronavirüs önlemleri

Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası (TCMB), 17 Mart 2020 tarihinde 2020-16 sayılı "Koronavirüsün Olası Ekonomik ve Finansal Etkilerine Karşı Alınan Tedbirlere İlişkin Basın Duyurusu" yayınladı. 7 maddeden oluşan duyuruda, koronavirüs salgınının küresel çapta yarattığı belirsizliğin Türkiye ekonomisi üzerindeki olası olumsuz etkilerinin sınırlandırılması amacıyla alınan kararlar açıklandı. Buna göre;

TCMB tarafından alınan koronavirüs önlemleri

Bankaların Türk Lirası ve yabancı para likidite yönetiminde esneklik sağlanarak öngörülebilirliğin artırılmasına,

Reel sektöre kredi akışının kesintisiz devamını teminen bankalara hedefli ilave likidite imkânları tanınmasına,

Reeskont kredi düzenlemeleriyle ihracatçı firmaların nakit akışının desteklenmesine,

“Paranın sık sık el değiştirdiğini ve her turlu bakteri ve virusu barındırabildiğini biliyoruz. Mmkunse temassız odemeleri kullanmak iyi bir fikir...” Resmi bir uyarı olmasa da Dnya Sağlık Orgutu sozcusu tarafından yapılan bu oneri dnya capında yankı buldu. Turkiye de dahil nakit paraya karşı dnya capında bir hareket başladı, banknot kullanımı yerine temassız/elektronik odeme sistemlerine geciş hızlandırıldı...

karar verildi.TCMB, bu duyuruyla koronavirüsün Türkiye ekonomisi ve finans alanındaki etkilerinin en aza indirgenmesini amaçlıyor. Bu noktada, ayrıntılı bilgi isteyenlerin basin@tcmb.gov.tr e-posta adresine elektronik posta göndererek talepte bulunabileceğini de belirtelim.

şikayetler, veri ihlal bildirimleri, VERBİS formları elden iletilemeyecek

Kişisel Verileri Koruma Kurumu (KVKK) da 18 Mart 2020 tarihinde konuyla ilgili bir kamuoyu duyurusu yaptı. Duyuruda öncelikle Kişisel Verileri Koruma Kurulu'na şikayet başvuruları ve veri ihlal bildirimlerinin elektronik ortamda da iletilebildiği hatırlatıldı. Yine Veri Sorumluları Sicil Bilgi Sistemi'ne (VERBİS) kayıt başvuru formlarının da Kayıtlı Elektronik Posta (KEP) adresi aracılığıyla da iletilebildiği belirtildi.

Duyurunun devamında, koronavirüsün yayılmasını önlemek amacıyla tüm kamu kurum ve kuruluşlarında tedbirler alınmaya devam edildiğinin altı çizildi ve bu kapsamda şikayet, veri ihlal bildirimleri ve VERBİS'e kayıt başvuru formlarının elden iletilmemesi ifade edildi. Bunun yerine

şikayet başvurularının; posta, kargo veya <https://sikayet.kvkk.gov.tr/> adresinde hizmete sunulan şikayet modülü aracılığıyla; veri ihlali bildirimlerinin e-posta (ihlalbildirim@kvkk.gov.tr) veya <https://ihlalbildirim.kvkk.gov.tr/> adresinde hizmete sunulan modül aracılığıyla; VERBİS'e kayıt başvuru formlarının ise posta, kargo veya KEP aracılığıyla iletilmesi istendi.

Dijital platformların yeri ve önemi artacak

Bazı görüşlere göre ileride nakit paranın tamamen tedavülden kalkacağı, yeni dünya düzeninde sadece elektronik para kullanılacağı, içinde bulunan sürecin sadece bir geçiş süreci planlaması hatta denemesi olduğu düşünülüyor ve öngörülüyor.

Gelecekte ne olacağını kestiremeyiz ama ülkemiz de dahil olmak üzere nakit paraya karşı dünya capında bir hareket başladığı, bunun yerine temassız/elektronik odeme sistemlerine geçişin hızlandırıldığı bir gerçektir. İlerleyen süreçte dijital platformların dünya ekonomi ve finans sektörlerindeki yerinin ve öneminin artacağını söylemek yanlış olmayacaktır. ☹

B K MBANKALARARASI
KART MERKEZİ

KATKILARIYLA

Temassız kartlarda şifresiz işlem limiti 250 TL oldu

TABLO 1

Kartlı ödemelerde yüzde 29 artış

Bankalararası Kart Merkezi (BKM), Şubat 2020 kartlı ödeme verilerini açıkladı. BKM verilerine göre, banka kartları ve kredi kartlarıyla şubat ayında toplam 84.9 milyar TL'lik ödeme yapıldı. Bu tutarın 72 milyar TL'si kredi kartlarıyla ödenirken, 12.9 milyar TL'sinde banka kartları kullanıldı. Büyüme oranları özelinde incelendiğinde ise 2020 Şubat ayının 29 gün olmasının da etkisiyle banka kartıyla yapılan ödemelerde önceki yılın aynı dönemine göre büyüme oranı yüzde 52 olurken, kredi kartıyla yapılan ödemelerde bu oran yüzde 25 olarak gerçekleşti. Toplam kartlı ödemeler ise geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 29 oranında artış gösterdi.

Tüm dünyada yayılan salgın karşısında Türkiye'de alınan önlemlere ek olarak hızlı bir çözüm daha üretilerek temassız ödemelerde şifresiz işlem limiti yükseltildi. Güvenli olmasının yanı sıra hijyenik bir ödeme deneyimi sunan temassız ödemelerde şifresiz işlem limiti 18 Mart 2020 itibarıyla 250 TL'ye çıkarıldı. Kartlar ve mobil cihazlarla yapılan temassız ödemeler 250 TL'ye kadar şifresiz, bu tutar üzerindeki işlemler şifreli olarak yapılabilir.

Kartlı ödeme tutarı

Milyar TL	2019 Şubat	2020 Şubat	Değişim
Banka kartı	8.5	12.9	% 52
Kredi kartı	57.5	72	% 25
Toplam	66	84.9	% 29

	2019 Şubat	2020 Şubat	Değişim
Temassız ödeme sayısı (Milyon adet)	26	73	% 287
Mağaza içi ödemelerdeki payı	% 6	% 15	

TABLO 2

Şubat ayında mağaza içi her 7 kartlı ödemenin 1'i temassız yapıldı

Kart kullanıcılarının hızlı ve kolay şekilde ödeme yapmasını sağlayan temassız ödemeler hızla yaygınlaşmaya devam ediyor. Olağanüstü günler yaşadığımız bu dönemde Dünya Sağlık Örgütü'nün elden ele geçen kâğıt ve bozuk paralarla yayılabilecek virüs ve bakterilere karşı uyarıda bulunması, parayla temasın ardından ellerin yıkanmasını ve mümkünse temassız kart kullanılması önermesi, temassız kartlarla ve uyumlu akıllı telefonlarla yapılabilen temassız ödemelerin hızlı ve kolay olmasının yanı sıra, hijyenik olma avantajını

da gözler önüne seriyor. Bu doğrultuda, 2020 yılı şubat ayında temassız kullanımının 2019 yılının aynı dönemine göre 3 kat arttığı görülüyor. Şubat ayında mağaza içi yapılan ödemelerin yüzde 15'inin yani her 7 kartlı ödemeden 1'inin temassız olarak yapıldığı gözlemlenirken günlük temassız ödeme adedinin ise 3 milyon adedi geçtiği görülüyor. Bu veriler temassız ödemelerin sağladığı faydalarla artık hayatımızın vazgeçilmez bir ödeme yöntemi olduğunu ve hayatın her alanında hızla yaygınlaştığını ön plana çıkarıyor.

EXTRE

TABLO 3

Cüzdanlarda yer alan her 2 kredi kartından 1'inin temassız özelliği bulunuyor

Kredi kartları ile banka kartları ve ön ödemeli kartlar ayrı ayrı incelendiğinde ise kredi kartlarının 38.9 milyon adetle yüzde 55'inin, banka kartları ve ön ödemeli kartların ise toplam 36.3 milyon adetle yüzde 22'sinin temassız teknolojiyle uyumlu olduğu görülüyor. Temassız teknolojiyle uyumlu toplam kart sayısı 75 milyonu geçerken, cüzdanlarda yer alan her 2 kredi kartından 1'inin temassız özelliği bulunuyor.

Milyon adet	2019 Şubat	2020 Şubat	Toplam içindeki payı (2020 Şubat)
Temassız banka kartı & Ön ödemeli kart	27.8	36.3	% 22
Temassız kredi kartı	32	38.9	% 55

TABLO 4

Her 3 işyerinin 2'sinde temassız ödeme kabul ediliyor

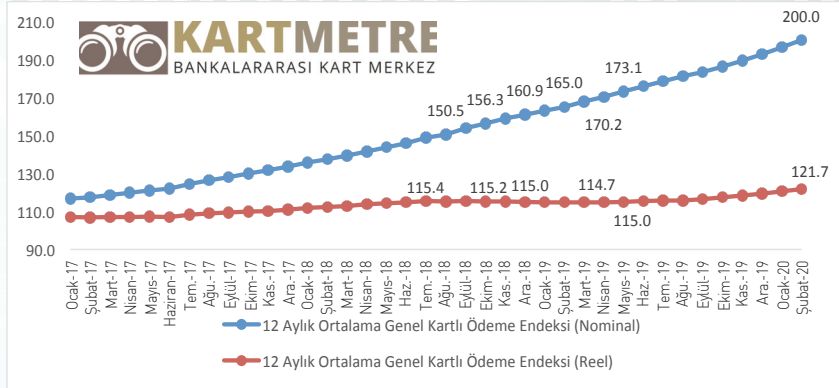
Kart sahipliğinde hızla artan temassız payı, kart kabul noktasında da hızlı artışını sürdürüyor. İşyeri tarafında da temassız dönüşüm hızla devam ederken, bugün her 3 terminalden 2'sinde temassız ödeme yapılabilir. En çok temassız işlem yapılan işyerlerinin ise sırasıyla market-gıda, yemek, ulaşım ve akaryakıt sektörlerinde yer aldığı görülüyor.

Milyon adet	2020 Şubat	Toplam içindeki payı
Temassız terminal sayısı	1.6	% 65

Mobil temassız ödeme adedi 2.5 kat arttı

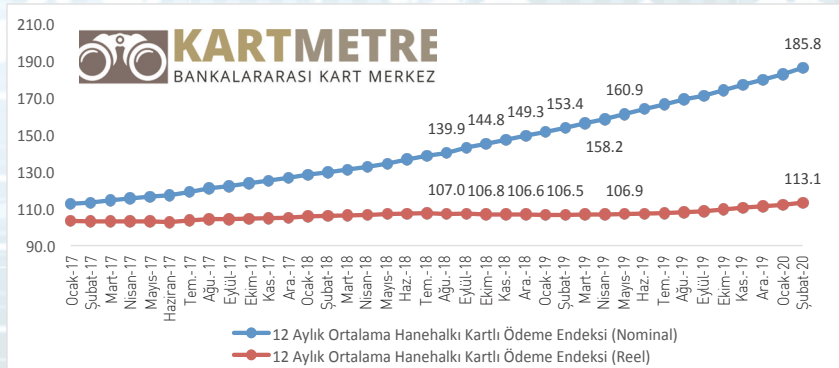
Kullanıcıların cep telefonlarıyla temassız ödeme yapmalarını sağlayan uygulamalar da her geçen gün daha fazla kullanılıyor. BKM verilerine göre, 2020 yılı şubat ayında yapılan mobil temassız ödeme işlem adedinin geçen yılın aynı dönemine kıyasla 2.5 kat artışla 376 bin adet olarak gerçekleştiği görülüyor. Önümüzdeki dönemde kullanıcı alışkanlığının artmasıyla beraber mobil temassız ödemelerin çok daha yaygınlaşacağı öngörülüyor.

BKM KARTLI ÖDEME ENDEKSİ (KARTMETRE)

12 Aylık Ortalama Genel Kartlı Ödeme Endeksi

Genel Kartlı Ödeme Endeksi'nin 12 ay hareketli ortalama gelişimi incelendiğinde şubat ayında 1 yıl öncesine göre nominal olarak yüzde 21.2, reel olarak ise yüzde 6.1'lik büyüme gözlemleniyor.

12 Aylık Ortalama Hanehalkı Kartlı Ödeme Endeksi

Hanehalkı Kartlı Ödeme Endeksi'nin 12 ay hareketli ortalama gelişimi incelendiğinde şubat ayında 1 yıl öncesine göre nominal olarak yüzde 21.2, reel olarak ise yüzde 6.1 büyüme gözlemleniyor.

Kartmetre ile ilgili detaylı bilgilere BKM web sitesinden erişilebilir: <https://bkm.com.tr/raporlar-ve-yayinlar/kartmetre/>

Avrupa'nın 2020 dijital ödeme hacmi beklentisi 802 milyar dolar

Mobil cüzdan, mobil POS, kripto para gibi yeni hizmetlerin yanı sıra hızla gelişen e-ticaret Avrupa'da dijital ödeme sektörünü büyütüyor. Finanso.se araştırması, sektörün bu yılki hacminin 802 milyar dolara çıkacağını öngörüyor. Kişi başına işlem hacmi bin 50 dolardan bin 239'a çıkacak. Büyümenin merkezi ise İngiltere...

Finans kurumlarının yanı sıra perakende sektörünün de teknoloji yatırımlarını artırması Avrupa kıtasında dijital ödemeler pazarını hızla büyütüyor. Finanso.se tarafından açıklanan veriler ve yapılan tahminlere göre, Avrupa'daki dijital ödemeler piyasası bu yıl rekor kırarak 802 milyar dolar değerine ulaşacak. Çalışma, 2023 yılında

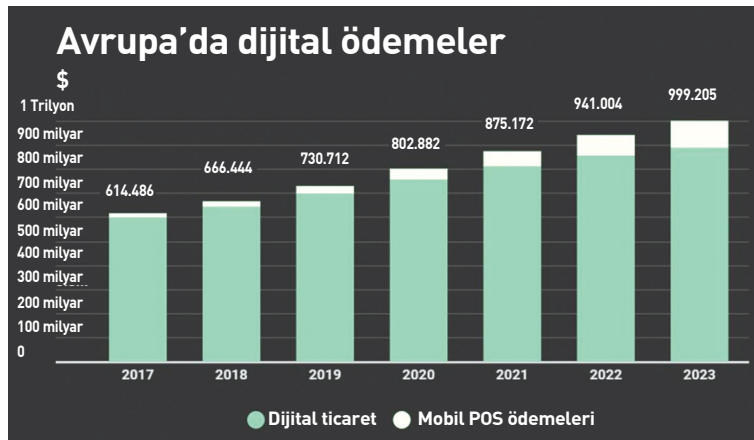
ise pazarın 1 trilyon dolar sınırına geleceğini öngörüyor. 2017 yılında 614 milyar dolar değeri olan dijital ödeme piyasası, son 3 yıl içinde yaklaşık yüzde 30 büyüdü. Bu yılki büyümenin dinamosu ise online ticaretteki artış olacak. Avrupa dijital ödeme endüstrisinin bu segmentinde kullanıcı başına ortalama işlem değeri de son 3 yılda arttı. 2017'de 1053 dolar olan kullanıcı başına ortalama harcama tutarı 2020'de 1239 dolara yükselecek.

Pazarı büyütecek alanlardan biri de mobil POS ödemeleri olacak. Avrupa mobil ödemelerinin işlem değeri son 3 yılda 2.5 kat arttı. Tahminler, 2017 yılındaki 17.4 milyar dolarlık hacmin bu yılın sonunda 48 milyar dolara ulaşacağı yönünde. 111.4 milyar dolar ise 2023 yılı beklentisi olarak açıklandı.

Mobil ödeme segmentinde kullanıcı başına ortalama işlem değeri de son 3 yılda iki katına çıkarak 2020'de 931 dolara ulaşacak. İstatistikler, bu tutarın 2023 yılına kadar 1767 dolar olacağını gösteriyor.

Yeni teknolojiler büyümeyi hızlandırıyor

Avrupa'nın dijital ödeme sektöründeki büyümenin temel taşlarını son birkaç yılda kullanıma sunulan

mobil cüzdanlar, P2P sistemi, gerçek zamanlı ödemeler ve kripto para birimleri gibi yenilikler oluşturdu. Tüketici deneyimini de kolaylaştıran ve kullanımı daha kolay ve hızlı olan bu yöntemler, gençlerin yanı sıra dijital dünyaya uzak durduğu söylenen nesli de etkiledi. 2017 yılında Avrupa'da dijital ödeme hizmetlerini kullanan 601 milyondan fazla insan vardı. Son 3 yılda bu sayı 660 milyonu aştı. İstatistikler, nakitsiz ödeme yöntemleri kullanan Avrupalıların sayısının 2023 yılına kadar 705 milyona ulaşacağını

gösteriyor. Birleşik Krallık, bu yıl 176 milyar dolarlık işlem değeriyle Avrupa'nın önde gelen dijital ödeme pazarını temsil ediyor. Hemen arkasından 127.4 milyar dolarla Almanya, 96.6 milyar dolarla da Fransa onu izliyor.

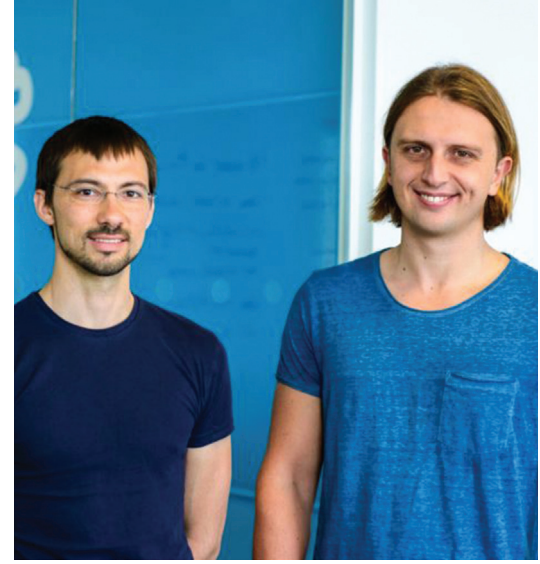
2019 yılına ait Statista tüketici araştırması da PayPal, Amazon Pay, Google Cüzdan, Masterpass gibi uygulamalar üzerinden çevrimiçi ödeme kullanımı söz konusu olduğunda Avrupa ülkelerinin egemen olduğunu ortaya koymuştu.

Asya'da en çok FinTek yatırımını Hindistan aldı

Hindistan, geçen yıl ABD ve Birleşik Krallık'ın ardından en FinTek alanında en çok yatırım alan üçüncü ülke oldu. Hindistan'da FinTek alanında yapılan yatırımlar bir önceki yılı neredeyse ikiye katlayarak 3.7 milyar dolara ulaştı. 2018'de bu tutar 1.9 milyar dolardı. Accenture ve CB Insights'in verilerine göre ülkede FinTek alanında yapılan anlaşma sayısı da 2018'deki 193 adetten 2019'da 198'e çıktı. Hindistan'da FinTek alanına yapılan yatırımlara detaylı bakıldığında ödeme sektörünün ilk sırada yer aldığı görülüyor. 2018'de yaklaşık 660 milyon dolar yatırım alan ödeme şirketleri, 2019 yılında toplam 2.1 milyar dolarla neredeyse 3 katına çıktı. Hindistan'ın gelişmekte olan InsurTech sektörüne yönelen fon tutarı da bu dönemde yüzde 74 artarak 510 milyon dolara yükseldi. Hindistan'da geçen yıl toplanan fonların yüzde 58'i ödeme girişimlerine giderken, InsurTech şirketleri

yatırımların yüzde 13.7'sini aldı. Veriler, kredi veren FinTek'lerinse bu yatırımların yüzde 10.8'ini aldığını gösteriyor. Finansal hizmetler girişimi Instamojo'nun kurucu ortağı Akash Gehani konuyla ilgili "Hindistan'da FinTek'lerin, özellikle de ödeme sektörünün yatırımcılar için bir ilgi alanı haline gelmesinin başlıca nedeni, çözümlerin çoğunun bu ülke kökenli olması. Yabancı pazarlarda kazanılan deneyim sonrasında çözüm Hindistan odaklı olunca daha iyi çalışma eğiliminde oluyor" değerlendirmesini yapıyor. Paytm'in ana şirketi One97 Communications 1.66 milyar dolar, PhonePe 210 milyon dolar, Razorpay ise 75 milyon dolar değerinde yatırım aldı. Diğer büyük işlemler arasında ise InsurTech PolicyBazaar'ın iki anlaşmadan topladığı 282 milyon dolar ve kredi kartı ödeme şirketi CRED'in yatırımcılardan topladığı 120 milyon dolar göze çarpıyor.

İngiltere'nin en değerli FinTek girişimi Revolut oldu

Mobil banka Revolut, katıldığı son yatırım turunda 4.2 milyar sterlin değerlemeyi aşarak İngiltere'nin en değerli FinTek girişimi unvanını kazandı. Şirket bu sayede önemli rakiplerinden Monzo'nun iki katı değerlemeye ulaşmayı başardı. Revolut'u bu değere ulaştıran yatırım turu; Airbnb, Netflix, Spotify gibi şirketlerin erken dönem yatırımcısı olan Technology Crossover Ventures tarafından yönetildi.

Mobil bankanın geçen yılın ekim ayından bu yana girişim sermayesi şirketlerinin kapısını sık sık çaldığı biliniyor. Araştırma şirketi Forrester'ın Kıdemli Analisti Aurelie L'Hostis, Revolut'un iyi bir noktaya geldiğini ancak devam eden süreçte yatırımcıların, sürdürülebilir organik büyümeye dair Revolut'tan daha fazla güvence bekleyeceklerini dile getiriyor.

Revolut'un yeni nakit akışı Avrupa pazarında büyüme amacı doğrultusunda kullanması bekleniyor. Konuya dair görüşlerini paylaşan Revolut'un kurucusu Nick Storonsky, "Avrupa'daki bankacılık faaliyetlerimizi yaygınlaştırmak, kullanıcı sayımızı artırmak ve daha fazla kârlılık yolunda çabalamak ileriye dönük hedeflerimiz arasında yer alıyor" diyor. ▶

İskoçya'nın değerleri yeni banknotları süslüyor

İskoçya Kraliyet Bankası, 4 yıldır üzerinde çalıştığı projeyi tamamlayarak ünlü kadınların portreleri ve yaban hayatını simgeleyen fotoğraflardan oluşan yeni banknotları piyasaya sürdü. "Fabric of Nature" adı verilen projeye ülke tarihindeki önemli kadınların portreleri ve yaban hayatını anlatan fotoğraflar banknot tasarımlara taşıdı. Projenin amacı susamuru, uskumru ve tüvit (İskoç kumaşı) dahil olmak üzere İskoç kimliğinin sıradan ama eşsiz görünümlü özelliklerini yansıtmak.

İskoç tasarım stüdyosu Nile; O Street, Timorous Beasties, Grven ve Stucco adlı diğer tasarım stüdyolarıyla işbirliği yaparak projeye öncülük etti. İlk olarak İskoç girişimci Kate Cranston'ın ve sincapların tasvir edildiği banknotlar mart ayının son günlerinde piyasaya sürüldü.

Yazar ve şair Nan Shepherd'ın portresi 5 sterlin, bilim insanı Mary Somerville'in portresi 10 sterlin, ışkadamı ve sa-

natçı patron Kate Cranston portresi ise 20 sterlin üzerinde yer alıyor.

Sorley Maclean, Norman MacCaig ve Mark Alexander Boyd şiirlerinin İngilizce versiyonuna ek olarak banknotlar UV ışığa tutulduğunda, Gal dilindeki versiyonları ve ayrıca vahşi yaşamın parlayan bir görüntüsü ortaya çıkıyor. Alıntılara kaligraf Susie Leiper tarafından yazılmış.

AMAZON, KASASIZ MAĞAZA TEKNOLOJİSİNİ PERAKENDE SEKTÖRÜNE AÇIYOR

Amazon Go'nun "Just Walk Out" adı verilen teknolojisi, müşterilere bir ödeme sırası ya da başka bir işlem yapmalarına gerek olmaksızın "istediklerini alıp gitme" imkanı sağlıyor. Mağazadaki kameralar ve sensörlerle alışveriş yapan

kişilerin yanlarında götürdüğü ürünler izleniyor ve mağazadan çıkarken otomatik olarak hesaplarından düşülüyor. Tabii bunun için müşterilerin mobil cihazlarını girişteki turnikelere okutması gerekiyor.

Amazon, kasiersiz ödeme teknolojisini mağazalarına taşımak isteyen perakendecilerle çok sayıda anlaşma imzaladığını açıkladı. Eylül 2019'da Amazon'un, OTG'nin havalimanlarındaki CIBO Express mağazaları ve Cineworld'ün Regal tiyatroları da dahil olmak üzere çeşitli perakendecilerle görüşme yaptığı ve sistemin buralarda kullanılmaya başladığı biliniyor. ABD basınında yer alan haberlere göre Amazon, bu teknolojiyi beysbol stadyumlarındaki imtiyaz standlarına sunma çalışmalarını sürdürüyor. Amazon yetkilileri, yeni veya mevcut bir mağazada uygulanıp uygulanmadığına bağlı olarak, kasiersiz teknolojiyi perakendecilerin mağazalarına kurmasının birkaç hafta sürdüğünü belirtiyor. ☺

Temassız ödemelerde
şifresiz işlem limiti artık

250 TL

**Nakit para elden ele gezer,
temassız kartınıza sadece
siz dokunursunuz!***

**TEDBİRİNİZİ ALIN
TEMASSIZ ÖDEYİN!**

***T.C. Sağlık Bakanlığı'nın 2018 tarihli raporuna göre nakit paralar
3 güne kadar virüs taşıma riski barındırıyor.**

temassızöde

Detaylı bilgi için: www.temassizode.com

B K M

BANKALARARASI
KART MERKEZİ

Dijital Finansa Hoş Geldin eTA Kart!

Kurumların finansal dönüşümlerinde katma değer yaratan Türkiye'nin ilk ve tek Fintech servis platform sağlayıcı (FaaS) şirketi olarak, kamyon ve tır şoförlerine nakitsiz finansal çözümler sunan eTA Kart ile Borusan Lojistik'in çözüm ortağı olduk.

// BİRLEŞİK ÖDEME

BORUSAN
LOJİSTİK | eTA